

Č B R I Š K I
Časnik

Občina Brda

ŠTEVILKA 115 • LETNIK 28 • POLETJE 2024

Tri desetletja povezovanja in napredka

Letošnje leto je za Občino Brda posebno, saj praznujemo 30. obletnico obstoja. Ob tej prelomnici nas upravičeno preplavi val ponosa in hvaležnosti. Iz majhnega, skorajda neopaženega območja smo z vztrajnostjo in predanostjo postali prepoznavna in cenjena občina. V Briškem časniku smo ves ta čas z veseljem spremljali naše skupne uspehe in jih dokumentirali. Drobce najpomembnejših smo objavili na naslednjih straneh.

Morda se vam zdi moj večni optimizem nekoliko pretiran, vendar me je letošnji junij, ko sem gostila znanke iz Združenih držav Amerike, znova opomnil, kako izjemen košček sveta je naš dom. Obdani smo s prekrasno naravo, uživamo v domači, kakovostni hrani z lastnih vrtov in sadovnjakov ter živimo v okolju s prijetnim podnebjem, kjer se stikajo različne kulture. Vse to v relativno varnem okolju, kjer se lahko zvečer še vedno brezskrbno sprehajamo. Poleg tega imamo številne posameznike, ki z veseljem prostovoljno prispevajo k boljši skupnosti. Ali znamo to ceniti ali pa nam morajo šele obiskovalci odpreti oči?

Zato z veseljem zapišem, da smo bili v tem prelepem delu Zemlje priča številnim dogodkom. Iskrena zahvala vsem, ki ste se trudili, žal pa zaradi prostorske stiske nismo še objavili vseh. Na teh vrsticah bom izpostavila nekatere, o katerih se bomo razpisali v jesenski številki.

Med pomembnejšimi dosežki občine moram omeniti zgledno čezmejno sodelovanje, saj smo kot izrazito obmejna občina vedno dajali velik poudarek povezovanju.

Naši vinarji so nas razveselili na sejmu Vinitaly v Veroni in na ocenjevanju Decanter, kjer so ponovno posegli po najvišjih odličjih. Na Dnevih odprtih kleti so letos priredili pravi vinski spektakel, kjer se je predstavilo kar 36 vinarjev. Ekipa Kontrabánt je s člani Rotary

kluba Medana-Goriška, mednarodnim festivalom ART CIRCLE in sodelujočimi vinarji pripravila dobrodelno dražbo vin z edinstvenimi etiketami, ki so jih naslikali umetniki v sklopu omenjenega festivala. Skupaj so zbrali 6000 evrov, ki jih bodo namenili otrokom, da bodo lahko uživali v nepozabnih poletnih počitnicah.

Prav posebno čestitko izrekamo priznani zdravnici dr. Nataši Fikfak za priznanje Zveze slovenskih društev za boj proti raku. Na spletni strani Splošne bolnišnice dr. Franca Derganca Nova Gorica so zapisali, da dr. Nataša Fikfak že več desetletij deluje v okviru Odseka za hematologijo in onkologijo in je aktivna članica Združenja hematologov Slovenije ter Slovenskega zdravniškega društva, je predsednica Goriškega zdravniškega društva ter aktivna članica, podpredsednica in strokovna vodja Društva ko-RAK.si Poleg ambulantnega dela s hemato-onkološkimi pacienti redno sodeluje pri raznovrstnih raziskavah in svoje znanje izpopolnjuje na mednarodnih kongresih.

Tik pred izidom nas je razveselila novica, da je naša rojakinja Petra Koršič prejela prestižno Stritarjevo nagrado za literarne kritike, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev. Nagrajenci v imenu uredništva iskreno čestitamo.

V Cerovem je Mladinsko društvo Cerovo v sodelovanju z Občino Brda organiziralo proslavo ob Dnevu državnosti in se tako poklonilo naši državi ob njenem prazniku.

Prva edicija Festivala poezije in zvoka Penčanje v Modani je v Brda znova vnesla duh poezije in obudila ostareli običaj »penčanja« ter nesnovno kulturno dedščino združila z umetnostjo. V Bregu pri Golem Brdu se je odvijal Pariz v Bregu, kot so naslovili zanimiv dogodek, kjer se je prepletala poezija v narečju Nadiške in Idrske doline ter doživljanje Pariza preko foto utrinkov.

Kojsko je gostilo 36. turnir malega nogometa Rio Kojsko, v Kamunu pa se je odvijal memorial Kamun. Mladi so sodelovali na Oratoriju v Biljani, Mladinski center Brda pa je organiziral počitniško varstvo. Na duhovnem področju smo bili priča srebrni maši našega rojaka Saša Mugerlija ter novi maši Mela Kovica, ki se je z duhovništvom seznanjal tudi v Brdih.

To so le utrinki iz bogate palete dogodkov, ki so se že zgodili med tokratnim urejanjem Briškega časnika in jih bomo podrobneje predstavili v jesenski številki. Tokrat je pred vami obilica prijetnega branja o številnih zgodbah, ki smo jih spremljali v zadnjem trimesečju. Ob tej priložnosti bi radi čestitali letošnjim občinskim nagrajencem in prejemnikom priznanj in čestitk za posebne dosežke. Na naslednjih straneh pa o 30. obletnici Občine Brda, ki ji ob tej priložnosti želimo še veliko uspešnih desetletij.

Želimo vam prijetne počitnice.

Lucija Prinčič Terpin,
odgovorna urednica Briškega časnika

Ustanovitelj in založnik:
OBČINA BRDA

UREDNIŠTVO:

Anita Manfreda, glavna urednica
Lucija Prinčič Terpin, odgovorna urednica
Vanda Colja, redakcija, tehnično urejanje
Andrej Colja, fotografije
Ana Cukijati, lektura
Mateja Mavrič, tajnica uredništva

Člani
Monika Prinčič, Goran Simčič, Iva Sivec,
Mateja Drnovšek, Erika Koncun

Oglasno trženje:
Tina Testen Kumar s.p.,
mobi: 040 475 676
e-pošta: tina.testen@gmail.com

Oblikovanje oglašev:
DESENIJA Danijela Milašinović s.p.

Za lekturo oglaševnih sporočil
so odgovorni naročniki oglašev

Naslov uredništva:
BRIŠKI ČASNIK,
Trg 25. maja 2,
5212 Dobrovo,
tel.: (05) 335 10 38,
031 220528

Računalniški prelom in tisk:
GRAFIKA SOČA

Briški časnik prejme brezplačno vsako
gospodinjstvo občine Brda.

issn 1318-8860

Naklada: 2650 izvodov
Po mnenju Urada vlade za informiranje je
javno glasilo Briški
časnik proizvod informativnega značaja iz 13.
točke tarifne številke 3
tarife prometnega davka, po kateri se
plačuje DDV.

Briški časnik na internetu:
www.obcina-brda.si

Fotografija na naslovnici:
Damijan Simčič, ZOSO foto

Županov nagovor

Cenjene občanke in občani, bralke in bralci Briškega časnika!

Leta 1994 je Občina Brda pričela svojo samostojno zgodbo. Še danes se živo spomnim besed, ki mi jih je namenil Rudi Šimac ob prvi izvolitvi na funkcijo župana, naj občine ne vodim kot krajevno skupnost. Da gre za čisto drugačno entiteto, drugačno odgovornost, je posebej poudaril. Ko v tem trenutku pomislim na te besede, ugotavljam, kako dragocene so bile. Tako kot so bile dragocene tudi usmeritve in podpora Črtomirja Špacapana, župana novogoriške občine v času ustanovitve Občine Brda.

Kar zahteven izziv je danes ločiti manj od bolj pomembnih mejnikov v občini v teh 30 letih. Gotovo, kot vedno poudarim, smo pravilno začrtali razvojno pot: ob osnovni gospodarski panogi kmetijstvu smo vzporedno postavili turistično dejavnost in zato vlagali v prepoznavnost Brd. Takšna vizija je dala vetra v jadra številnim manjšim in večjim zasebnim naložbam v turistične kapacitete in doživetja. Zavedali smo se tudi tega, da bo turizem lahko rasel toliko, kolikor se bosta vzporedni posodabljali cestna in komunalna infrastruktura, zato so bile vse sile usmerjene v prenavo cestnih in vodovodnih žil, pa tudi v gradnjo kanalizacije in čistilnih naprav. Vztrajali smo na obnavljanju kulturnih objektov, gradili nove, pridobivali dodatne socialne in zdravstvene storitve, poslovno cono, prenavljali trge, orali ledino v javno-zasebnem partnerstvu, zagotovili optično omrežje do skoraj vseh gospodinjstev in še bi lahko našteval. Kvaliteta bivanja v občini se je neprecenljivo izboljšala. In to v zgolj 30 letih. Zagotovo je k temu veliko pristavilo uspešno črpanje evropskih in državnih sredstev, vstop v Evropsko unijo in schengensko območje.

Kot obmejna občina smo večkrat pogledovali čez državno mejo, kaj počnejo sosedje, in poskušali čim hitreje zasledovati njihov razvoj. Obenem pa smo tudi velik poudarek dajali prav čezmejnemu sodelovanju. Pobratili smo se z občinama Krmin in Števerjan v Italiji, pa Barban in Matulji na Hrvaškem ter Pliberk v Avstriji. Prijateljske odnose gojimo s še več občinami od blizu in daleč. Velik podpornik briške občine je moj dragocen prijatelj Bernard Sadovnik, župan občine Globasnica in predsednik celovškega Alpsko-jadranskega centra za čezmejno sodelovanje, ki nam je odprl številna pomembna vrata vse do dunajskega parlamenta in župana ter nekdanjega predsednika Republike Avstrije, s tem pa znatno pripomogel k prepoznavnosti Brd na Avstrijskem.

Pomemben pečat razvoju občine je odtisnil tudi častni občan arhitekt Izidor Simčič, ki je s svojo vizijo in odgovornim čutom za briško arhitekturo veliko pristavil k sedanji podobi Brd, bil

pa je tudi pomemben graditelj mostov na področju čezmejnega sodelovanja. Ob 30. obletnici občine smo se, prav na njegovo pobudo, s podelitvijo naziva častnega občana posebej poklonili Brunu Podveršiču, podžupanu v prvem mandatu in občinskemu svetniku v drugem mandatu briškega občinskega sveta, obuditelju oljkarstva v Brdih in pomembnemu podporniku slovenske kulture in čezmejnega sodelovanja v tem našem obmejnem prostoru. Na letošnji slavnostni seji smo se z nagradami in priznanji poklonili še dvema gostinskima ponudnikoma, ki sta samostojno podjetniško pot pričela prav pred tremi desetletji in ki veliko stavita na elan mladine. V ospredju pa sta bila tudi humanitarnost in prostovoljstvo. Poveljnik CZ, ki me spremlja že od prvega dne, Andrej Colja in Iniciativni odbor za življenje - za AED sta vsakakor pomembna člena zagotavljanja varnosti v občini. Na tem mestu iskreno čestitam vsem nagrajencem.

S slavnostno sejo smo vstopili v osrednje praznovanje naše briške češnje. Nekateri ocenjujejo uspeh festivalske oblike Praznika češenj po obisku, drugi po prodaji, nekateri se nostalgичno spominjajo preteklih tradicionalnih povork, tretji pa z olajšanjem zrejo v odprte cestne povezave. Sam sem bil v preteklosti večkrat v organizacijskem odboru Praznika češenj. Osnovna zadeva, na katero smo lahko vedno računali, je bila zagnanost velikega števila Brik in Bricev, ki so v sodelovanju na prazniku videli poslanstvo. Kdaj, če kdaj, bo spet povorka vozov, je odvisno od vseh nas, Brik in Bricev, kakšno poslanstvo bomo v tem prepoznali. Cilj občine je bil vsa tri desetletja pripomoči k prodaji briških produktov na domačem pragu, čemur sledi tudi nova festivalska oblika Praznika češenj.

Cenjene občanke in občani, naj bo poletje, ki je pred nami, vremensko prijaznejše in polno ustvarjanja novih lepih spominov in sodelovanj.

župan Franc Mužič

30 let Občine Brda

Z vztrajnostjo in jasno vizijo do uspeha

Da so Brda še pred pol stoletja veljala za zakotno, nepoznano in nerazvito območje tam nekje na obrobju čez Sočo, ni skrivnost, gotovo pa sta skokovit razvoj in prepoznavnost, ki sta

Gotovo je pomemben mejnik razvoja teritorija pomenil pričetek gradnje nove zadružne kleti leta 1955, a Bricem je, nekoliko ironično rečeno, razvojni veter vdahnilo potresno leto 1976. Za popotresno obnovo v Brdih kot nerazvitemu območju so namenili znatna sredstva, dodaten elan pa je gotovo doprinesla še izgradnja t. i. osimske ceste in solkanskega mosta slabo desetletje kasneje,

jima bila Brda priča v teh petih desetletjih, še posebej pa v zadnjih tridesetih letih obstoja Občine Brda, dokazala, da je vztrajnost z jasno vizijo tista, ki vodi do uspeha.

danes gotovo nepredstavljljive čezmejne infrastrukturne naložbe. Ko so se kolesja časa ponovno zavrtela za skoraj 10 let in se ustavila pri letu 1994, je sledila ustanovitev briške občine, temu pa tri desetletja vztrajnega dela na izboljšanju kvalitete bivanja v občini in prepoznavnosti briškega teritorija. Le desetletje po ustanovitvi občine so Brda ujela nov cilj: vstop v Evropsko unijo.

Prva številka Briškega časnika, pomembnega zapisovalca briških uspehov in zgodb Brik in Bricev, je izšla hitro po ustanovitvi občine, v rokah pa imamo že 115. številko.

1998 je bil sprejet Razvojni program občine Brda

Občina Brda si je že v prvem mandatu kot cilj zastavila razvoj turizma kot podporne dejavnosti osnovni gospodarski panogi kmetijstvu.

V prvem desetletju so bili z namenom trženja briških paradnih produktov in teritorija ustanovljeni Vinoteka Brda, Turistično-informacijski center Brda in Konzorcij Brda – Zavod za trženje in promocijo Brd. Slogan »Brda, dežela opojnih trenutkov« je v tem obdobju tudi pričel izvajati promocijske aktivnosti. V tej prvi dekadi se je nenazadnje pričela pisati zgodba Dnevov odprtih kleti, ki še danes v juniju na naše območje privabi veliko število obiskovalcev.

30 let Občine Brda

Prvo desetletje Občine Brda

Na področju investicij so se vrstile številne preplastitve različnih krakov cest, pa tudi obnove vodovoda, mostov, pa čistilne naprave itn. Obnovili so strehi Gradu Dobrovo in današnje Vile Vipolže. Vrata je odprla Gradnikova in Zorzutova spominska hiša v Medani.

Nekdanji zdravstveni dom je dobil novo podobo in dodatne prostore za zobozdravstveno ambulanto, patronažno službo in briški sindikat azbestnih bolnikov. Z novim avtobusnim obračališčem na Dobrovem je postal varnejši tudi prihod otrok v šolo. Zgradili so prizidek med šolo in vrtcem, preplastili so šolsko igrišče.

V Neblem so se z izgradnjo novega bencinskega servisa in poslovne cone v Štalonih oddahnili dolgih vrst, čakajočih na bencin. V tej dekadi je bil ponovno odprt mejni prehod Golo Brdo, vstopili pa smo tudi v Evropsko unijo.

Drugo desetletje

V drugo desetletje smo vstopili z izvedbo prvega občinskega praznika, ki je prav zaradi pomena češnje za briškega kmeta dobil mesto ob Prazniku češenj. Tega je v tej dekadi začela spremljati tudi Briška poroka, ki je destinacijo Brda ustrelila med priljubljene destinacije za poročna slavlja.

V novi podobi je zableščal spomenik in njegova okolica v Gonjačah, 7 kilometrov dolga pot na Sabotin pa je rekreativce in obiskovalce pričela vabiti z asfaltnim plaščem. Druga dekada je tudi čas urejanja številnih športnih igrišč, med drugim v Kozani, na Humu in v Čelu. Elan briškemu balinarstvu je vlilo novo štiristezno balinišče v Vipolžah.

Pomembni razvojni premik se je zgodil tudi na področju oljkarstva s projektom Uelije z novo torkljo, ob cestah so zasadili številne oljke, ki so teritoriju vdahnile še več mediteranskega pridiha.

Gradnikova in Zorzutova spominska hiša

Šolsko igrišče in prizidki pri OŠ Alojza Gradnika Dobrovo

Štaloni

Grad Dobrovo

30 let Občine Brda

Stolp Gonjače

Balinišče Vipolže

Igrišče Čelo

Igrišče Vipolže

V tej dekadi je z delom pričel Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport (ZTKMŠ) Brda, prepoznavnost Brd pa je poleg zavoda in briških ponudnikov, ki so si vedno bolj utrjevali pot na svetovne trge, širila tudi prva briška vinska kraljica Slovenije Andreja Erzetič.

Drugo desetletje Občine Brda

Drugo desetletje je bilo zaznamovano s pričetkom črpanja evropskih sredstev. Simbola uspešnega črpanja sta gotovo Šmartno, kjer so uredili javno infrastrukturo, in obnova vodovoda, po katerem je stekla pitna voda iz Mrzleka. Nov vodovodni sistem se doslej ni izneveril niti ob najhujših sušah.

V Višnjeviku sta s skupnimi močmi vaška skupnost in občina zgradili nov združni dom. Starostnike pa je v drugi dekadi pričel sprejemati tudi Dom upokojujencev Podsabotin.

Leta 2007 smo vstopili v schengensko območje, pot čez mejo je bila tako veliko manj naporna, za nekatere tudi manj »adrenalinska«.

Nenazadnje so v tej dekadi odprli zanimive turistične in druge objekte vlagateljev od blizu in daleč. Pozitiven pristop Občine Brda do novih naložbenih zamisli je velikokrat pripomogel k oživljanju starejših stavb kot hlevov, nekdanjih šol, vojaških stražnic ipd., iz katerih so nastale nove uspešne poslovne zgodbe, ki so se zrcalile tudi v družbeno odgovornem pristopu podjetij do briške skupnosti.

Tretje desetletje

Med največjimi uspehi tretje dekade je gotovo izgradnja obvoznice Kojsko, pa tudi priključitev zadnje vasi na vodovodno omrežje – Belo.

Kvaliteta bivanja v občini se je izboljšala tudi na račun novega zdravstvenega doma na Dobrovem, v tretjem desetletju pa so uvedli še sto-

30 let Občine Brda

ritvi pomoči na domu in brezplačnih prevozov za starejše Prostofer.

Tudi področje mladih ni zaostajalo: ustanovili so Mladinski svet, vrata je odprl Mladinski center Brda, mladi pa so zapisali še Strategijo za mlade v Občini Brda. Malčki v Kojškem so pridobili nove prostore, briška osnovna šola pa je prevzela ime po poetu Alojzu Gradniku, katerega kip so izpred dobrowskega gradu premestili pred vhod šole.

Energetsko učinkoviti sta postali šolski stavbi v Kojškem in Dobrovem ter občinska stavba, za kar je bila občina nagrajena z naslovom energetsko najbolj učinkovite male občine in absolutne zmagovalke natečaja leta 2015. Prenovljene podobe gasilskega doma so se razveselili tudi člani PGD Dobrovo.

Tretje desetletje

Vztrajnost briške občine je v tretji dekadi prebudila renesančno lepotico Vilo Vipolže. Nov plašč je v zadnjih letih pridobil tudi Grad Dobrovo, katerega paviljon so ravno v tem zadnjem desetletju zastekli. Briški terroir in rebula sta od leta 2017 z zgodbo *Masterclass Brda home of rebula* postala še pomembnejši jadrni prepoznavnosti Brd. Briški turizem pa si je zastavil obetavne cilje v novi Strategiji razvoja in trženja turizma v občini Brda 2023–2028

Na Humu, v Gonjačah, na Dobrovem, v Drnovku in v Kojškem smo pridobili nova krožišča, prenovljen trg krasi Dobrovo, kjer je v zadnjem času oživela tudi gostinska ponudba. Sodobna Poslovna cona Dobrovo se je izkazala kot projekt uspešnega povezovanja občine, več ministrstev in zasebnih vlagateljev.

Kolesarska steza Dobrovo–Vipolže, nove pohodniške in kolesarske trase, tudi mednarodne, in Športni park Vipolže, v katerem so bili prav v zadnjem času urejeni nogometno igrišče z umetno travo, kolopark, fitness na prostem, pokrito pa je bilo tudi štiristezno balinišče, briškemu

Šmartno

Dom upokojencev Podsabotin

teritoriju odpirajo nove razsežnosti aktivnosti na prostem in aktivnega turizma. Nenazadnje smo z navijaškim navdušenjem nepozabno dobrodošlico izkazali kolesarjem in gledalcem Gira d'Italia 2021, pa tudi ob obiskih Dirke Slovenije in drugih športnih spektaklih, ki smo jih gostili v Brdih.

Preboj občine v teh treh desetletjih ni ostal neopažen. Prejeli smo številne nagrade: Brda so leta 2015 postala Evropska destinacija odličnosti, prejela so najprestižnejšo nagrado na področju slovenskega turizma Kristalni Triglav, pa priznanji Unescovih klubov v Italiji *Foglio d'oro* za prenovi Vile Vipolže in Šmartnega ter zlati plaketi na evropskem natečaju ARGE in natečaju za nagrado Sveta Evrope za krajino. Na polici prejetih nagrad so pa še številne druge lovoričke. Na tem mestu gre morda poudariti še dva poklona, ki sta v ospredje postavila prizadevnost za plodno čezmejno sodelovanje Občine

30 let Občine Brda

Obvoznica Kojsko

Vrtec Kojsko

Zdravstveni dom Dobrovo

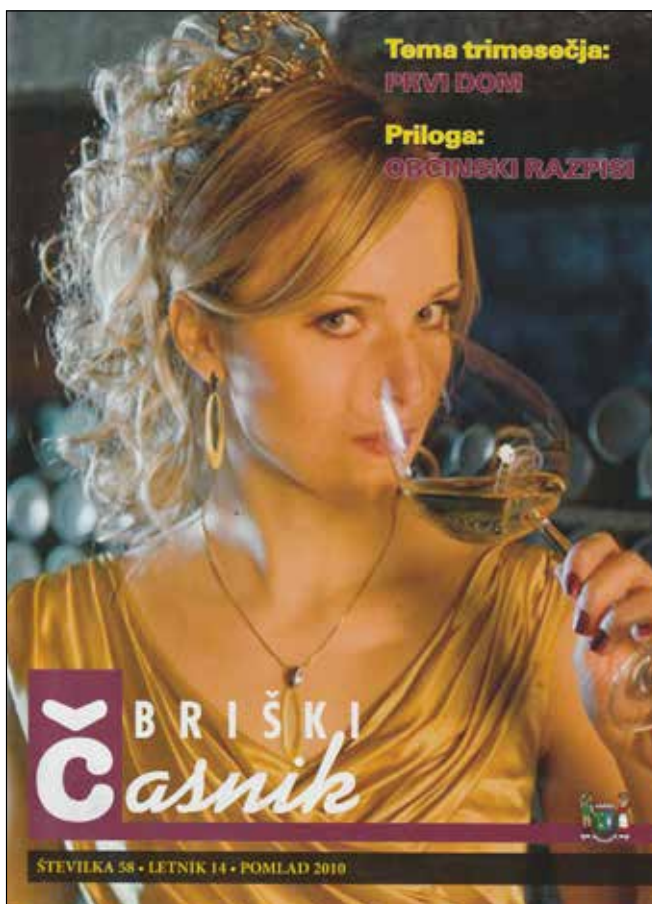

Krožišče Kojsko

Pripeljali smo vodovod do vasi Belo

Brda in briških občanov: župan Franc Mužič je leta 2015 prejel Kugyjevo nagrado, ki jo podeljuje Skupnost koroških Slovencev in Slovenk, in sicer za bistven prispevek k uresničevanju čezmejnega in regijskega sodelovanja, v letošnjem letu pa je dolgoletni in edini župan Občine Brda Mužič postal še prvi častni občan hrvaške pobratene občine Matulji.

30 let Občine Brda

Brda - Kristalni Triglav 2016

Ta pregled je osvetlil samo med nekatere izmed številnih dosežkov in mejnikov v občini. Vsako vas, vsak kotiček Brd je v treh desetletjih objel razvojni duh, odprle so se številne storitvene in turistične objekte, obnovili so domačije in kmetijske površine, razvijali takšne in drugačne poslovne zgodbe. Prepoznavnost in uspeh našega območja nenazadnje tlakuje sleherni član briške skupnosti.

Erika Koncut

Fotografija: arhiv Občine Brda in Matej Srebrnič; posnetki iz zraka

Gasilski dom Dobrovo

Vila Vipolže

Poslovna cona Dobrovo

Franc Mužič je leta 2015 prejel Kugyjevo nagrado za dolgoletna prizadevanja sodelovanja z Avstrijsko Koroško

Danes so Brda nekaj drugega kot pred tridesetimi leti

Ambicioznost in humanitarnost, gostoljubnost in daljnovidnost, predanost teritoriju in ljubezen do slovenske kulture. Te so bile niti, ki so stkale

letošnjo slavnostno sejo Občine Brda. Slednja prav v letošnjem letu obeležuje pomemben jubilej: trideseto obletnico samostojne in suverene poti.

Nagovor Aleksandre Furlan, hčerke občinskega nagrajenca Bruna Podveršiča

Uvodni video s posnetki iz zraka je prisotne s posebnimi kadri po pomladno zelenih Brda popeljal med nekatere razvojne mejnike občine, od obnov vodovoda, novih preoblek pomembnih kulturnih objektov, prenove cestne transversale skozi Brda, pa vse do obvoznice Kojško, izgradnje vodovodnega omrežja, doma upokojencev in novega zdravstvenega doma. »Resnično moram močno razmisliti, da se spomnim na vse zadeve, ki smo jih zapeljali v teh tridesetih letih,« je takoj zatem v uvodnem pozdravu priznal župan Franc Mužič, ki občino vodi vse od prvih lokalnih volitev. »Zadovoljen sem, da občina vseskozi sledi smernici podpore prepoznavnosti Brd, torej razvoju turizma kot podporni dejavnosti osnovni gospodarski panogi v Brdih, kmetijstvu. Danes so Brda popolnoma nekaj drugega, kot pred tridesetimi leti. Zahvala ne gre samo občini in občinskim strokovnim službam, temveč tudi vsem Brikam in Bricem,« je med drugim poudaril.

Za poseben pridih letošnje slavnostne seje so poskrbeli Nonet Brda, Martina Kocina, Eleonora Sluga in David Humar z mentorico, Andreja Benedetič, Erika Koncut in Matej Srebrnič. Posebnost letošnjega slavnostnega dogodka niso bili zgolj video posnetki vtisov nagrajencev in video sprehod skozi tri desetletja občine ter virtuoznost mladih glasbenikov, temveč tudi poseben poklon Noneta Brda pred petimi leti preminulemu Radovanu Kokošarju. Skupaj z umetniško vodjo Martino Kocina je zapel Kokošarjevo skladbo *Mavrica*, ki je premierno izvedbo doživela le nekaj tednov prej na koncertu v Vili Vipolže, ki so ga posvetili Kokošarju.

Slavnostna seja Občine Brda 2024

Občinski priznanji sta dobila Restavracija Bužinel in Iniciativni odbor za življenje - za AED Občine Brda, občinski nagradi pa poveljnik CZ Občine Brda Andrej Colja in Zlatko Mavrič. Letos je občina podelila že šesti naziv častnega občana, ki ga je tokrat posthumno namenila Brunu Podveršiču.

Občina Brda je izročila tudi posebne čestitke občanom in občankam, ki so se v minulih 12 mesecih izkazali s posebnimi dosežki. Letošnji prejemniki čestitk so: Arne Plesničar, Ula Koncut, Gaber Ferlinc, Anet Trakonja, Športno-kulturno društvo #lospravilos, Nina Sirk, Jelena Kavčič, Larisa Anzelin Winkler ter Lilija Ferraiolo, Nika Marinič, Neža Markočič in Tina Zidarič.

V preteklem letu občina uspešna tako pri črpanju denarja kot zaključevanju projektov

Kot veleva običaj, so na slavnostnem dogodku izpostavili pomembnejše dosežke od praznika do praznika. V letošnji košarici tako najdemo odprtja obvoznice Kojško, kolesarske steze Dobrovo-Vipolže, koloparka, fitnesa na prostem in pokritega balinišča ter nove gostinske ponudbe na Dobrovem, pričetek gradnje novih parkirišč v Šmartnem, pa prenovljeno šolsko kuhinjo in novo šolsko vozilo za prevoze obrokov. Občina je uspešno pridobila sofinanciranja za ureditev igrišča z umetno travo v Vipolžah in koloparka ter za pripravo

celostne prometne strategije. Označili so prve tri kolesarske poti po Brdih, ena od teh je tudi čezmejna, v novi festivalski preobleki pa od lanskega leta obiskovalce privablja praznovanje kraljice briških sadovnjakov – češnje. Občina Brda je bila v preteklih dvanajstih mesecih večkrat izpostavljena kot primer dobre prakse, prejela pa je tudi Certifikat mladim prijazne občine, srebrni certifikat ISSO za uspešen razvojni položaj občine in plaketo regijske finalistke za razvojni prodor 2024 v regiji Zahodna Slovenija. Destinacija Brda se je povzpela na 1. mesto v kategoriji malih kongresnih destinacij v sezoni 2023/2024 po izboru Convente. Na področju čezmejnega sodelovanja gre izpostaviti uspešni kandidaturi na SPF GO! 2025 s projektoma DeBAGUER & MUŠIČ in ureditve območja Krčnika z infotablami, organizacijo 1. Mednarodne kolesarske dirke Velika nagrada Brda-Collio v sodelovanju z občinama Krmin in Števerjan, prisotnost z mini festivali češenj na avstrijskem Koroškem in Matuljih, utrjevanje vezi s celovško občino ter nenazadnje naziv častnega občana, ki ga je briški župan prejel s strani pobratene občine Matulji. Tudi na digitalnem področju so bili v preteklih mesecih narejeni vidni premiki: objavljeni sta bili prenovljeni spletni strani Občine Brda ter destinacije Brda, uvedena je bila spletna storitev za občane eBric, zaživela je spletna stran za področje mladine Mladi v Brdih, DIGI INFO točka pa je svoj dom našla v Mladinskem centru Brda.

Spoznajmo letošnje občinske nagrajence

BRUNO PODVERŠIČ je posthumno prejel naziv častnega občana Občine Brda za obuditev in promocijo oljčne kulture v Brdih, doprinos k ohranjanju briške in slovenske kulturne identitete in spodbujanju čezmejnega sodelovanja.

Bruno Podveršič bi letos praznoval 98 let. Rojen v začetku februarja 1926 je osnovno šolo obiskoval v Števerjanu in Dolnjem Cerovem, klasično gimnazijo in licej pa v semenišču v Gorici in Vidmu. Jeseni leta 1944 je bil eden od udeležencev prvega učiteljskega tečaja v Višnjeviku, med vojno istega leta pa je postavil, po nalogu takratne oblasti, slovensko šolo v Števerjanu. Do leta 1955 je poučeval še v Višnjeviku in v Golem Brdu. Naslednjih 14 let je služboval na novoustanovljeni občini Dobrovo. Prav v tem času je diplomiral na Višji šoli v Ljubljani. Kasneje pa ga je želja po napredovanju vodila v Stanovanjsko podjetje občine Nova Gorica, ki ga je 10 let tudi uspešno vodil. Leta 1990 je bil izvoljen v Zbor krajevnih skupnosti Skupščine občine Nova Gorica ter v Zbor občin Skupščine Republike Slovenije. V istem letu je bil za kratek čas izvoljen tudi za delegata Republike Slovenije v Zboru narodov in narodnosti Zvezne skupščine v Beogradu v takratni Jugoslaviji. Leta 1995 je bil izvoljen kot svetnik v občinski svet novoustanovljene

Bruno Podveršič

Občine Brda, funkcijo pa je opravljal vse do leta 2006. Opravljal je tudi funkcijo podžupana in vodje komisije za čezmejno sodelovanje.

Že v času učiteljevanja se je zavedal pomena ohranjanja jezika, narodnostne in kulturne identitete naših krajev. Kasneje je bil med glavnimi pobudniki obnove Gradnikove in Zorzutove domačije v Medani in postavitve spomenika Alojzu Gradniku ter eden od organizatorjev Gradnikovih večerov.

Slavnostna seja Občine Brda 2024

Podveršič je v sebi nosil tudi močno navezanost na domačo zemljo in vizijo, da bi Brda ostala slovenska pokrajina z značilnim sredozemskim pridihom. Leta 1978 je zato zasadil prvi oljčnik v Brdih in s svojo zagnanostjo in strokovnostjo v letih, ki so sledila, spodbudil obuditev in krepitev oljčne kulture v Brdih in širši okolici. Leta 1998 je ustanovil Društvo oljkarjev Brda, ki mu je predsedoval do leta 2006, bil pa je tudi predsednik Zveze oljgarskih društev Slovenije. Boter je bil postavitvi prve oljarne v Brdih konec leta 2005.

Vseskozi je bil aktiven v domačem kraju in vaški skupnosti Višnjevik. Nenazadnje je bil eden od ustanoviteljev in aktivnejših članov v Društvu ljubiteljev rebule in oljčnega olja.

V očetovem imenu je naziv prevzela **Aleksandra Fur-lan**, ki je v video utrinku in zahvalnem nagovoru poudarila: *»Mojemu očetu je bilo njegovo delo poslanstvo. Ni se oziral na to, ali bo kdaj prejel priznanje. Ko je zasadil prve oljke, so se mu nekateri ljudje posmehovali, ampak njega to ni ustavilo. Vedno je pomagal tistim, ki so ga za to prosili, ne glede na razlike v skupnosti in nazoru. Priznanje nam pomeni javno potrditev pravilnosti njegovih odločitev pri obuditvi in organizaciji oljkarstva ter za njegovo neutrudno politično in kulturno delovanje. Briški turizem lahko s ponosom pokaže našo preteklost in sedanost. Ne iščimo zato korenin, kjer jih nimamo. Brda so s svojimi griči lepša od Toskane. Če se bomo tega zavedali sami, nas bodo tako videli tudi drugi.«*

ZLATKO MAVRIČ je prejel nagrado Občine Brda za uspešno delovanje na gospodarskem področju in viden prispevek k razvoju turistične ponudbe v Brdih, spodbujanju prepoznavnosti pristnih in sezonskih briških okusov, ohranjanju briške arhitekturne dediščine ter promociji Brd.

Zlatko Mavrič

Zlatko Mavrič je gonilna sila domačije Belica, ki je od leta 1992, ko je na najvišji točki v Medani vrata odprla njihova turistična kmetija, do danes, ko poleg restavra-

cije in sob v Medani nudijo gostinske in nastanitvene storitve tudi v srednjeveški vasici Šmartno v Hiši Marica in Turnu, goste pa sprejemajo tudi na Dobrovem v kavarni Mjrka in v grajski vinoteki v slovenski prestolnici, postala ena največjih zgodb o uspehu Brd. Sloves domačije Belica sega že malodane po vsem svetu.

Več kot tri desetletja družina Mavrič tlakuje pot uspešnega krojenja turistično-gostinske zgodbe Brd, katere zaščitni znak so pristni briški okusi, tradicija in sezonskost. Da je domačija na pravi poti, ne govorijo samo gostje, ki se redno vračajo k ponudbi Mavričevih, ampak tudi trajnostni certifikati, ki so jih prejeli. Tako domačija Belica kot Hiša Marica se lahko pohvalita z znakoma Zeleni ključ/Green Key, obe ponudbi nosita tudi znaka *Slovenia Green Accomodation* in *Slovenia Green Cuisine*. Nenazadnje, Zlatko Mavrič je bil eden prvih ponudnikov vinskega turizma v Brdih.

Domačija Belica je tudi zgleden primer medgeneracijskega sodelovanja in spodbujanja znotraj družine. Zlatko Mavrič veliko stavi na elan mlajših generacij, v sklopu pogovorov pa daje tudi vedeti, da je potrebno mlade spodbujati k izobraževanju na področju gostinske dejavnosti, od kuharskega poklica do natakara.

S podporo več kot 20 članov družine je pomembno prispeval k razvoju turistične ponudbe v Brdih ter promocije Brd, k prepoznavnosti pristnih in sezonskih briških okusov ter ohranjanju briške arhitekturne dediščine, vlil je pomemben elan briškemu gospodarstvu in postal zgled mlajšim generacijam, ki se podajajo na gostinsko pot.

»Vsaka nagrada pomeni veliko stvar, posebno, če ti jo poklonijo sonarodnjaki, če rečem, Brike in Brici. Od samih začetkov, ko je kazalo, da ne bo nič, do danes, je minilo več kot trideset let. Nekaj se je zgodilo. Zahvaljujem se ekipi in družini, ker brez njih ne moreš nič narediti,« se je nagrade razveselil **Zlatko Mavrič**. *»Mladi bi se morali bolj usmeriti v turizem, saj imamo v Brdih velik potencial na tem področju. Kmetijstvo in turizem so, po moji oceni, najbolj močne dejavnosti v Brdih, zato namenjam apel mladim Brikam in Bricem, da bi v velikem številu šli v tej smeri turizma in kmetijstva in da ostanejo doma. Bistvo je, da imajo ljudje voljo delati, vse ostalo pride samo,«* pa je bilo njegovo sporočilo na seji.

ANDREJ COLJA je prejel nagrado občine Brda za pomemben in viden doprinos na naravovarstvenem in humanitarnem področju, za 30-letno poveljevanje Civilni zaščiti Občine Brda in skoraj 40-letno predanost Civilni zaščiti na Goriškem.

Andrej Colja je že štiri desetletja neprekinjeno aktiven na področju naravovarstva in humanitarnih dejavnosti, trideset let uspešno in proaktivno poveljuje briški občinski Civilni zaščiti, prihodnje leto pa bo minilo 40 let

Slavnostna seja Občine Brda 2024

Andrej Colja

od aktiviranja v novogoriško Civilno zaščito. Aktiven je tudi v Iniciativnem odboru Za življenje – za AED Občine Brda. V 30 letih Coljevega poveljstva občinski Civilni zaščiti so se v Brdih zagotovo zgodili številni izredni dogodki, Colja pa je vedno izkazal izjemno strokovnost, samozavest, večino spodbujanja sodelovanja v lokalni skupnosti in pozitivnosti, predvsem pa tudi humanosti in solidarnosti. Zelo pomembna vrlina poveljnika CZ Andreja Colje je tudi občutek koordinacije, s svojim znanjem ter dolgoletnimi izkušnjami pa je tudi pomemben mentor mlajšim kolegom. Njegovo delo na področju zaščite in reševanja je Civilna zaščita za severno Primorsko nagradila z bronastim in srebrnim znakom CZ, v začetku letošnjega marca pa tudi z zlatim znakom CZ.

INICIATIVNI ODBOR ZA ŽIVLJENJE – ZA AED OBČINE BRDA je prejel priznanje Občine Brda za uspešen in viden doprinos na področju ozaveščanja o pomembnosti znanja temeljnih postopkov oživljanja, širjenja in vzdrževanja mreže defibrilatorjev na območju briške občine in spodbujanja briških občanov k vključevanju v družino prvih posredovalcev.

Projekt Za življenje – za AED: zbiranje prostovoljnih prispevkov za nakup prvega defibrilatorja v Brdih se je pričel leta 2012 na pobudo ženskega odbora SDS. Odbor se je že takrat poimenoval Iniciativni odbor za življenje – za AED in je to ime ohranil še naprej. Brike in Brici so hitro prepoznali pomembnost imeti mrežo defibrilatorjev, kar dokazuje tudi dejstvo, da se je mreža v Brdih v zgolj 10 letih razširila na kar 21 defibrilatorjev. Zbiranja sredstev so se lotile tudi posamezne VS in društva, ki so za svoje vasi poskrbeli, da imajo pokrito mrežo z AED in tako

Andrej Colja je tudi prejemnik znaka »Za požrtvovalnost v boju COVID-19«.

Velja še poudariti, da je Andrej Colja vse od vseh začetkov predan tudi ustvarjanju občinskega glasila Briški časnik. Skoraj 40 let pa je tudi predan planinskemu vodništvu, ki mu je dejansko odprlo vrata v svet zaščite in reševanja. Planinski vodnik je od leta 1985. Andrej Colja si tudi na tem področju vseskozi prizadeva za pravo planinsko vzgojo, za spoštovanje narave in nadaljevanje prostovoljstva. Planinska zveza mu je konec novembra 2023 za izjemen prispevek na področju prostovoljnega vodništva oz. za tridesetletno delo na področju vodništva podelila priznanje »častni vodnik Planinske zveze Slovenije«.

Andrej Colja je prejem nagrade pospremil z besedami: *»Zelo lepa gesta. Čestitke organizatorjem in vsem, fajn, čudovito je bilo, sploh, ker sem bil na odru z ljudmi, s katerimi sem se družil pol ali pa skoraj celo življenje, vključno z Brunom Podveršičem. Zahvalil bi se predlagateljem. Kako sem si to prislužil, bom sam težko ocenil, vem pa, da je bilo vloženega veliko truda in ur. Mi pa ni bilo težko to opravljati, ker z Brici je lepo delati.«* Njegovo sporočilo sokrajanom pa je bilo: *»Imamo lepo pokrajino, fajn, pridne in delovne ljudi. Prostora je še ogromno, možnosti je neizmerno. Menim, da je potrebno zaupati mladim. Imajo le drugačen pristop. Drugače so naučeni, bolj modernizirani. Če bodo mladi to sprejeli, se bolj intenzivno povezovali in gnali naprej, se za Brda ni bati.«*

Skupinska fotografija vseh nagrajencev

tudi sami prispevali k širitvi mreže AED v Brdih. Danes mreža šteje 30 defibrilatorjev.

S širitvijo mreže je Iniciativni odbor Za življenje – za AED Občine Brda obenem tudi organiziral številne delavnice o temeljnih postopkih oživljanja in rokovanja z defibrilatorjem. Kot uspeh si šteje tudi, da ima danes briška mreža prvih posredovalcev že 25 članov. Velja še dodati, da je v preteklem desetletju občane večkrat ozaveščal tudi preko objav v Briškem časniku.

Slavnostna seja Občine Brda 2024

Odbor si je sicer v lanskem letu zastavil še eno nalogo: prvič je v Brdih skupaj z briškimi in novogoriškimi humanitarnimi društvi organiziral obeležje svetovnega dneva oživljanja, aktiven pa je tudi že pri pripravi na novo edicijo tega dogodka v oktobru.

Iniciativni odbor za življenje – za AED Občine Brda je torej pomemben zgled na področju prostovoljstva, katerega zgodbo so pričeli pisati Romana Velišček, Teja Jelina, Marija Štekar Rebernak, Damjana Močnik, Damjan Birtič in Boris Šfiligoj, današnje ožjo ekipo pa sestavljajo Teja Jelina (koordinatorka), Simon Marinič (1. skrbnik AED), Erik Klavora (aktualni skrbnik AED), Uroš Kobal in Matej Celin (oba inštruktorja) ter sodelujoči partnerji Andrej Colja (Civilna zaščita) in Egon Ivančič (PGD Dobrovo ter Rdeči križ Nova Gorica).

V videu se je za nagrado zahvalila aktualna koordinatorka odbora **Teja Jelina**, ki kot glavno sporočilo Brikam in Bricem izpostavlja: »Ugotovili smo, da je vredno vlagati v ta projekt, ker je vsako življenje neprecenljivo. Trudili se bomo še naprej in želimo sporočiti, da - ne glede na naša prepričanja - pridimo na tečaje, dajmo se izobraževati v tej smeri. Kot rečemo na koncu vsakega tečaja: Največ škode naredimo, če ničesar ne naredimo.« Prevzem priznanja je odbor zaupal pobudnici projekta **Romani Velišček**, ki je po seji komentirala: »Vsi smo zelo veseli. Priznanje sem prejela v imenu tudi vseh preostalih članov. Vse moram pohvaliti. Veliko jih je, nekaj začetnih članov ni več aktivnih, nekaj pa jih je še. Mreža defibrilatorjev

Iniciativni odbor AED

raste, kar je zelo pozitivno. Pozitivno pa je tudi, da so se tudi drugi organizacijsko aktivirali in zbirali sredstva za defibrilatorje. Zelo me veseli, da se tudi še vedno prirejajo tečaji. Brda imamo kar dolg odzivni čas za prvo pomoč, tako da je to za nas zelo pomembno. Na tem mestu se zahvaljujem Rdečemu križu, ki nam je velikokrat pomagal pri organizaciji tečajev, in iskrena zahvala donatorjem, ki so kadarkoli v teh letih prispevali za nakup defibrilatorjev.«

RESTAVRACIJA BUŽINEL je prejela priznanje Občine Brda za dolgoleten doprinos k razvoju turizma ter prizadevnost za bogatenje in višanje kvalitete ponudbe v Brdih.

Duša in srce restavracije sta Katja in Elvis Bužinel, ki sta prvo restavracijo v Medani odprla pred 32 leti. Njuni trije sinovi so hitro šli po njihovih stopinjah, sicer

Posebne čestitke za dosežke

Občina Brda je izročila tudi posebne čestitke občankam in občanom, ki so se v minulih 12 mesecih izkazali s posebnimi dosežki. Le-tošnji prejemniki čestitk so: Arne Plesničar, Ula Koncut, Gaber Ferlinc, Anet Trakonja, Športno-kulturno društvo #lospravilos, Nina Sirk, Jelena Kavčič, Larisa Anzelin Winkler ter Lilija Ferraiolo, Nika Marinič, Neža Markočič in Tina Zidarič.

Slavnostna seja Občine Brda 2024

Elvis Bužinel

pa je celotna družina vedno imela rada hrano in vino. Rok, Jaka in Jure so pri svojih rosnih letih od staršev že prevzeli kmetijo in dejavnost, pohvalijo se lahko s tremi lokacijami: bistro v Ljubljani, restavracijo na Plešivem in Tavarneto Estate nekaj metrov stran.

Sicer pa je Elvis Bužinel izšolan gostinec: formalno izobrazbo je pridobil na gostinski šoli v Izoli, v Ljubljani pa je nadaljeval srednjo tehnično gostinsko šolo. Gostinsko pot je pričel na Hitu, zelo hitro pa že stopil na samostojno pot z odprtjem gostilne v Medani, kjer so bile v ponudbi tako mesne kot ribje jedi. Leta 2007 je sledilo novo poglavje v gostinski zgodbi Bužinelovih.

Odpri so restavracijo na Plešivem, kjer pa so v ponudbi izključno morske jedi.

Elvis Bužinel je bil tudi eden od organizatorjev in pobudnik prireditve Pomlad v Medani, s Katjo sta tudi člana društva *To je Medana*, ki organizira razne dogodke in prispeva k razvoju domače vasi in okolice. Prav tako je Elvis eden od ustanoviteljev ter član in nekdanji predsednik Rotary kluba Medana.

Z energijo in požrtvovalnostjo so Bužinelovi pustili neizbrisni pečat tako za svoj kraj kot Občino Brda. Z veseljem se udeležujejo skupnih nastopov na raznih prireditvah in sejmih, doma in v tujini. S krepitvijo dejavnosti so torej pristavili pomemben del k bogatejši in kvalitetnejši turistični ponudbi v občini.

»Bil sem prijetno presenečen. To je verjetno ena najlepša nagrad za 32 let dela v gostinstvu v Goriških brdih. Tako nagrado priželim vsakemu briškemu gostincu,« je prejem občinskega priznanja komentiral Elvis Bužinel, ki Brikam in Bricem sporoča, da je pred briškim gostinstvom zelo svetla bodočnost. »Ponosen sem na to, da so po 32 letih vajeti sprejeli naši otroci. Prihajajo z novimi idejami in pristopi v oglaševanju, ki bodo še dodatno nadgradile briški turizem. Mladi, ki obišejo našo gostilno, se ustavijo pred gostilno, pogledajo v telefon, pri tem pa rečejo: ‚Oh, ja, tukaj so lepi krožniki‘. In vstopijo. Naše metode so že nekoliko zastarele, se drugače oglašujemo, zato si želim, da mladi sprejmejo to gostinstvo. Menim, da je odprtih zelo veliko delovnih mest in velika bodočnost.«

Erika Koncut

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto in arhiv Občine Brda

Posebne čestitke za dosežke

Anet Trakonja

Ker se Anet Trakonja in Nina Sirk iz opravičljivih razlogov nista udeležili slavnostne seje, jima je župan Franc Mužič čestitke za posebne dosežke izročil naknadno.

Nina Sirk

Vrtec Dobrovo se zaradi podražitve zamika, več denarja za izgradnjo parkirišča v Šmartnem

Občinske finance, idejna zasnova Športnega parka Vipolže, stanje obcestnih plazov, cene odvoza, obdelave in odlaganja odpadkov, poročilo ZT-KMŠ Brda in priznanja Občine Brda za leto 2024 so bile osrednje teme, ki so jih občinski svetniki obravnavali na aprilski in majski redni seji.

V letu 2023 boljši izkoristek proračuna

Iz zaključnega računa proračuna za leto 2023 je razvidno, da je bila realizacija v primerjavi z letom 2022 višja tako na prihodkovni kot odhodkovni strani. V skupnem so bili prihodki in drugi prejemki proračuna v letu 2023 realizirani v višini 8.788.281 evrov. V skupnem so bili odhodki in drugi izdatki realizirani v višini 8.850.335 evrov. V bilanco so vključeni tudi prihodki in odhodki Krajevne skupnosti Medana. Primanjkljaj se krije iz presežka prejšnjih let.

Idejna zasnova nadaljnjega razvoja Športnega parka Vipolže

Na 5500 kvadratnih metrih, ki jih je občina pred leti brezplačno dobila od Sklada kmetijskih zemljišč, že sedaj športne navdušence privabljajo dve nogometni igrišči, kolopark in fitnes na prostem, v prihodnje pa bi v skladu s finančnimi možnostmi in priložnostmi sofinanciranja posameznih dejavnosti park lahko pridobil še številne druge rekreativne površine, od trim steze, igrišč za tenis, odbojko, košarko in mali nogomet, plezalno stezo, športni kamp, pa tudi manjši amfiteater. Idejna zasnova programske ureditve športnega parka, ki jo je pripravil TDM biro, je pri svetnikih naletela na odobravanje, obenem pa tudi na številne dodatne predloge.

Neugodno vreme ne gre na roko sanaciji obcestnih plazov

»Lani se je ob vremenskih ujmah sprožilo kar nekaj plazov, ki posredno ali neposredno ogrožajo prometno varnost na občinskih cestah. Izpostaviti gre predvsem dva plazova ob lokalni cesti Dobrovo–Vipolže, katerih sanacija pomeni tudi največji finančni zalogaj. Večji od teh plazov je zahteval delno zaporo ceste, kar pomeni tudi največjo oviro v prometu na tej lokalni cesti. Pri vseh ostalih primerih zapore ceste niso bile potrebne, kvečjemu gre za zoženje ceste ali pa le za čiščenje ceste. Potrebno pa je ločiti plaz ali usad od recimo porušitve starega kamnitega zida ali suhozida, ki se je podrl zaradi dotrajanosti,« je uvodoma zapisano

v obrazložitvi vodje oddelka za okolje in prostor, komunalno dejavnost in investicije Dejana Rusjana, ki v nadaljevanju podrobneje obravnava šest plazov oziroma usadov: v Vipolžah, Kozani, Vedrijanu, Višnjeviku, Gradnem in na Humu. Sanacija največjega plazua bo sledila v bolj sušnem obdobju, predvidoma v začetku poletja. Sicer pa potekajo pogovori z državo. Občina namreč pričakuje pomoč, saj je plaz nastal zaradi naravne nesreče oziroma preobilnih padavin, ki so bile konec oktobra. Ravno tako potekajo pogovori s Skladom kmetijskih in gozdskih zemljišč, ki je soudeležen pri sanaciji.

Aktivnejši na področju preventive v cestnem prometu

Svet za preventivo in vzgojo (SPV) v cestnem prometu Občine Brda je v preteklem letu izvedel številne aktivnosti: povezoval se je s SPV iz sosednjih in drugih severnoprimerških občin, pridobival donacije, pa tudi osveščal občane tako na stojnicah na različnih lokacijah in priložnostih kot tudi s predavanjem o cestnoprometnih predpisih za starejše. Veliko pozornosti je posvečal tudi zagotavljanju varne poti v šolo, še posebej v prvih dneh šolskega leta. S strani AMD Gorica je briški SPV prejel donacijo v obliki Prometnega poligona za kolesarje. SPV tako plodno sodeluje s PU Nova Gorica, OŠ Alojza Gradnika Dobrovo in drugimi društvi na področju prometne varnosti.

V majskem rebalansu upad prihodkov za skoraj 6 odstotkov

Prvi letošnji rebalans je proračun Občine Brda za leto 2024 določil v višini 9.790.341 evrov. Prihodki so se glede na veljavni proračun za leto 2024 zmanjšali za 5,82 odstotkov, odhodki za 5,35 odstotkov. Na prihodkovni strani se med glavne spremembe gotovo uvršča zmanjšanje prejetih sredstev iz državnega proračuna za investicije v višini 657.242 evrov iz naslova zamika izgradnje vrtca na Dobrovem, za projekta občinske prometne strategije in sončnih elektrarn na javnih stavbah pa bo občina iz kohezijskih skladov predvidoma prejela 115.500 evrov. Občina je uspešno pridobila sredstva Fundacije za šport za razsvetljavo na novem igrišču z umetno travo v ŠP Vipolže, za realizacijo katerega pa bo potrebno v dveh letih odšteti dobrih 216.000 evrov. Občina se nadeja, da bi pridobila še dodatnih 100.000 evrov sofinanciranja s strani ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport.

Na odhodkovni strani se zmanjšujejo odhodki za novo enoto vrtca na Dobrovem v višini 1,2 milijona evrov, povečujejo pa se odhodki namenjeni nabavi vitrin in svetilnih ekranov za avlo Gradu Dobrovo, nakupu kabin in dodatne opreme v športnem parku v Vipolžah, nabavi opreme za posamezne VS,

13. in 14. redna seja Občinskega sveta Občine Brda

ureditvi parkirišča in javnih sanitarij v Šmartnem, postavitvi sončnih elektrarn na javnih stavbah, obnovi cest, javnih površin in kanalizacije ter nabavi gasilskega vozila (avtociستا za potrebe gašenja požarov) in montažni garaži za to vozilo.

Gradnja nove enote vrtca na Dobrovem se zamika predvsem zaradi 100-odstotne razlike med ocenjeno vrednostjo gradnje in najnižjo prejeta ponudbo. Cene v gradbeništvu so glede na mnenja strokovnjakov od 20 do 30 odstotkov neupravičeno dražje. S soglasnim konsenzom strank in list v občinskem svetu je občina projekt zamaknila v čas, ko bodo cene ugodnejše. V teku je tudi predlog Skupnosti slovenskih občin, da bi strošek investicij v vzgojo in izobraževanje v celoti prevzela država.

65 tisoč evrov letno za dodaten elan briškemu podjetništvu

Občinski svetniki so na majski seji potrdili spremembo odloka o dodeljevanju finančnih spodbud za razvoj podjetništva v Občini Brda, s katero se je odlok uskladil z novo Uredbo Komisije EU št. 2023/2831 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči »de minimis« (Uradni list RS, št. L 2023/2831, z dne 15. 12. 2023). Na podlagi sprejetega odloka bo komisija za gospodarstvo v posameznem javnem razpisu določila, kateri ukrepi bodo predmet sofinanciranja. V proračunu za leto 2024 in 2025 je vsako leto namenjenih 65.000 evrov za dodeljevanje finančnih spodbud za razvoj podjetništva v Občini Brda. **Razpis za leto 2024 je objavljen na spletni strani Občine Brda z rokom oddaje vloge do 28. 8. 2024.**

Želijo si še več povezovanja znotraj destinacije

Poslovno poročilo ZTKMŠ Brda za leto 2023, ki ga je predstavila direktorica zavoda Tina Novak Samec, je orisalo aktivnosti zavoda v preteklem letu. Številke so v primerjavi z letom 2019, ki velja za referenčno v turizmu, še vedno ugodne. V primerjavi z letom 2019 je število ponudnikov nočitev poskočilo za 75 odstotkov, v lanskem letu je bilo tako v destinaciji Brda na voljo 1142 postelj. Na končne rezultate sicer bistveno vpliva dolgotrajno zaprtje hotela San Martin v Šmartnem. Ne glede na to, v preteklem letu je zavod uspešno obkljukal več mejnikov: sprejeta je bila prva Strategija za trajnostni razvoj in trženje turizma v Občini Brda do leta 2028, dokončan je bil promocijski video za Brda, označene so bile prve tri kolesarske poti, Brda so bila predstavljena v več TV oddajah, tudi v tujini. Povečalo se je povpraševanje po poslovnih dogodkih ter število porok in poročnih slavij, obogatila se je ponudba v Športnem parku Vipolže, zavod je uspešno podaljšal certifikat Mladim prijazna občina. Na področju kulture je bil ZTKMŠ Brda vključen v Strateško skupino za turizem EPK 2025. Zavod je gostil več delegacij in poslovnežev iz tujine, med drugim iz Severne Irske in Katalonije v Španiji ter italijanskega poslovneža Tomasa Trussardija, pa tudi 98 novinarjev, blogerjev in

agentov. V destinaciji so organizirali veliko število odmevnih dogodkov, v lanskem letu pa je nov koncept dobil tudi osrednji briški dogodek Praznik češenj. Zavod je v lanskem letu razpolagal s 711.548 evri prihodkov, od tega je občinski transfer znašal 480.593 evrov. Iz pridobitne dejavnosti je zavod zabeležil 192.647 evrov prihodkov. ZTKMŠ je leto 2023 zaključil s 96.330 evri presežka odhodkov nad prihodki. Po koriščenju presežka prihodkov iz preteklih let v višini 14.063 evrov ta znaša 82.267 evrov.

V enourni konstruktivni diskusiji so svetniki izpostavili več predlogov za izboljšanje delovanja zavoda in rezultatov v destinaciji. Izrazili so željo po primerjavi z ostalimi destinacijami, predlagali pa so še, da se predlog dejavnosti v letu 2025 občinskemu svetu predstavi že to jesen z namenom dosega konsenza, kaj se bo v prihodnjem letu izpostavilo. Diskusija se je dotaknila tudi novega koncepta Praznika češenj in predvsem odsotnosti tradicionalne povorke. Tina Novak Samec je svetnikom pojasnila razloge za spremembo koncepta, posebej pa poudarila skromno udeležbo deležnikov na skupnih sestankih, navkljub željam in prizadevanjem zavoda. Orisala je tudi željo po organizaciji ponudnikov v posebna združenja. Destinacijo čakajo torej izzivi tako na področju umirjanja obiska kot na področju cenovne politike.

Kaj so še obravnavali svetniki na aprilski in majski seji?

Zadnji dve seji pred junijsko slavnostno sejo sta na mizo svetnikov postavili še sledeče točke: elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarske javne službe obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov za leto 2024, sklep o porabi presežka prihodkov nad odhodki preteklega leta Javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, predloge sklepov o soglasju k dodelitvi dela plače za redno delovno uspešnost direktorjev in ravnateljev javnih zavodov, letno poročilo Javnega sklada malega gospodarstva Goriške za leto 2023 ter poslovni in finančni načrt za leto 2024, soglasje k splošnim pogojem poslovanja Javnega sklada malega gospodarstva Goriške za pomoči »de minimis«, soglasje k splošnim pogojem poslovanja Javnega sklada malega gospodarstva Goriške po skupinski izjemi v kmetijstvu, sklep o porabi presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let Javnega zavoda za gasilsko in reševalno dejavnost - Gasilska enota Nova Gorica, poročilo o delu nadzornega odbora Občine Brda za leto 2023, sklep o participativnem proračunu v Občini Brda za leto 2024, imenovanje predstavnika Občine Brda v Svet zavoda Goriške lekarne Nova Gorica, ureditev zaznambe javnega dobra na nepremičnini v k. o. Vrhovlje, ureditev zaznambe javnega dobra na nepremičnini v k. o. Mirnik, ukinitve zaznambe javno dobro na parceli št. 2546/2 k. o. Mirnik in priznanja Občine Brda za leto 2024.

Podrobnosti posameznih sej skupaj s potrjenimi zapisniki so na voljo na spletni strani Občine Brda.

Erika Koncut

Gostili smo ...

... direktorje turističnih destinacij mediteransko-kraške Slovenije

5. aprila smo se v Vili Vipolže zbrali predstavniki destinacij mediteransko-kraške regije na enem izmed rednih srečanj, in sicer od Brd do Vipavske doline, Krasa in vse do obmorskih mest. S predstavitvijo v Dubaju leta 2022, ko smo se prvič povezali in skupaj predstavili, smo zgradili dobre temelje za skupno promocijo.

Do sedaj smo na srečanjih identificirali ključne produkte, ki nas povezujejo, in dorekli izhodišča za nadaljnje aktivnosti. Na zadnjem srečanju v Kopru smo se dotaknili izzivov financiranja delovanja naših zavodov in posledično aktivnosti, saj se zavedamo, da bi za resnejši preboj

in za izvedbo bolj ambicioznih načrtov potrebovali veliko več finančnih sredstev, kot jih imamo trenutno na razpolago. K sodelovanju za pripravo analize modelov delovanja in financiranja turističnih destinacij v tujini smo povabili Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani.

Na tokratnem srečanju so nam študentje mednarodnega podiplomskega študija predstavili rezultate analize, ki so jo opravili za italijansko destinacijo Toskana, natančneje Chianti, hrvaško Istro ter avstrijski Vulkanland.

... medresorsko delovno skupino CLLD

31. maja je Lokalna akcijska skupina LAS V objemu sonca gostila obisk 9-članske delegacije Medresorske delovne skupine (MDS) CLLD, ki prihaja z Ministrstva za kmetijstvo, gozdo in prehrano, Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ter ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj.

MDS CLLD je odbor, ki spremlja napredek izvajanja strategij lokalnega razvoja, ki jih izvajamo lokalne akcijske skupine pri uresničevanju programa lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (program CLLD - *community-led local development*). Lokalna akcijska skupina LAS V objemu sonca je bila prav zaradi zelo uspešnega delovanja v preteklih 16 letih izmed 37 lokalnih akcijskih skupin v Sloveniji izbrana za prvi obisk MDS CLLD.

Srečanje, ki so se ga udeležili tudi župani petih občin, ki jih pokriva LAS V objemu sonca, nekateri predstavniki upravnega odbora našega LAS in ekipa LAS V objemu sonca, smo pričeli v veliki dvorani Mestne občine Nova Gorica. V uvodnih minutah so goste pozdravili predsednica LAS V objemu sonca Tina Novak Samec, direktor RRA severne Primorske d. o. o. Nova Gorica Črtomir Špacapan in podžupan Mestne občine Nova Gorica Anton Harej. V nadaljevanju sta Tina Novak Samec in Fabijana Medvešček predstavili dosežke dela LAS V objemu sonca v zadnjih šestnajstih letih.

V nadaljevanju smo ekipo gostili v Brdih, kjer nam je Tina Novak Samec, direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda predstavila Mladinski center Brda kot rezultat projekta Mladinski center Štaloni na Dobrovem – sklad EKSRP ter delovanje na področju mladih v Brdih. Sledilo je srečanje z županom Občine Brda Francem Mužičem.

Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda

... župane gorenjskih in posoških občin ter regijske razvojne agencije

11. junija smo na pobudo Eve Štravs Podlogar, direktorice Razvojne agencije zgornje Gorenjske (RAGOR) in Klemna Langusa, direktorja Združenja Julijskih Alp, katerega članica je tudi destinacija Brda, gostili srečanje županov občin Julijskih Alp in Posočja. Prisotna sta bila tudi direktorja Posoškega razvojnega centra Simon Škvor in RRA severne Primorske Črtomir Špacapan.

Goste sta uvodoma pozdravila Franc Mužič, župan Občine Brda, in Tina Novak Samec, direktorica ZTKMŠ Brda. Izpostavila sta pomembnost sodelovanja med Brdi ter posoškimi in gorenjskimi občinami ter potencial, ki ga prinaša EPK 2025 za valorizacijo našega teritorija, predvsem pa povezovanja vzdolž Bohinjske proge.

... ZTKMŠ Kanal in Občino Kanal

12. junija smo v Brdih gostili predstavnike Občina Kanal ob Soči, direktorico občinske uprave in obe podžupanji, direktorico ZTKMŠ Kanal ter člane sveta zavoda.

Uvodoma jim je na domačiji Vonj poletja - Kmetija iz Goriških brd izrekla dobrodošlico direktorica ZTKMŠ Brda Tina Novak Samec. Na domačiji so spoznali pomemben turistični in izobraževalni produkt, ki predstavlja pomembno ponudbo Brd: zeliščarstvo, zdravilne učinkovine zelišč. Spregovorili smo tudi o zeliščih v kulinariki in uspešnem sodelovanju med briškimi javnim zavodom in ponudnikom. Mirjam Marinič je goste navdušila s predstavitvijo do te mere, da je pri njih spodbudila željo za spodbujanje zeliščarstva tudi v sosednji občini.

V Vili Vipolže je goste nagovoril in pozdravil Franc Mužič, župan Občine Brda, Tina Novak Samec pa je predstavila organiziranost in

Osrednja tema srečanja je bila Evropska prestolnica kulture Go! 2025: možnosti sodelovanja, povezovanja, potenciali itd., kar sta predstavila programski direktor Stojan Pelko in vodja marketinga na Zavodu GO! 2025 Andreja Repič Agrež.

Direktorica ZTKMŠ Brda, direktorica RAGOR in direktor Združenja Julijskih Alp so se ob tej priložnosti tudi dogovorili za nadaljnje korake pri snovanju novih projektov za realizacijo novih vsebin.

delovanje javnega zavoda. Izpostavila je pomembno podporo in izjemno sodelovanje z občino in lokalno skupnostjo. Kot vedno pove, je prav briški človek tisti, ki je pri kreiranju briške krajine, ponudbe in produktov vedno v ospredju in najpomembnejši.

V nadaljevanju so gostje obiskali domačijo Simcic wines - Marjan Simčič in večer zaključili pri Nejki in Urošu Klincu - Klinec Plešivo.

Tina Novak Samec,
ZTKMŠ Brda

Občini Brda in Celovec krepita sodelovanje

Briške češnje barvajo Celovec v rdečo

Občina Brda in Mestna občina Celovec sta 23. maja postavili nov mejnik v dolgoletnem čezmejnem prijateljstvu in sodelovanju. Ob posebni kulisi in vzdušju prvega letošnjega Mini festivala češenj na avstrijskem Koroškem, ki se je odvil istega dne v Celovcu, sta župana obeh občin Franc Mužič in Christian Scheider podpisala obnovitveno pogodbo o najemu Celovške hiše v Šmartnem.

Občini že vrsto let povezuje medsebojno uspešno sodelovanje na področju kulture in turizma ter si tudi v prihodnje prizadevata za krepitev sodelovanja, je bil poudarek podpisa obnovitvene pogodbe. Celovška hiša je gotovo simbol tega dolgoletnega sodelovanja, ki občini povezuje vse od potresov, ki so prizadeli to obmejno območje leta 1976. Takrat je celovška občina začutila stisko Bricev in željo obnoviti srednjeveško vasico Šmartno v prvotnem slogu. Tako se je odločila obnoviti eno izmed hiš, t. i. Celovško hišo. Občini sta to hišo dodatno prenovili leta 2021, ne gre pa tudi pozabiti, da je dve leti pred tem avstrijsko veleposlaništvo v Sloveniji pristopilo tudi k projektu umetniških ambasad mednarodnega festivala vizualnih umetnosti ART CIRCLE. Če se je prenovljeni Celovški hiši umetnikov nazdravilo ravno ob 30. obletnici samostojne Slovenije, pa letošnja formalnost sovпада s 30. obletnico obstoja Občine Brda.

Briške češnje že več kot 15 let obarvajo Celovec v rdečo barvo in vabijo v Brda na nekdanji Praznik češenj, danes Festival briške češnje po vaseh. Letošnji Mini festival briške češnje v Celovcu pa je bil tudi v znamenju obiska velikih političnih predstavnikov, ki so se prepričali, da je briška kraljica sadovnjakov resnično vrhunska. Briške češnje so tako med drugimi v Celovcu okušali in se z briško delegacijo družili tudi tedanja podpredsednica Evropskega parlamenta Evelyn Regner, poslanka avstrijskega državnega sveta Claudia Arpa, državna poslanka avstrijskega parlamenta Petra Oberrauner in koroški deželni glavar Peter Kaiser. Za zdravice z zlahkno kapljico in pogostitev je poskrbela kmetija Primar iz Šmartnega. Obisk Celovca je briška delegacija, ki sta jo poleg župana Franca Mužiča sestavljali tudi direktorica občinske uprave Anita Manfreda in podžupanja Teja Jelina, skupaj s predstavniki celovške občine izkoristila še za obisk stojnice vipolške kmetije Moro, ki v Celovcu že vrsto let skrbi za sloves in prepoznavnost briških produktov.

Pomembno vlogo majskega srečanju kot tudi dolgoletnemu utrjevanju vezi z avstrijsko Koroško gre pripisati Bernardu Sadovniku, predsedniku Alpsko-jadranskega centra za čezmejno sodelovanje iz Celovca. Lahko zatrdimo, da svoje delo opravlja z velikim srcem in željo pisati uspešne zgodbe čezmejnega sodelovanja.

E. K.

Fotografija: Bernard Sadovnik

Uspešnemu dnevu v Celovcu so nazdravili predstavniki briške občine, AACC, sodelujoči na mini festivalu češenj in kmetije Moro

Briške češnje so okušali podpredsednica Evropskega parl. Evelyn Regner, poslanka avstr. državnega sveta Claudia Arpa in državna poslanka avstr. parl. Petra Oberrauner

Celovec 23.5.2024. Z leve: predsednik AACC Bernard Sadovnik, briški župan Franc Mužič, celovški župan Christian Scheider, Alois Dolinar in dir. briške obč. uprave Anita Manfreda

Spletna aplikacija za občane *eBric*

Le klik do boljšega življenja v Občini Brda

Prebivalkam in prebivalcem Občine Brda je od konca maja na voljo spletna aplikacija *eBric*, ki omogoča enostavno in učinkovito oddajo pobud, vprašanj in pohval Občini Brda.

Aplikacija je primarno namenjena boljšemu in učinkovitejšemu dostopu do občinskih storitev, z njo pa enakovredno dajemo glas vsem segmentom občanov. Je enostavna in tako uporabna za vse starosti.

Prilagojena je mobilni uporabi, kar pomeni, da jo imate vedno pri sebi na vašem pametnem telefonu. Z direktno komunikacijo se torej posledično znatno zmanjša odzivni čas, saj prijavitelji lahko občinske službe napotijo na točno lokacijo pobude oziroma zaznane težave, kar pomeni krajše postopke in prihranek časa.

Servis za občane *eBric* ne deluje le kot samostojna spletna stran, temveč je tudi popolnoma funkcionalna spletna aplikacija. To pomeni, da lahko do platforme dostopate preko spletnega brskalnika na svojem računalniku, ali si jo shranite na namizje v mobilni napravi. Naložite si jo lahko preko te QR kode.

Kako deluje?

V aplikaciji so na voljo trije obrazci:

ZA VPRAŠANJA, ki jih želite postaviti občini;

ZA PREDLOGE, ki nam ji želite sporočiti;

ZA POHVALE, ki nam jih želite pokloniti.

Pri vseh treh možnostih lahko na zemljevidu označite lokacijo, na katero se nanaša sporočilo, priložite pa lahko tudi slikovno gradivo.

Med danimi sedmimi področji izberete eno, vnesete svoje kontaktne podatke, podate kratek opis predloga in s klikom na zemljevid označite lokacijo, kjer se nahaja dotična težava oziroma na katero se nanaša predlog. In kar je najpomembnejše: sledili boste poti obravnave in reševanja javljene zadeve.

Javili vam bomo posamezne trenutke obravnave od seznanitve do zaključka. V kolikor se predlog ne bo nanašal na storitve, ki jih lahko opravijo občinske službe, vas bomo napotili na za to pristojne službe.

Predlogi, vprašanja in pohvale bodo (seveda brez vaših kontaktnih podatkov) zabeleženi in pregledno objavljeni v aplikaciji, kar pomeni, da bodo tudi preostali občani lahko sledili, katere zadeve so že v reševanju in v kateri fazi reševanja so.

Tako je torej *eBric* pot, preko katere lahko sporočate, kar menite, da je pomembno za izboljšanje življenja v naši občini.

Lepo vabljeni k uporabi.

Občina Brda

Delavnica o razvoju naselij

O urbanistični zasnovi za Dobrovo, Kojsko in Medano

Občina Brda pripravlja šeste spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta, katerega obvezne strokovne podlage so med drugimi urbanistične zasnove za Dobrovo, Medano in Kojsko. V sklopu priprave te strokovne podlage je 27. februarja v Vili Vipolže potekala delavnica za zainteresirano javnost. Podrobnejše poročilo o poteku delavnice je na voljo na občinski spletni strani: <https://www.obcina-brda.si/sl/za-obcane/novice/porocilo-z-delavnice-o-analizi-stanja-in-viziji-razvoja-naselij-dobrovo-kojsko-medana-v-obcini-brda/>

Obisk tujih novinarjev

Odkritje kulture in tradicije slovenskega bisera

Brda, slikovita vinorodna pokrajina na zahodu Slovenije, je postala središče pozornosti tujih novinarjev, ki raziskujejo kulturne zaklade tega čudovitega območja. Nedavni obisk delegacije desetih novinarjev iz Italije, Združenega kraljestva, Francije in Združenih držav Amerike (ZDA) je pritegnil pozornost tako domače kot mednarodne javnosti, saj je bil osredotočen na odkrivanje bogate kulturne dediščine, gastronomske ponudbe in pristne domače tradicije Brd. Obisk je bil organiziran v sklopu priprav na Evropsko prestolnico kulture (EPK) 2025, zaradi česar so novinarji obiskali tudi druge kulturno pomembne destinacije v regiji.

Novinarji so v sklopu organiziranega obiska imeli priložnost doživeti Brda v vsej svoji avtentičnosti. Obisk se je začel v čudoviti Vili Vipolže, kjer smo novinarjem pripravili uvod in predstavitev destinacije ter vseh aktivnosti, ki jih regija ponuja. Nadaljevali so z vodenim ogledom srednjeveške vasice Šmartno, kjer so v sklopu Zofine hiše okušali oljčno olje briških oljkarjev, sveže pečen kruh izpod rok Društva briških žena in deklet ter različne marmelade in likerje kmetije Markočič. Obiskovalci so bili navdušeni tudi nad prikazom tradi-

cionalnega pletenja košar, ki ga je v Briški hiši predstavil obrtnik Lucijan Grudina. To doživetje je še dodatno poudarilo bogato kulturno in obrtniško dediščino Brd. Pri Klincu na Plešivem so se podrobneje seznanili s projektom ART CIRCLE, mednarodnim festivalom vizualnih umetnosti, kjer jih je pozdravil Klemen Brun, umetniški vodja projekta. Za piko na i je poskrbel chef Uroš Klinec z vrhunsko kulinariko in briškimi vini.

Petra Marušič

Aktivnosti v Mladinskem centru Brda

Stripi, japonsščina in menihi

Stripovska delavnica z Nino Bric

V petek, 1. marca, je v Mladinskem centru potekala prva stripovska delavnica z mentorico Nino Bric. Nina je diplomirana likovna pedagoginja, ki prihaja iz Goriške. Njen opus obsega slikanje, urbano umetnost, kiparjenje, ilustracijo, risanje stripov, izdelovanje lutk in igrač. Na delavnici so se udeleženci naučili, kako sestaviti zgodbo, izbrati karakterje, postaviti kompozicijo stripa in ustvariti svojo lastno stripovsko knjižico. Za piko na i pa je sledilo še skupinsko risanje stripa – *strip jam*.

Delavnica je požela izjemen uspeh. Zbralo se je preko 20 novopečenih striparjev, ki so ustvarjali s polno paro. Zanimanje za delavnico je porodilo željo po še kakšnem tovrstnem ustvarjanju.

Tečaj japonskega jezika

V drugi polovici februarja smo v sodelovanju z Ljudsko univerzo Nova Gorica organizirali brezplačni 50-urni tečaj japonskega jezika. Tečaj je bil namenjen vsem prebivalcem briške občine, izvajala pa ga je japonologinja Maša Lancner. Udeleženci so na tečaju odkrili popolnoma nov svet; jezik, ki ga govori 125 milijonov ljudi, pozna kar štiri sisteme pisave. Poleg jezika in pisave so spoznali tudi vse značilnosti japonske kulture.

Delavnica velikonočne peke

Pred veliko nočjo smo se v Mladinskem centru preizkusili v kulinaricnem ustvarjanju. Na delavnici, ki sta jo vodili Nadja Šfligoj in Jožica Toroš, so se zbrale vse generacije. Uspelo nam je pričarati praznično vzdušje. Udeleženci so zamesili ogromno menihov, izdelali čudovite venčke, preizkusili pa so se tudi v barvanju velikonočnih jajc. Tako smo briška gospodinjstva obogatili z ustvarjalno energijo, ki je odmevala skozi vse velikonočne praznike.

Boštjan Zobec

Ogled gradbišča novega parkirišča v Šmartnem

Kmalu 21 novih parkirnih mest

Konec maja sta si župan Franc Mužič in direktorica občinske uprave Anita Manfreda skupaj s predsednikom Vaške skupnosti Šmartno Božidarjem Slivnjakom in nadzornikom del Darkom Košuto ogledala potek del nastajajočega parkirišča, ki bo srednjeveško vasico olajšal problematike parkiranja avtomobilov.

Predsednik VS Slivnjak je ob tem izpostavil: »Po desetih letih čakanja in iskanja raznih rešitev se je zadeva končno pričela realizirati. Še posebej smo zadovoljni, da je bila z rebalansom v prvo fazo gradnje vključena tudi ureditev javnega WC, ki ga Šmartno potrebuje. Pričakujemo in si želimo, da bo po tej prvi fazi kmalu sledila tudi realizacija druge faze.«

Župan Franc Mužič je z zadovoljstvom zaključil ogled: »Vse sile usmerjamo v to, da ta naš turistični biser čim prej olajšamo te problematike. Zadeve tečejo, kar me navdaja z optimizmom.«

Celotna prva faza izgradnje parkirišč pod t. i. Padrati predvideva izgradnjo 21 parkirnih mest. Ko bo zaključ-

Obisk gradbišča parkirnih mest v Šmartnem

na še druga faza izgradnje parkirnih mest, tj. predvidoma prihodnje leto, bodo v Šmartnem pridobili skupno 48 novih parkirnih mest.

E. K.

Fotografija: arhiv Občine Brda

Slovenska turistična borza

Krepi mednarodno prepoznavnost Slovenije kot privlačne turistične destinacije

V maju je na Bledu potekala 26. Slovenska turistična borza (*Slovenian Incoming Workshop – SIW*), ki jo organizira Slovenska turistična organizacija. Dogodek, ki je največji poslovni dogodek slovenskega turizma, je privabil več kot 150 tujih organizatorjev potovanj in turističnih agencij iz 33 držav ter prav toliko slovenskih turističnih ponudnikov.

Borza je omogočila več kot 4000 dvostranskih sestankov med udeleženci, kar je pripomoglo k sklenitvi številnih poslovnih sodelovanj. Med tujimi podjetji jih je bilo 58 % prisotnih prvič, kar kaže na vse večjo privlačnost Slovenije kot turistične destinacije. Največ tujih udeležencev je prišlo iz Italije, Združenih držav Amerike (ZDA) in Združenega kraljestva, a so bili dobro zastopani tudi drugi oddaljeni trgi.

Dogodek je bil izjemno uspešen tudi zaradi široke palete slovenskih turističnih ponudnikov, ki so predstavili svoje inovativne in raznolike turistične produkte. Destinacija Brda je bila med izpostavljenimi destinacijami, saj je s svojo edinstveno ponudbo in doživetji pritegnila veliko pozornosti.

Udeleženci so imeli priložnost spoznati in izkusiti lepote slovenskega turizma, kar bo nedvomno prispevalo k povečanju turističnega obiska v prihodnjih letih. Slovenska turistična borza *SIW* tako ostaja ključni dogodek za promocijo slovenskega turizma na globalni ravni, saj omogoča neposredne poslovne stike in krepi mednarodno prepoznavnost Slovenije kot privlačne turistične destinacije.

Petra Marušič

Turistična pomlad

Povezovanje in promocija lokalne turistične ponudbe

Tudi letos so se Brda predstavila na poslovno turističnem dogodku Turistična pomlad v organizaciji Zavoda za turizem Nova Gorica in Vipavska dolina. Dogodek, ki je namenjen razvoju lokalnega turističnega gospodarstva, pospeševanju oblikovanja in trženja sodobnih, trajnostno naravnanih turističnih produktov ter povezovanju turistične ponudbe na širšem območju zahodne Slovenije je tudi letos privabil številne tuje organizatorje turističnih potovanj.

V sklopu udeležbe na borzi so agenti obiskali tudi Brda, kjer smo jim v Vili Vipolže približali ponudbo

destinacije, sledil je voden ogled vinske kleti Ščurek. Nadaljevali so z vodenim ogledom srednjeveške vasice Šmartno, kjer so v sklopu Zofine hiše okušali oljčno olje briških oljkarjev, sveže pečen kruh izpod rok Društva briških žena in deklet ter različne marmelade in likerje kmetije Markočič. Obiskovalci so bili navdušeni tudi nad prikazom tradicionalnega pletenja košar, ki ga je v Briški hiši predstavil obrtnik Lucijan Grudina. Dan so zaključili v prijetnem ambientu Hiše Marica ob lokalni enogastronomiji.

Petra Marušič

Celostna prometna strategija Občine Brda in Mestne občine Nova Gorica

Sistem ukrepov bo obravnaval tudi migracijske tokove med občinama

Občina Brda in Mestna občina Nova Gorica sta uspešno kandidirali na Javnem razpisu za sofinanciranje občinskih celostnih prometnih strategij v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju od 2021 do 2027. Pridobili sta 61.600 evrov sofinanciranja.

Strategija bo vključevala tri ključne sklope: prometne migracijske tokove, vezane na tranzit in generatorje prometa; prometne tokove, vezane na dostop do turističnih infrastruktur; in prometne tokove, vezane na potrebe dostave blaga oz. sistem logistike. Ključen del je analiza skupnega prometnega sistema in kakšni so trenutni ukrepi trajnostne mobilnosti. Na podlagi teh analiz bodo zasnovani ukrepi, ki bodo vključevali širše območje in optimizirali prometne tokove.

«Do sedaj smo projekte, konkretno kolesarsko pot, ki smo jo gradili v tem obdobju, navezovali na celostno prometno strategijo Mestne občine Nova Gorica, ker smo

v tem zaokroženem območju 20 kilometrov izven same mestne občine. Vendar sedaj načrtujemo tudi omrežje kolesarskih povezav znotraj same občine, pa tudi drugače bi želeli z nekega strokovnega vidika pogledati prometno urejenost tako pešcev in kolesarjev kot avtomobilov ter ostalih udeležencev v prometu,“ je pojasnila direktorica OU Občine Brda Anita Manfređa.

Besedilo in fotografija: E. K.

Spominska slovesnost v Medani

V spomin in opomin

Medana 27. aprila praznuje svoj krajevni praznik. Tako je bilo tudi letos. Prav gotovo si Medanci, njihova KS in vsi vpleteni v organizacijo praznovanja zaslužijo čestitke. Predvsem za vztrajnost in pokončno držo, ki jo izkazujejo v teh negotovih časih, ko naš planet ponovno postaja nemiren.

V tem času ni lahko pojasniti, da sta mlada Rusa Miša in Pavle, ki sta prevzela odgovornost za smrt nemškega vojaka ob streljanju v Jami, še vedno junaka. S tem, ko sta žrtvovala svoji življenji, sta rešila veliko medanskih. Nista in ne smeta biti kriva za grozote, ki jih počnejo nekatere vlade danes in so primerljive s početjem okupatorja v naših krajih med drugo svetovno vojno.

Osrednja slovesnost medanskega krajevnega praznika se vse od leta 1981 odvija pri spomeniku v Jami v Medani. Že dopoldne se na pot odpravijo pohodniki, ki vsako leto prehodijo drugačno pot okrog Medane. Dolžina pohoda pa je prilagojena cilju v Jami in času pričetka slovesnosti.

Dogodek v Jami je po zapisu VS Medana-Plešivo-Ceglo 1918–1945 povzela tudi Milena Beguš v svoji knjigi z naslovom *Prispevki k zgodovini Brd 1914–1947*:

»19. januarja 1945 ob 4. uri zjutraj so Nemci obkolili celo vas in še posebej hišo v ,jami'. V tej hiši je bila zmeraj partizanska postojanka. V hiši so tisto noč spali: dva Rusa, Pavle in Mišo, in Mavrič Cvetko (r. 16. 5. 1929) iz Medane 31. Ko so Nemci obkolili hišo, so kričali: »Belica auf!« (Belica je domače ime za Mavrič Jožefa). Trije borci so v temi skočili skozi okno med Nemce in jih s tem dejanjem presenetili. Uspelo jim je uiti. Ker je bila tudi vas obkoljena, so Nemci le ujeli Mavrič Cvetka pri Zorzutovi hiši, Miša pa pri Prinčičevi hiši. Pavle se je umikal in ko je naletel na nemško stražo, je ubil enega vojaka. Ugotovil je, da se ne more rešiti niti ne more pomagati tovarišem, zato se je skrnil v obcestni odtočni kanal, kjer so ga okrog 11. ure našli. Odpeljali so ga k ,šterni', kjer so imeli ostala dva in še Mavrič Antona, Medana 31, Sirk Danila, Medana 32, Sirk Alojza, Medana 33, Kristančič Mirka, Medana 36, Srebrnič Marijo in Alojzijo iz Medane. Za talca je bil vzet tudi Doro Simčič. Ko je Pavle videl, koliko so jih ujeli, je Nemcem rekel, da je vsega on kriv in naj druge izpustijo. Ustavili so se pred Gradnikovo hišo in nato odpeljali ujetnike na vojaško komando v Koprivno. Tu so jih zaslišali in nato odpeljali na komando SP v Gorici, kjer so jih ponovno zaslišali in mučili. Oba Rusa so obsodili na smrt in sta bila ustreljena na goriškem gradu. Ostale so odpeljali v taborišče Dachau. Hišo v ,jami' so izropali. Naropano blago sta morala odpeljati Bužinel Jožef, Medana 13, in Zuljan Rudolf, Medana 6. Hišo so nato požgali.«

V zahvalo za preživetje in srečno vrnitev vaščanov v domači kraj že od konca druge svetovne vojne poteka v medanski cerkvi zaobljubljena sveta maša. Od leta 1981 se le-ta odvija v sklopu praznovanja praznika krajevnega skupnosti.

Na letošnji slovesnosti je bil glavni govorec minister za go-

spodarstvo, turizem in šport Matjaž Han. Zbranim je namenil naslednje besede: »Upor proti okupatorju je bilo pogumno in častno dejanje. Poklon v spomin vsem, ki so dali svoja življenja za svobodo domovine. Danes sem imel čast, da sem nagovoril praznik krajanov Medane ob dnevu boja proti okupatorju.

Živeti v miru, ki so ga že izborile in vzpostavile generacije pred nami, je največji privilegij, ki ga lahko uživamo danes. Zato je v politično negotovem času, ko se lahko nestrpnost in sovražnost hitro širita, pomembno, da si skupaj prizadevamo za močno, solidarno, zeleno, inovativno in varno Evropo, ki je zavezana demokratičnosti in miru.«

Poudaril je še, da verjame, da moramo biti še naprej ponosni nase in na svojo zgodovino, iz katere smo zmagovalno izšli, in katere del je tudi narodnoosvobodilni boj. Zgodovine ne smemo in ne moremo potvarjati. Minister za gospodarstvo je še do-

Spominska slovesnost v Medani

dal, da lahko pa vplivamo na našo sedanost in prihodnost. Kot posamezniki, ki sestavljamo skupnost, moramo ostati zvesti vrednotam, kot so solidarnost, povezovanje, spoštovanje. Medsebojno zaupanje, hrabrost in nesebična pomoč so bili ključni tudi v časih narodnoosvobodilnega boja.

Prireditve seveda ne bi bila popolna brez vsakoletnih nepogrešljivih pevskega zbora Ludvik Zorzut iz Medane in njihove-

ga vodje Zarjana Kocine, Pihalnega orkestra Brda pod taktirko Neže Jelušič in seveda učenk OŠ Alojza Gradnika Dobrovo Paule Mavrič, Vite Marc ter mentorice Ivanke Škerlj. S svojo prisotnostjo pa je spoštovanje padlim izkazal tudi prvi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan.

Dominik Rusjan
Fotografija: Andrej Colja

Participativni proračun Občine Brda

»Bujša Brda« tokrat za vse občane

Na podlagi sklepa občinskega sveta bo Občina Brda objavila javni poziv participativnega proračuna za leto 2025. Lanski participativni proračun za mlade, ki je dobil ime »Bujša Brda«, postavljamo še stopničko višje in ga tako ponujamo vsem občanom Brd, in sicer od 15. leta starosti dalje. Rok za oddajo projektnih predlogov je petek, 6. september 2024.

Kaj so poglobitni cilji?

S participativnim proračunom »Bujša Brda« želi Občina Brda občanke in občane vključiti v proces soodločanja pri razporejanju dela proračunskega denarja, pridobiti projektne predloge po meri občanov in hkrati izboljšati učinkovitost porabe skupnih sredstev, krepiti participacijo v domačem okolju ter izboljšati kakovost življenja v občini.

Za namen poziva je na voljo 25.000 evrov. Sredstva bodo zagotovljena v proračunu Občine Brda za leto 2025.

Kako lahko oddamo projektni predlog?

Projektne predloge lahko odda vsak občan ali občanka s stalnim prebivališčem v Občini Brda, ki bo do dne oddaje predloga dopolnil 15 let, lahko pa tudi skupina občanov oziroma občank. Projektni predlog je potrebno oddati na obrazcu, ki je dostopen na občinski spletni strani www.obcina-brda.si ter v glavni pisarni Občine Brda v času uradnih ur.

Katere pogoje mora izpolnjevati predlog?

Projektni predlog mora prispevati k uresničevanju javnega interesa na območju Občine Brda in mora

biti takšen, da je njegova izvedba v pristojnosti Občine Brda (na občinskih zemljiščih oziroma občinski infrastrukturi ali pa je potrebno pridobiti soglasje lastnika) ter ga je mogoče izpeljati v okviru občinskih zmogljivosti. Projekt mora biti skladen z razvojnimi usmeritvami občine, opredeljenimi z veljavnimi razvojnimi programi, s strategijami in programi razvoja posameznih področij. Poleg tega predlog ne sme biti uvrščen v NRP proračuna Občine Brda za leto 2025, ravno tako ne sme biti v nasprotju z zakonodajo ali urbanističnimi akti. Pomembno je tudi, da predlog ne ustreza pogojem pridobitve nepovratnih sredstev iz drugih občinskih razpisov.

Projekt mora biti realno izvedljiv v proračunskem letu 2025 in mora biti finančno ovrednoten med 1.000 in 25.000 evrov.

Kaj sledi oddaji predloga?

Po preteku roka bo vse prejete predloge pregledala komisija. Predlogi, ki bodo ustrezali pogojem in bodo ocenjeni kot izvedljivi, bodo uvrščeni na glasovanje in bodo javno objavljeni na spletni strani občine. H glasovanju bodo vabljeni vsi občani in občanke starejši od 15 let s stalnim bivališčem v Občini Brda. Izglasovan projekt ali projekti bodo umeščeni in realizirani z denarjem iz proračuna za leto 2025.

Občina Brda

Redna letna skupščina KO borcev za vrednote NOB Brda

Za ohranjanje pridobitev NOB

Pri nas se čas ni ustavil, le shranili smo ga kot najsvetlejši del zgodovine slovenskega naroda. To je naše poslanstvo, ki ga s ponosom opravljamo in prenašamo na mlajše rodove.

Marijan Križman, predsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije

Letos je bila redna letna skupščina 24. marca ob 10. uri v dvorani v Medani po ustaljenem dnevnem redu. Žarko Kodermac je pozdravil prisotne in goste: župana Občine Brda Franca Mužiča, predsednika Društva vojnih invalidov severne Primorske Valterja Adamiča in predsednika VS Medana Valterja Kocino.

V nadaljevanju se je na kratko dotaknil krutosti v svetu, v katerih so žrtve nedolžni ljudje. Naša naloga je, da opozarjamo na naše vrednote, ki izhajajo iz NOB, in na dogodke v spomin na žrtve. Podal je poročilo o delu in finančno poročilo za leto 2023

Letni program za leto 2024, ki je obširno predstavljen v brošuri Spomnimo se 2024, je podal Žarko Cukjati. Dodal je še, da je to leto posebej posvečeno številnim 80-letnicam dogodkov iz NOB. Naša skrb je, da ohranjamo vse tradicionalne prireditve. Letos načrtujemo postavitev razstave Bitka pri Peternelu, ki jo je s svojega vidika pripravila organizacija ANPI. Ohranjali bomo še naprej vsa sodelovanja z ANPI. Poskrbeli bomo za pridobivanje novih članov.

K razpravi se je prijavila Nevenka Markočič, ki je opozorila, da je potrebno urediti okolico spomenika na Vrhovljah ob cesti proti Koradi. Renato Miklavčič je izrazil svoja stališča in videnja kot nekdanji dolgoletni član UO KO ZB Dobrovo. Biti moramo pozorni na pristne odnose, preverjati trdnost naših prepričanj, da ne podležemo nazadnjaškim

Letna skupščina KO ZB Brda

silam. Ohranjati moramo pridobitve NOB. Spomnil je na zverinsko mučenje in smrt mladega aktivista v Škrljevem na oljčno nedeljo leta 1945. Njegova pobuda za postavitev spominskega obeležja pred 16 leti še do danes ni bila uresničena. Izrazil je tudi svoje nezadovoljstvo v zvezi s spomenikom v Gonjačah, kjer se ob raznih obiskih pomembnih gostov vedno izpostavlja razgledni stolp namesto spomenika žrtvam NOB. Bil je kritičen do organizacije nekaterih državnih proslav v počastitev priključitve Primorske k matični domovini. Izrazil je svoje nestrinjanje z nekaterimi dejanji nekdanjega predsednika države Boruta Pahorja, ki je bil pred leti tudi govornik na srečanju v Kožbani.

Zbor je pozdravil župan Franc Mužič. Med drugim je obljubil, da bo okolica spomenika pri Peternelu urejena, ker je to tudi v prid našemu turizmu. Izrazil je razočaranje nad majhno udeležbo članstva na tem zboru. Tradicije NOB je treba peljati naprej in predvsem pridobivati nove člane. Moti ga, da je v naši državi večji poudarek na povojnih pobojih kot na žrtvah NOB. Strniti je treba vrste in občina bo še naprej podpirala prireditve v spomin na dogodke iz NOB. Zaključil je z željo po uspešnem delu borčevske organizacije.

Velike pozornosti je bil deležen prispevek Danila Bašina o aktualnih dogodkih ob naši meji z Italijo.

Milena Beguš

Fotografija: Branko Filej

Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo in šola Istituto Comprensivo Giovanni Pascoli di Cormons

Srečanje učencev pod istim nebom

Pod istim nebom - sotto lo stesso cielo: To je naslov projekta, ki povezuje, njegov namen pa spoznavanje, raziskovanje in spoštovanje obeh kultur, tako slovenske kot italijanske, spoznavanje in učenje obeh jezikov, spodbujanje izobraževalnega in kulturnega sodelovanja med šolama ter krepitev odnosov na nivoju obeh občin. Štiriletni projekt, ki sodi v sklop projekta Nova Gorica/Gorizia 2025, sta leta 2022 podpisala Uroš Kobal, ravnatelj OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, in Maria Rosa Rossignoli, ravnateljica krminske šole.

Prvo srečanje učencev in učiteljev obeh šol smo izvedli že maja leta 2022 na Plešivem, tik ob meji.

V letošnjem šolskem letu smo si kot rdečo nit izbrali Alojza Gradnika, največjega briškega poeta. Učenci obeh šol so se že več mesecev pripravljali na srečanje: med drugim so fotografirali vsak svojo domačo pokrajino. Na naši šoli smo pripravili tudi razstavo na to temo.

Šestošolci, ki obiskujejo izbirni predmet italijanščina, so učence in učitelje iz krminske šole gostili 29. maja letos. Srečanje se je začelo pred šolo in v kratkem kulturnem programu so šestošolci prijateljem iz Krmina predstavili Alojza Gradnika, po katerem je naša šola dobila ime. Pred začetkom poti so učenci obeh šol skupaj zapeli v obeh jezikih. Sledil je prijeten pohod po Gradnikovi učni poti. Med potjo smo se

ustavili pri učnih tablah, prebrali Gradnikove verze, se družili, pogovarjali, občudovali naravo in stkali nova prijateljstva. Druženje se je zaključilo v Medani, v Gradnikovi spominski sobi.

Polni lepih spominov in vtisov so se učenci vrnili vsak na svojo šolo in si obljubili, da se v naslednjem šolskem letu zopet srečajo, tokrat v Krminu.

Linda Kobal

Posvet o starejših

Ljudi je potrebno »naučiti« že prej razmišljati o izzivih starosti

V aprilu se je v Vili Vipolže odvila javna razprava o domskem varstvu starejših, na kateri so sodelovali predstavniki Občine Brda ter novogoriškega doma upokojencev in centra za pomoč na domu. V ospredju so bili aktualni izzivi in dobre prakse na področju starejših: domsko varstvo, pomoč na domu, dnevni centri za starejše, varovana stanovanja oziroma stanovanjske skupnosti, pa tudi dolgotrajna oskrba. Aktivno so k razpravi pristopili tudi občani, ki so podajali mnenja, predloge in tudi zastavili precej vprašanj. Ugotovitev prisotnih je bila tudi, da so Brici zelo aktivni dolgo v starost, zaradi česar tovrstne storitve iščejo, ko res ne gre več. Razpravo je vodila podžupanja Teja Jelina.

E. K.

Foto: arhiv Občine Brda

Javna razprava domsko varstvo starejših Brda

Praznik sv. Križa v Kojskem

Duhovno popotovanje umetnice Tanje Krstov

Prvi dan se je začelo in končalo s Hafisom. Na griču nad Kojskim, znanem po cerkvi svetega Križa, do katere vodi štirinajst postaj križevega pota, edinem takem v Brdih in tudi širše, se je pod večerno nebo zapisala misel Hafisa (tudi Hafiza), največjega perzijskega lirika in sufijskega mojstra, ki je v 14. stoletju napisal: »Leta je moje srce iskalo Gral; kar je v meni, je iskalo na poti.«

Novogoriški umetnik Gregor Maver si je Hafisovo modrost izbral za uvod v razmišljanje o gostujoči razstavi z naslovom Doma. Sredi maja jo je za tradicionalni kojščanski praznik, ki se že stoletja praznuje na dan vnebohoda, pripravila domača ustvarjalka Tanja Krstov. »In prav pot je osrednja tema avtorice Tanje Krstov, ki jo je pred enajstimi leti začela v piranski galeriji Herman Pečarič z razstavo Dolga pot domov,« pove Maver. »A če je bila takratna postavitve odraz avtoričinih bojev s samo seboj in zase, pa taisti umetniški artefakti nosijo danes povsem drugačno sporočilo.« Že sam naslov razstave (Doma) nam sporoča, da je avtorica pot z vsemi preprekami in spoznanji sprejela, saj sama o sebi pravi: »Ko se odpreš celoti življenja, ko ga ne sodiš in obsojaš, si ga sposoben dojemati takega, kakršno je.«

Premišljeno je preoblikovala postavitev, ki kljub minimalističnemu pristopu do potankosti izkorišča prostor, v katerem je postavljena, nadaljuje Maver. In samostojeci turn pri stari romarski cerkvi svetega Križa z dragocenim poznogotskim krilnim oltarjem, vklejnjeni v taborni sistem, od katerega se je ohranil le obrambni stolp, ne bi mogel biti bolj primerno domovanje za njene glinene umetnine. Še preden vstopimo vanj, opazimo krožno viseče keramične ptice, ki lebdiijo nad središčno postavljenim objektom. »Vstopimo v krog, simbol sklenjenosti časa in prostora, ki poudarja nedvoumnost in povezanost vseh stvari v vesolju. Znajdemo se doma, kjer se počutimo varno, smo tukaj in zdaj, a hkrati še vedno nosimo s seboj vse tisto, kar nas je izoblikovalo in je prisotno nad in za nami ter smo pripravljene sprejeti nepoznano. Tanjino umetniško delo vzpostavlja dialog med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo,« razloži Maver. Ugledamo simboličen grič s križi in v zidno nišo

Avtorica razstave Tanja Krstov

umeščen objekt, v katerega so naložene plasti vseh človeških izkušenj, iskanj in porazov, spomin na prehojene poti in stranpoti. »Kljub temu, da avtorica teh malih plastik konkretno ne pojasnjuje, pa ima vsaka od njih v svoji zasnovi fragmente, ki nam lahko služijo kot pomoč pri razumevanju in ustvarjanju lastne interpretacije.«

Poglobljen, razmišljujoč uvod k velikemu krščanskemu prazniku pri cerkvi svetega Križa. »Praznovanje je po drugi svetovni vojni počasi zamrlo,« pove vaščan Miloš Kumar, vsestranski organizator, ki s svojo zavzetostjo in občutljivostjo do kulturne dediščine še vedno vztrajno potrjuje upravičenost prejema občinske nagrade pred nekaj leti. »Ponovno smo praznik obudili pred tridesetimi leti, ga razširili na dvo- ali tridnevno praznovanje ter ga obogatili z raznimi kulturnimi dogodki. Gostili smo koncerte, kiparske, slikarske, fotografske in druge razstave raznih umetnikov. Letošnje leto praznujemo dva dni, prvi dan zaznamuje kulturni dogodek, drugi dan, na nedeljo, pa tradicionalna svečana maša s križevim potom in druženjem.«

Seveda se je druženje zgodilo tudi prvi dan na odprtju razstave. Ob ubranih glasovih domačega moškega pevskega zbora Srečko Kumar pod vodstvom Alessandra Sluge, ob slavnostno pogrjnjeni mizi dobrot, ob močni sporočilni vrednosti razstave, ki je na gričku našla dom in bo tam še nekaj časa. In ob Hafisovi modrosti: »Nekega dne je sonce priznalo: Sem samo senca ... Želim si, da bi ti lahko pokazalo, ko si osamljen ali v temi, osupljivo luč tvoje lastne biti.«

Iva Sivec

Fotografija: zasebni arhiv TK

Novo vozilo šolske kuhinje

Ekipe šolske kuhinje OŠ Alojza Gradnika Dobrovo si bo zagotovo zapomnila letošnji maj, saj se je razveselila novega vozila za razvoz hrane. Simbolična predaja ključev novega vozila je bila 10. maja, ključje novega vozila pa je iz rok vodje režijskega obrata Občine Brda Sebastjana Arčona prevzela starosta šolske kuhinje Silva Prinčič. Ta jih je nato izročila vodji šolske kuhinje Tadeji Tomažič z željo, da bi služil vsaj toliko kot prejšnji, torej vsaj 27 let. Naj na tem mestu še dodamo, da se to pomlad ni upokojilo zgolj šolsko vozilo, ampak tudi gospa Silva. Ob tej priložnosti ji želimo čim več radosti.

Besedilo in fotografija: E. K.

Cerovo: Počastitev spomina ob 80. obletnici usmrtitve talcev

Zapuščina navdihuje nove generacije

V nedeljo, 12. maja, je idilična vasica Cerovo gostila poseben dogodek v organizaciji Mladinskega kluba Cerovo in Vaške skupnosti Cerovo, namenjen počastitvi 80. obletnice smrti desetih cerovskih talcev ter ohranjanju spomina na narodnoosvobodilni boj. V okviru programa so obiskovalci prisluhnili narodnoosvobodilnim pesmim in govorom, ki so obudili spomine na preteklost in poudarili pomen vrednot, kot so svoboda, enakost, solidarnost in pravičnost.

Eden izmed osrednjih poudarkov dogodka je bila zgodba o tajni uporniški skupini Črni bratje, ki je jeseni 1930 zaživela s petimi dijaki. Ta skupina je s svojimi dejanji, kot so lepljenje letakov in slovenskih trobojnic, protestirala proti fašističnemu nasilju in zatiranju slovenstva. Njihova pogumna dejanja so imela tragične posledice, saj jih je po izdaji s strani sošolca policija decembra 1930 aretirala in zaprla. Policija je z mučenjem poskušala izsiliti priznanja, kar je vodilo v smrt 14-letnega Mirka Brezavščka, ki je marca 1931 umrl doma v Cerovem v naročju svoje matere. Mirko, ki se je boril brez orožja, je postal ikona primorskega in slovenskega upora, njegova smrt pa je prispevala k ohranjanju domoljubja in spodbujanju nadaljnega odpora.

Dogodek je otvoril predsednik Krajevne organizacije združenja borcev za vrednote NOB Brd Žarko Kodermac, ki je z uvodnimi besedami prisotne popeljal skozi zgodovinske okoliščine in pomen ohranjanja spomina na pretekle dogodke.

Sledil je nastop Vokalne skupine Briške trcinke. Pevke iz sosednjega Števerjana so ustvarile čustveno vzdušje in dodale glasbeno dimenzijo zgodovinskemu spominu. Prav tako je s svojim nastopom navdušil Drago Mislej – Mef, ki s svojimi pesmimi in zgodbami vedno znova očara občinstvo.

Prireditelj je s svojim govorom počastil tudi briški župan Franc Mužič, ki je poudaril pomen ohranjanja zgodovinskega spomina in vrednot, ki so oblikovale našo današnjo družbo.

Posebno pozornost pa je pritegnil Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič, ki deluje že več kot 50 let in ohranja izročilo narodnoosvobodilnega boja. Zbor, ki ga vodi Pia Cah, se ponaša z več kot tisoč koncerti po različnih evropskih državah in s širokim repertoarjem revolucionarnih, delavskih in narodnih pesmi. Njihov nastop v Cerovem je bil vrhunec dogodka, saj so s svojo glasbo navdihnili preko 500 obiskovalcev in jim omogočili, da skupaj zapojejo in podoživijo duh upora in solidarnosti.

Dogodek v Cerovem ni bil le poklon preteklosti, temveč obljuba, da bodo vrednote narodnoosvobodilnega boja živele tudi v prihodnosti. Zahvala gre organizatorjem, nastopajočim in vsem prisotnim, ki so s svojo prisotnostjo in sodelovanjem dokazali, da spomin na žrtve in borce ni pozabljen ter da njihova zapuščina še naprej navdihuje nove generacije.

Mladinski klub Cerovo
Fotografija: Marjan Feri

Najstarejša Brika

Jelica Mavrič praznovala 101. rojstni dan

4. junija je 101. rojstni dan praznovala Jelica Mavrič iz Šlovrenca. Najstarejši prebivalki naše občine želimo še veliko širokih in prisrčnih nasmehov ter seveda veliko zdravja.

Fotografija: N. F. J.

101. leto Jelica Mavrič

Peternel: spominska slovesnost

Umrli so nedolžni, z ničemer omadeževani

Letos je zadnjo majsko nedeljo minila še ena spominska slovesnost v vasi Peternel, kjer smo ponovno obeležili 80 let od požiga 22 ljudi, od tega dveh otrok in enega dojenčka.

Po kapitulaciji Italije septembra 1943 je nemška okupacijska vojska vse agresivneje stiskala obroč okoli Primorske kot strateških vrat do Italije, kamor so z juga prihajale zavezniške enote. V partizanske enote pa je vstopalo na stotine mladih mož in žena. Ustanovljena je bila Kobariška republika, 52 dni trajajoče osvobodeno ozemlje, ki je združevalo in hrabrilo prebivalce Posočja, Brd, Benečije in Rezije. 25 km dolga os Goriške fronte je združila primorske brigade, ki so se jim pridružili italijanski borci protifašističnih enot. V Brdih je nastal Briško-beneški odred (BBO). Posledice spopadov z nemškim okupatorjem so bila kruta maščevanja nad civilnim prebivalstvom. V nemški ofenzivi 22. maja 1944

so v spopadih z borci BBO, Vojske državne varnosti ter garibaldistov bataljona Mazzini in Mameli utrpeli velike izgube, zato so se kruto maščevali nad nedolžnimi ljudmi.

Uvodoma je prisotne pozdravil Žarko Kodermac, slavnostna govornika pa sta bila Ennio Pironi iz ANPI ter evropski poslanec Matjaž Nemeč. Nemeč je povedal, da nas aktualne razmere v svetu ne smejo uspraviti v prepričanju, da je pomembno spominjati se. Kot je dejal: *»Kar 50 oboroženih konfliktov ta čas divja po svetu, število beguncev se je povzpelo nad 100 milijonov, 40 % njih je otrok. Evropa se je po svetovnih morijah na svojih tleh zavezala vrednotam – mir, svoboda in sodelovanje. Le-te pa danes spodjedajo populizmi in radikalizmi, ki se po nauke vračajo k ideologijam, za katere smo verjeli, da so z Evropsko unijo dokončno pokopane.«*

Zahvala gre vsem sodelujočim, ki že leta prispevajo k izpeljavi prireditve - Pihalni orkester Brda, Moški pevski zbor Srečko Kumar, praporščaki, veterani in pripadniki garde Slovenske vojske. Letos pa je Peternel obiskal tudi takratni partizan Aldo Zorzut, rojen leta 1927.

Dominik Rusjan

Planinsko društvo Brda

Pohodi doma

7. april: Pohod med cvetočimi češnjami

Letos smo se na omenjeni pohod odpravili v okolico Cerovega. Malo smo se bali, da bodo češnje pred pohodom že odcvetele, vendar na srečo ni bilo tako. Še več, imeli smo priložnost, da smo ob poti lahko videli češnjeva drevesa v vseh stadijih, od najbolj bujnega cvetenja, do dreves z že razvitimi plodovi.

Bojan Bužinel

26. maj: Pohod Peternel–Korada–Peternel

Letos je društvo izvedlo že 30. pohod Peternel–Korada–Peternel. Zbrali smo se pri Peternelu in se mimo domačije Čarga podali proti Noznemu, kjer se že leta in leta ustavimo pri »Klančarjevih«. Z veseljem nas sprejmejo in pogostijo. Nadaljevali smo proti Koradi, kjer so naše planinke spletle venček. Vračali smo se proti Vrhovljam pri Kožbani. Tudi tukaj je obvezen postanek. Ines nas je kot vedno bogato pogostila. Lahko pa smo si ogledali tudi notranjost cerkve sv. Andreja. Od tu je prekrasen razgled. Nismo se ustrašili nekaj dežnih kapelj in našo pot smo

nadaljevali proti Hlevniku. Še zadnji postanek je bil pri Renatu in nato prihod na prizorišče komemoracije v spomin na tragedijo iz leta 1944, ko so Nemci požgali hišo z 22 nedolžnimi ljudmi. Venček smo položili k spomeniku. Tudi v bodoče bomo z našim pohodom nadaljevali.

2. junij: Pohod Od češnje do češnje

Planinsko društvo Brda je uspešno izpeljalo že 19. pohod *Od češnje do češnje*. Lepo sončno vreme je v Brda privabilo kar 650 pohodnikov. Pohod je potekal po razgibani turistični poti Črnica, ki ponuja pohodniku čudovite razglede. Na poti so se pohodniki odžejali in okrepčali z domačimi dobrotami ter češnjami. Na cilju smo postregli pašto in kozarček briške kapljice. Da jim bo pohod ostal v še lepšem spominu, so pohodniki dobili tudi steklenico briške Zlate rebule. Vsem članom društva, ki so na kakršenkoli način pripomogli k uspešno izpeljanem pohodu, gre zahvala. Super ekipa smo. Pogledujemo pa že v naslednje leto, ko bo 20. pohod.

Iva Šibav

Kulinarični meseci v destinacijah Brda in Miren Kras

Češnja in špargelj sta na krožnikih plesala romantični ples

Z željo, da bi bogastvo ponudbe jedi tega letnega časa in odličnost naših domačih gostiln, restavracij in turističnih kmetij približali ljubiteljem dobre hrane doma in preko meja, smo

V maju in juniju je na edinstvenem kulinaričnem popotovanju pod okriljem dveh enogastronomskih blagovnih znamk, Brdalicious in Krasne kuhnje, 11 lokalnih gostinskih ponudnikov ponujalo menije, v okviru katerih sta na krožnikih češnja in špargelj, izmenično ali skupaj, plesala romantični ples Okusov ljubezni, kot smo poimenovali skupno promocijsko kampanjo. Ponudniki, ki so pristopili k promocijski akciji (Turizem Breg, Kruh in vino, Restavracija Gredič, Gostilna na lepem razgledu, Domačija Kabaj Morel, Hiša Štekar in Restavracija hotela Venko iz Brd ter Gostilna Bric, Gostilna Makorič, Gostilna Štirna in Izletniška domačija Mirko s Krasa) so vse od 1. maja pa do 16. junija ponujali promocijske menije za 30 evrov.

Za vse, ki radi sami odkrivajo čare spajanja okusov v loncih in na krožnikih, smo na www.brda.si in www.mirenkraas.si zbrali nekaj izviri receptov, ki so temeljili na tradicionalni kulinariki z dodano pravo mero kreativnosti.

25. aprila smo pri Hiši Štekar organizirali novinarsko konferenco. Novinarji so okusili nekaj jedi na t. i. kosilu v temi, saj smo jim zakrili oči v želji spodbujanja uporabe vseh čutil. 7. maja smo na vrtu Gostilne Bric v Mirnu gostili strokovnjake in predstavnike različnih institucij na strokovnem posvetu z naslovom *Šparglji in češnje od njive do krožnika*, s katerimi smo osvetlili izzive

Novinarska konferenca

v destinacijah Brda in Miren Kras združili moči ter v skupni promocijski kampanji prvič povezali 2 teritorija, 2 lokalni surovini in 2 paradna konja sezonskih okusov.

pridelovalno-dobavne verige špargljev in češenj, njihove uporabe v kulinariki in nepogrešljiv zdravilni učinek na organizem. Posvet, ki smo ga zaključil z demonstracijo priprave in degustacijo jedi iz špargljev in češenj, je bil namenjen gostincem, kmetom, članom društev sadjarjev, oljkarjev in dijakom Biotehniške šole.

17. maja smo gostovali v oddaji Dobro jutro v koprskem studiu RTV SLO.

Oddaja Dobro jutro

Govorili smo o češnjah in špargljih, predstavili smo naše menije, povabili na gala večerjo in tradicionalna praznika v Brda in Miren Kras. Kuharska šefa iz Domačije Kabaj Morel ter Gostilne Štirna sta pripravila nekaj jedi in izdala recepte za pripravo.

Za največje sladokusce in predane gurmane smo 22. maja v Vili Vipolže pripravili prvovrstno enogastronomsko doživetje – glasbeno kulinarično gala večerjo v družbi Tilna Artača, ki je bil tudi nosilec kampanje na socialnih omrežjih.

9-hodni meni je pripravljalo 9 gostincev. Med odličnimi kuharskimi šefi so bili trije z destinacije Miren Kras, in sicer iz Gostilne Makorič, Gostilne Bric, Gostilne Štirna, štirje pa iz Brd (Kruh in vina, Gredič, Hiša Štekar, Turistična kmetija Breg ter Gostilna Koršič in Turistična kmetija Klanjšček Wine & stay iz sosednje Italije).

Gala večerja

Piko na I je dodal nosilec Michelinove zvezdice Tomaž Kavčič. Sommelierja Dejana Baša in Ivan Peršolja sta poskrbela za odlično spajanje hrane z 9 izbranimi vini najboljših vinarjev iz Brd (Marjan Simčič, Edi Simčič, Ferdinand, Hiša Štekar ter Klet Brda), Vipavske doline (Vinarstvo Batič in Faganeli), Vina Kavčič s Krasa ter Gradišciutta iz Collia.

Skoraj dva meseca čutnega razvajanja brbončic na dveh destinacijah se je zaključilo s tradicionalnima prireditvama, Praznikom špargljev v Orehovljah in Festivalom briške češnje v Brdih.

Tina Novak Samec,
direktorica ZTKMŠ Brda

Oddaja Večerja za 5 na Planet Tv

Zadišalo je tudi po briški hrani

V drugem tednu kulinarčne pustolovščine Večerja za 5 na televiziji Planet TV so ustvarjalci oddaje spomladi obiskali Goriško. Med udeleženci oddaje, ki so snemalno ekipo povabili v svoje domove in pokazali svoje kulinarčne spretnosti ter gledalce navdušili s svojo gostoljubnostjo, je bila tudi 43-letna Silvestra Elen Brašnič Saffigna iz Kojskega.

Silvestra ni le mama, žena, hčerka in sestra, je tudi občinska svetnica, ki je začela svojo življenjsko pot v Nemčiji, od koder izhaja njena mešana etnična pripadnost: mama je iz Goriških brd, oče je Hrvat, mož pa Italijan. Aktivna je tudi kot predsednica kulturnega društva Briške žene in dekleta.

»V oddaji sem pripravila jedi, ki so vezane na mojo osebno zgodbo (rojena v Nemčiji, odrasla v Brdih, poročena z Italijanom) ter na lokalno in tradicionalno. Za jedi smo mogli izbrati namišljena imena. Ker imam rada risanke, sem si izbrala pravljična imena,« je za naš časnik pojasnila Silvestra Elen Brašnič Saffigna.

Za predjed je bil *Aladin in magična preproga*: mešan sirov (slovenski, italijanski siri, sadje, med) in mešan mesni (slovenske, italijanske mesnine) narezek ter firtalja, za glavno jed pa je pripravila *Kraljično na zrnu graha*: predelan toč iz graha z belo polento. »Ni bil po originalnem receptu, saj sem klobase postregla ločeno in ne v toču. Bela polenta je bila princesa, ki je ‚ležala‘ na grahu, klobasa oz. ‚princ‘ je ležal poleg na kavču,« je razložila. »Za sladico pa bi morali biti vafliji, ampak se mi je ponesrečilo testo in sem pripravila jed, ki jo je Primož Kozmus s partnerko jedel pri meni, ko sem bila Kraljica češenj leta 2009: palačinke z vročimi češnjami in sladoledom.«

AC

Fotografija: Planet Tv

Društvo upokojencev Kojsko

Bronasti v Vipavi

Na mednarodnem turnirju, ki ga je 4. junija organiziralo Društvo upokojencev Vipava, je sodelovalo 11 moških in 12 ženskih balinarskih ekip. Tekmovali smo v disciplini trojke: 3+1. Zaradi slabega vremena so tekmovanja ženskih ekip potekala v Športnem parku Pale v Ajdovščini, moške ekipe pa so igrale na balinišču Planina pri Ajdovščini. Tako moška kot ženska ekipa DU Kojsko sta se uvrstili v zaključni del tekmovanja. Dosegli sta odlično tretje mesto.

Majda Korenjak
Fotografija: Roman Korenjak

22. Praznik rebule in oljčnega olja v Višnjeviku

Praznik tradicije, vina in kulinarike

Vaška skupnost Višnjevnik in Društvo ljubiteljev rebule vsako leto že tradicionalno prirejata Praznik rebule in oljčnega olja, ki vsako leto posebej očara s svojo domačnostjo in avtentičnostjo. Letošnji dvaindvajseti zaporedni dogodek, ki je postal nepogrešljiv za ljubitelje vina in kulinarike, je ponovno združil številne obiskovalce, ki so želeli okusiti najboljše, kar ponuja briška vinorodna pokrajina. Letošnji vaški praznik je postregel z navdušujočo ponudbo 89 različnih rebul lokalnih briških vinarjev, kot tudi vinarjev iz Vipavske doline ter Collia. Pestra paleta je segala od svežih, lahkotnejših vzorcev, vse do bolj strukturiranih in staranih različic. Raznolikost in kakovost ponujenega vedno znova dokazujeta, zakaj je ta avtohtona vrsta vina tako cenjena in priljubljena.

Poleg vrhunske kapljice je bogat nabor popestrila široka ponudba oljčnega olja domačega pridelovalca. Oljčna olja, ki vsako leto na prazniku s svojo kvaliteto in bogato aromo dopolnijo vinsko ponudbo, so tudi letos pokazala, zakaj se ravno olja iz Goriških brd uvrščajo med najboljša.

Številni vzorci oljčnega olja v družbi zelenjavne frtaje, cvrtega pršuta s polento, odlične kapljice »najstarejše Brike« rebule, slastnih pekovskih mojstrovina domačih gospodinj ter nepozabne zabave v družbi skupine Čuki – to so bile vrline in prepoznavnost tudi letošnjega, že 22. Praznika rebule in oljčnega olja.

Poleg mikavnega enogastronomskega doživetja je praznik povezoval pester kulturno-zabavni program, v katerem so se zvrstile plesne točke in otroški program skupine Los Pravilos, poleg tega pa smo uživali v glasbenem nastopu Nine Sirk, Harmonikaške šole Andreja Plesničarja in Klape Karatel.

Vinske kraljice Slovenije, predstavnice primorske, podravske in posavske vinorodne dežele so se ob vabilu aktualne briške kraljice udeležile uradnega programa ter s svojo prisotnostjo počastile rojstni kraj rebule in naš tradicionalni praznik. Kot ambasadorica zlate kapljice in briškega vinorodnega okoliša je kraljica rebule Eva Žnidarčič nagovorila prisotne in z njimi delila izkušnje z vinskih dogodkov preteklega leta, minilo je namreč že eno leto od njenega kronanja. »Neizmerno sem hvaležna za vse priložnosti in izkušnje, ki sem jih pridobila v prejšnjem letu. Vedno znova se z vsakega vinskega dogodka z neizmernim veseljem vračam domov, obogatena z novimi prijateljstvi ter zgodbami, ki mi bodo v srcu ostale za vedno. Seveda pa ni lepšega občutka, kot je ta, ki ga doživim na domačem prazniku, med znanimi obrazi in toplino, ki jo moji predragi Brici in Brike izžarevajo na vsakem koraku. Že komaj čakam na naslednjega,« je povedala Eva.

E. Ž.

Lovska družina Sabotin

S starodobniki iz Posavja v Brda

V prvem tednu junija je Lovska družina Sabotin dobila prav poseben obisk, in sicer sedem članov Tomos društva Dobova Kapele iz Posavja, ki so se na pobudo Zdravka Vidmarja, častnega člana LD Sabotin, s starodobnimi Tomos motorji pripeljali na tridnevni izlet v Brda.

LD Sabotin

Valeta 2024 OŠ Alojza Gradnika Dobrovo

Devetošolci OŠ Alojza Gradnika Dobrovo zaključili šolanje na praznovanju v Vili Vipolže. Ob tej priložnosti jim je Občina Brda podarila torto

Dom upokojevcev Podsabotin

Želimo si smeh, torej smo dobre volje.
Nihče si ne želi živeti v preteklosti, tudi mi ne.

Živimo za trenutke, ki nam krajšajo dneve, prinašajo smeh in dobro voljo

Brda & Vino 2024

Festival, ki povezuje ljubitelje vina, kulinarike in dobre volje

Dober glas seže v deveto vas, dobra hrana z odlično vinsko spremljavo pa vse do zvezd in nazaj. Ko misliš, da presenečenja več niso možna, se zgodi razprodaja vstopnic in to že cel mesec in pol pred dogodkom. Brda & Vino je zgodba turističnih ponudnikov iz Šmartnega, ki smo si za cilj zadali promocijo Šmartnega in celotnega briškega teritorija skozi dogodek, ki ponuja nekaj več. Po desetih letih trdega dela se končno lahko pogovarjamo o zgodbi o uspehu. Letos je festival Šmartno napolnil 20. aprila.

Šmartenski enogastronomski dogodek je v zadnjih letih postal sinonim za vrhunsko vinsko in kulinarčno izkušnjo. Obstaja več razlogov, zakaj je ta dogodek tako poseben in zakaj privablja obiskovalce z vse Slovenije in širše. Gostom zagotovo ponuja edinstveno izkušnjo degustiranja vin in prepletanja okusov. Degustirati je bilo možno vina več kot 54 briških vinarjev, ki z gosti delijo znanje in izkušnje o vinu, kar je tudi glavni namen festivala: povezovanje, ustvarjanje poznanstev in s tem novih priložnosti. Pohvalimo se lahko s prisotnostjo kar 42 gostinskih ponudnikov, katerih kuharski mojstri so navduševali s kulinaricnimi kreacijami s poudarkom na lokalnih sestavinah in tradicionalnih receptih. Šmartenska tržnica je kot vselej predstavila lokalne pridelovalce oljčnega olja, marmelad, suhega sadja, sirov, suhomesnatih izdelkov in drugih dobrot. Ulice so popestrili glasbeniki različnih glasbenih žanrov: Denise Dantas band, ki je tudi tokrat ubral živahnejši brazilski ritem, Ansambl Ikebana je goste očaral s svojo pristnostjo in izvirnostjo v izvedbi ljudske glasbe, briški podmladek s skupino Jazz Swingin' Sundays in prav tako domačo jazzovsko zasedbo Band Njki, Klapa San Lorenzo, ki je z dalmatinskimi pesmimi k nam zanesla pridih morja, skupina Grop Tradizional Furlan s tradicionalno furlansko glasbo, srednjeveško obarvani Tamburini di Gorizia v družbi srednjeveških plesalk, Dej še'n litro in seveda DJ Janko z glasbo iz 80. let prejšnjega stoletja. Tokrat so na prizorišče zakorakali tudi člani Pihalnega orkestra Brda in ulice Šmartnega so se dobesedno tresle. V ponos

nam je, da smo na prireditvi gostili priznanega opernega solista briških korenin Ivana Arnška. Poleg glasbe so dogodek popestrile še umetniške razstave društva OKO, likovni extempore društva Dablo ter vodene degustacije pod mentorstvom Ivana Peršolje, podpredsednika Društva za razvoj pivske kulture Sommelier Slovenije.

Kje lahko sredi vaškega trga naletite na 80 kg težko jadransko tuno in okušate tunin karpačo, ki ga pripravljajo dobesedno pred vašimi očmi? Kje lahko okušate in primerjate različno zorjene domače pršute (štiri, šest in celo osem let) ter jim ob pomoči strokovno podkovane sommelierja poiščete ustrezno vino za spajanje? Za delavnico, ki je letos požela vse pohvale, so bili gostje festivala pripravljani čakati v dolgi vrsti, saj je bila delavnica omejena na največ 15 oseb. In kje vam s srednjeveških obrambnih zidov sredi vinskih gričev prepeva priznani operni solist? Še bi lahko naštevali, kajti s široko paleto aktivnosti je bilo na dogodku poskrbljeno za vse okuse in interese obiskovalcev. V Šmartnem so se zbrali ljubitelji vina in gastronomije, ki vedo, kaj pričakovati, stavijo

Brda & Vino 2024

na raznolikost in kakovost. Brda & Vino je dogodek, kjer se spaja vse dobro, kar lahko posameznik in družba nudita. Obiskovalci se spojijo s prostorom in ponudniki. Se spoznavajo, ogromno se jih že pozna, se zabavajo, so radovedni in predvsem se vračajo, ne samo na naš dogodek, pač pa v naša Brda.

Tu srečamo najboljše briške vinarje in gostinske ponudnike širše Slovenije. Hrana je del vina in vino je del hrane, brez spajanja ni popolnega doživetja. In ker sta vino in hrana čista poezija, je vse skupaj začinjeno z raznoliko glasbo, ki v ritmu šmartenskih ulic živi z vsakim prisotnim posameznikom.

Brda & Vino je tudi dogodek z dobrodelno noto. V lanskem letu se je posebno pozornost namenilo otrokom z avtizmom, ki so pod vodstvom Društva za pomoč osebam z avtizmom OKO okrasili ulice Šmartnega. Letos je bila njihova prisotnost še toliko večja, saj je Društvo OKO pripravilo razstavo likovnih del otrok društva z naslovom *Universum Unicum*, ki so nastala na slikarskih delavnicah pod vodstvom mentorice Nataše Gregorič Nabhas. Razstava je bila postavljena v prostorih Hiše kulture. Vsako umetniško delo je nosilo svojo zgodbo, izraz otroške domišljije in občutkov. Obiskovalci so bili navdušeni nad talentom mladih umetnikov, ki so skozi svoja dela sporočali, kako pomembno je, da jim damo priložnost za izražanje. Posebej za Brda & Vino je društvo OKO ustvarilo tudi posebne *wine glass* markerje, da so si gostje lahko označili svoje kozarce, pika na i pa je bil nastop deklet in fantov iz skupine POK, ki so prav tako kot profesionalni glasbeniki, nastop izvedli suvereno in goste prireditve navdušili.

Med festivalom so vse prenočitvene kapacitete v Brdih zasedene, kar pomeni, da si marsikateri obiskovalec mora poiskati sobo izven Brd. Gostje prihajajo od vsepovsod in nekateri celo priletijo z letalom, da bi bili del tega posebnega dogodka. Navdušenje nad Brdi in festivalom je nalezljivo. Veliko obiskovalcev se znova in znova vrača, očarani so nad lepoto pokrajine, prijaz-

nostjo domačinov in bogato ponudbo. Ob odhodu so avtomobili pogosto naloženi z briškimi dobrotami, saj si obiskovalci radi odnesejo košček Brd s seboj.

Uspех festivala ni le rezultat dela organizatorjev. Zasluga gre vsem, ki s svojo ponudbo in prisotnostjo ustvarjajo edinstveno festivalsko vzdušje. Med njimi je ogromno domačinov – Brik in Bricev – ki razumejo naš trud in pogum ter nas podpirajo pri tem, da dogodek vsako leto skupaj izpeljemo na visoki ravni.

Prav vsak ponudnik, ki prisostvuje na dogodku in se trudi z nami v tej zgodbi, je delček mozaika okusov, ki ga soustvarjamo v Šmartnem. Zato gre resnična zahvala vsem sodelujočim za več kot očitno dobro promocijo Brd.

Letošnji dogodek je še enkrat dokazal, da Brda veljajo za eno najbolj priljubljenih vinsko kulinarčnih destinacij v Sloveniji. Mirno lahko rečemo, da je presegel vsa pričakovanja in postavil nove standarde za prihodnja leta.

Patricija Pirih

Fotografija: Veronika Kravos
in Damijan Simčič, ZOSO foto

Festival briške češnje po briških vaseh 2024

Letošnja prizorišča Dobrovo, Kozana, Kojsko in Medana

Slike povedo več kot sto besed

Ob 35. obletnici 1. tabora Slovenske kmečke zveze

Pogled na slovensko in evropsko kmetijstvo danes

»Slovinci!

Tako kot stoletja nazaj se kmetje tudi danes nočeno vkopati v razore svojih vsakdanjih tegob, ki jih v resnici ni malo. Kdaj pa kdaj si moramo oddahneti, se zazreti drug v drugega – da si prisluhnemo, da se ob zvonki besedi in pesmi ter ob kupici žlahtnega vina povese limo. V takem vzdušju bi radi zborovali tudi tokrat – ob 35. obletnici 1. tabora Slovenske kmečke zveze», se je glasilo vabilo na praznovanje 35. obletnice tabora Slovenske kmečke zveze, ki se je 14. maja odvijalo v Vili Vipolže. Tabor 13. maja 1989 je potekal v posebnem vzdušju pričakovanja sprememb v takratni Republiki Sloveniji, ki je bila del Socialistične federativne republike Jugoslavije. Simbolično je bil organiziran ob 120. obletnici t. i. biljanskega tabora (1869), saj je bila doba taborov primerno izhodišče, vzor iz preteklosti, v porajajočih se obetih tako zaželeno demokracije na Slovenskem.

Če so na biljanskem taboru videli rešitev Slovencev in Slovenstva znotraj cesarske Avstrije, pa je tabor v Vipolžah videl rešitev Slovencev v samostojni, demokratični državi Sloveniji. Tabor v Vipolžah je bil mogočno zborovanje, ki so tipična za vse prelomne in ključne trenutke, saj se ga je udeležilo približno 3500 ljudi. Organizatorji so za vabila prevzeli osnovo, ki je bila natisnjena že za biljanski tabor, dodali pa so ji zahteve, vezane na takratne razmere. Prevzeli so tudi geslo *Ne vdajmo se!*, ki so mu dodali še eno, in sicer: *Narod slovenski na kmetu stoji!* Tabor so izvedli narodno zavedni posamezniki iz vrst slovenske in zlasti briške podružnice SKZ (Slovenske kmečke zveze), ZSKM (Zveze slovenske kmečke mladine) z izdatno podporo zamejske Slovenske Skupnosti, ki so se zavedali posebnega vzdušja politične demokratiza-

cije. Briška podružnica SKZ, ki jo je vodil Boris Jakončič, je bila namreč prva na Primorskem in takrat že dobro organizirana. Tabor je izpostavil kmetijstvo in narodnost, poseben poudarek pa so govorci dali tudi Brdom in Bricem. Na taboru se je zbralo veliko Slovencev iz vse Slovenije in zamejstva, ki so s podporo majniški deklaraciji jasno in javno izrazili željo po samostojni državi. Emil Erjavec je v časopisu *Demokracija* ocenil, da je bil »briški« tabor najpomembnejši dogodek v Sloveniji, predvsem zaradi svojega sporočila in dejstva, da je do njega sploh prišlo.

Praznovanje 35. obletnice tabora je potekalo v organizaciji Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve s sodelovanjem Slovenske ljudske stranke Brda, Slovenske demokratske stranke Brda, Nove Slovenije Brda in Občine Brda. Za vabilo so organizatorji tudi tokrat simbolično uporabili likovno podobo plakata biljanskega oziroma vipolškega tabora. Namen praznika je bil analiza realizacije zahtev, postavljenih na taboru leta 1989, obuditev spomina na dogodke in glavne protagoniste izpred 35 let ter pogled na slovensko in evropsko kmetijstvo danes.

Ob prihodu so gostom simbolično, tako kot na 1. vipolškem taboru, postregli kruh in sol. Večer se je začel s pozdravom župana Občine Brda Franca Mužiča, ki se je spominjal slavnostnega vzdušja od poteku prvega tabora ter posebnega pričakovanja, ki je prevevalo slovensko javnost v prelomnih časih osamosvajanja in demokratizacije. Poudaril je, da je prav osamosvojitve Slovenije prinesla upravne spremembe, s katerimi so nastale današnje občine, ki lahko učinkovito skrbijo za potrebe lokalnega prebivalstva. Izpostavil je pomen obmejnih občin, ki so že zgodovinsko povezane z zamejskimi, s katerimi poteka zelo dobro sodelovanje. V nadaljevanju je zbrane pozdravil predsednik VSO Brda - Števerjan - Gorica Damijan Terpin, ki je opozoril, da se je uresničila zahteva

Ob 35. obletnici 1. tabora Slovenske kmečke zveze

vipolškega tabora po samostojni in demokratični državi. To, kar se nam danes zdi samoumevno, je bilo še pred 35 leti zgolj zahteva zavednih in prebujenih množic.

Sledila je predstavitev zgodovinskih okoliščin, v katerih je potekal biljanski tabor in na katerega se je simbolično navezal vipolški, ki jih je osvetlila dr. Tanja Gomiršek. V nadaljevanju je mag. Vitomir Bric predočil današnji pogled na zahteve, postavljene na 1. taboru SKZ v Vipolžah. Po njegovem mnenju se je uresničila tista o samostojni, suvereni in demokratični državi Sloveniji ter del tiste, ki govori, da vino nagrajuje vinogradnike in razveseljuje ljudi. V Brdih so danes številni vinogradniki, ki so se odločili za samostojno in samosvojo pot in so pri tem uspeli. Med neuresničeni pa bi si morala svoje mesto in s tem izjemno vrednost za razvoj države in podeželja z ustreznim zakonom pridobiti družinska kmetija.

Sledili so nagovori predstavnikov strank organizatorjk. Prvi je imel besedo predsednik SLS Marko Balažič, ki je izrazil hvaležnost in ponos na vse snovalce vipolškega tabora, ki so majniško deklaracijo podprli z več tisoč podpisi, ter duh osamosvojitve tudi takrat pripeljali na rob slovenskega narodnega ozemlja. Sledila je podpredsednica SDS in evropska poslanka Romana Tomc, ki je videla tabor v Vipolžah in praznovanje njegove 35. obletnice kot ekskluziven politični trenutek in kot obliko borbe za izboljšanje položaja kmeta in s tem povezane kmetijske politike. Zlasti na evropski ravni je potrebna skrbno premišljena zakonodaja, ki bo istočasno skrbela tako za ohranjanje okolja kot za dobre pogoje kmetijstva kot sektorja, ki skrbi za prehransko varnost ter za ohranjanje kulturne krajine. Podpredsednica NSi, hkrati tudi predsednica Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Državnem zboru RS, Vida Čadonič Špelič se je usmerila na slovensko kmetijsko politiko, ki po njenem mnenju potrebuje premišljeno strategijo razvoja, povezanega z naravnimi danostmi in na temelju že omenjenih družinskih kmetij. Živimo v časih, ko je potrebno skrbno premišljeno sprejemati zakonodajo, da »zeleni prehod ne postane zeleni prepad.« Sklop okrogle mize je s svojim nastopom zaključil predsednik 1. slovenske vlade, evropski poslanec in predsednik VSO Lojze Peterle, ki je ugotovil, da je bil vipolški tabor močan izraz slo-

venskih kmetov, ki so znamenito majniško deklaracijo podprli z množičnim zborovanjem.

V nadaljevanju so svoje poglede na evropsko, slovensko ter briško kmetijstvo predstavili še evropski poslanec Franc Bogovič, nosilec liste SLS za evropske volitve dr. Peter Gregorčič ter direktor Kleti Brda Silvan Peršolja. V zaključku je svoje spomine na organizacijo in izvedbo tabora v Vipolžah prispeval tudi takratni predsednik SKZ Boris Jakončič. Spomnil je, da je bil tabor v Vipolžah zaradi izjemne udeležbe in pomena osrednja novica v časopisu Dnevnik pa tudi v drugih medijih. Program je izjemno kvalitetno povezovala Martina Valentinčič, sicer odbornica za kulturo in poslovne dejavnosti Občine Števerjan. K slavnostnemu vzdušju je prispevala tudi polna dvorana v Vili Vipolže. Praznovanja so se udeležile tudi številne vidne javne osebnosti slovenskega in tudi zamejskega političnega prostora, med drugim nekdanji kmetijski minister Ciril Smrkolj in števerjanska županja Franka Padovan, ki je bila tudi edina slovenska kandidatka na evropskih volitvah v Italiji, ter podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa Karlo Bresciani. Organizatorji so bili veseli prisotnosti družine pok. Marijana Terpina, ki je bil pokrovitelj prvega tabora.

Med posameznimi govorcji je potekal bogat in pomenljiv kulturni program, ki ga je oblikovala Branka Gorjup. V njem se je pesem v izvedbi Noneta Brda prepletala s poezijo Alojza Gradnika v interpretaciji Nike Prinčič. Izbira našega najpomembnejšega briškega, slovenskega in svetovnega pesnika ni bila naključna, saj le-ta v svojih pesmih poudarja zemljo, prst in stvarno snov. Gradnik se trdo drži zemlje, jo ljubi, saj pravi, da je edina, ki je zvesta, ki človeka umiri. V svojem pesniškem svetu je lik očeta izoblikoval na podlagi podobe kmeta kot prisposdobe zakoreninjenosti in trdnosti ter moralne avtoritete, vse to pa so kvalitete, ki naj bi opredeljevale slovenskega kmeta danes. Večer se je končal s spodbudo, da bi se ljudje udeležili evropskih volitev, saj so dejansko izjemnega pomena za našo prihodnost. Za konec so si udeleženci izmenjali mnenja in vtise ob kozarčku dobre briške kapljice in se okrepčali z dobrotami, ki jih je pripravila dobro uglašena ekipa.

dr. Tanja Gomiršek
Fotografija: Andrej Colja

Podjetnost za mlade: briška šola se vključuje v mednarodne aktivnosti

Prenos dobrih praks iz Norveške

Kako uresničiti svoje ideje na podjeten način? Podjetnost potrebujemo čisto vsi, še posebej mladi. Učenci OŠ Alojza Gradnika Dobrovo že več let sodelujejo pri krožku *Podjetniški eksperiment* in s pridobljenim znanjem sodelujejo na tekmovanju v podjetniških idejah POPRI, ki ga organizira Primorski tehnološki park (PTP). Da učenci pridobivajo nove veščine, pa morajo biti najprej opolnomočeni učitelji in tudi vodstvo šole. Priložnost za preboj na tem področju predstavlja projekt *PoMP – podpora mladim v podjetništvu*, ki ga sofinancira Norveška

s sredstvi norveškega finančnega mehanizma. Partnerji iz Primorskega tehnološkega parka, RS Bistra Ptuj, Saša inkubatorja iz Velenja, Tehnološkega parka Ljubljana in Razvojnega centra Novo mesto so razvili program, ki mlade in njihove mentorje podpira pri razvoju kompetenc podjetnosti. V projektu ves čas sodeluje Norveška univerza za znanost in tehnologijo (NTSU) z namenom prenosa norveških dobrih praks. V ta proces se je vključila tudi OŠ Alojza Gradnika Dobrovo.

Ko se ravnatelj prelevi v ustanovitelja startup podjetja

Fotografija: Milan Lazarevič, Tehnološki park Ljubljana

Pot do mladih in njihovih učiteljev vodi do ravnateljev, ki razumejo in podpirajo podjetnost. Prav v Brdih je potekalo prvo srečanje slovenskih ravnateljev v obliki dvodnevne startup delavnice *Think Tank*. Sodelovalo je dvajset ravnateljev slovenskih osnovnih in srednjih šol, vključno z ravnateljem OŠ Dobrovo Urošem Kobalom. V dvodnevni intenzivni delavnici so poskušali najti rešitev na izziv, ki so si ga sami zastavili, in sicer s področja kadrovanja ter motivacije zaposlenih v šolstvu. Na delavnici so se ravnatelji preizkusili v tem, kaj pomeni biti ustanovitelj startup podjetja. Delali so timsko in raziskovalno. Začeli so z raziskavo o trenutnem stanju na področju problema, ki ga želijo reševati, nadaljevali s konceptualizacijo rešitve, potem pa so prototipe rešitev tudi že testirali pri potencialnih uporabnikih. V zadnjem delu delavnice je pet ekip ravnateljev svoje rešitve predstavilo podjetniški komisiji v obliki *pithca* – petminutne startup predstavitev. Ravnatelji so lahko izkusili metodologije podjetnosti in pomen le-teh pri razvoju mladih. Njihova podpora za nadaljnje delo z mladimi in učitelji/mentorji je dobrodošla popotnica pri uresničevanju ciljev projekta PoMP.

Ob tej priložnosti je Uroš Kobal, ravnatelj OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, povedal, da je to zanj bogata izkušnja, ko so v tako kratkem času odkrili paleto idej, tudi poti, ki si jih želijo prenesti v vsakdanje delo. Znotraj delovne skupine so skušali konkretizirati probleme in najti rešitve. »To je morda prvi korak, da bi lahko rezultate prenesli tudi v šolo.«

Na Akademiji podjetnosti za učitelje tudi briške učiteljice

Na briški osnovni šoli se zavedajo, da je samo celosten pristop pri razvoju kompetenc podjetnosti – od ravnateljev do učiteljev in nato učencev – lahko učinkovit. Cirila Božič Klemenčič in Helena Skok Schlegel, mentorici podjetnosti na OŠ Dobrovo, sta zato sodelovali na izmenjavi dobrih praks poučevanja podjetnosti v Primorskem tehnološkem parku. Učitelji so se ob tej priložnosti srečali s podjetniki in mentorji ter strokovnjaki iz Norveške. Delavnice so bile posvečene diskusiji o pristopih, ki najbolj delujejo.

Ena glavnih srčic projekta PoMP je izvedba Akademije PoMP za učitelje in mentorje na osnovnih in srednjih šolah. Gre za skupek praktičnih orodij in sodobnih metodologij za učenje podjetnosti mladih z uporabo učnega gradiva – interaktivnega priročnika PoMP. Je prvi celovit, trajen in prenosljiv program podjetništva in podjetnosti za učitelje/mentorje z namenom prenosa kompetenc podjetnosti na mlade. To bo prispevalo k dvigu njihove zaposljivosti ali samozaposlovanju, k vzpostavljanju novih podjetij ter k nastanku bolj podjetne generacije posameznikov, ki bodo kompetence, kot so kreativnost, timsko delo, pogajalske sposobnosti, javno nastopanje, problemsko usmerjeno razmišljanje ipd. vpeljali ne le v novoustanovljena podjetja, temveč tudi v procese na delovnih mestih.

Podjetnost za mlade: briška šola se vključuje v mednarodne aktivnosti

Projekt PoMP sofinancira Norveška s sredstvi Norveškega finančnega mehanizma v višini 497.374 evrov. Namen projekta je zagotoviti podporo mladim pri pridobivanju podjetniških kompetenc, več pa na spletni povezavi www.norwaygrants.si.

Učitelji, ki prenašajo znanje na učence

Tudi letos se je na OŠ Dobrovo odvijal sklop 13 delavnic, imenovanih *Podjetniški eksperiment*, v okviru katerih se učenci zadnje triade naučijo, kako izoblikovati

inovativno podjetniško idejo in jo na koncu tudi uresničiti. Mentorici Cirili Božič Klemenčič je na pomoč prišlo podjetnica Tjaša Jazbec, ustanoviteljica startup podjetja Scherz, ki sodeluje s Primorskim tehnološkim parkom. Sedem ekip je tako pripravilo poslovne modele, s katerimi so uspešno sodelovali na nacionalnem tekmovanju POPRI. Tovrstne aktivnosti spodbujajo samoiniciativnost, ustvarjalnost, učenci pa izpopolnjujejo tudi večino javnega nastopanja in pogajanj v podjetniškem svetu.

Foto utrinki iz Akademije PoMP – Nova Gorica, fotografija: Rok Peric

Društvo Briške žene in dekleta

Aktivne tudi letos

Društvo Briške žene in dekleta je tudi v leto 2024 zakorakalo s kopico dejavnosti in aktivnosti. Letos imamo pozornost usmerjeno v pripravo domačega kruha, saj smo ga kar nekajkrat postregli tujim turističnim agentom, ki so si prišli ogledat Brda.

Posebnost letošnjega leta je bila udeležba predsednice društva v oddaji Večerja za 5 na Planet TV, kjer smo zagotovo odlično promovirali Brda. Seveda je bila najbolj odmevna priredba toča iz graha, ki ni bil klasični briški, a vseeno odličen (še posebej za tiste, ki ne marajo mesa).

Prvič smo se tudi udeležili praznika Brda in vino, kjer smo obiskovalcem postregli firtaljo, jabolčni štrudelj z vaniljevo kremo in tople vafle. Družbo so nam na stojnici delali Matjaž, Kevin in Milojka – klapa z večerje, ki so pripravili tiramisu iz čokoladnega mleka in joto, ki smo jo videli v oddaji.

V letošnjem letu nas čaka še kar nekaj prireditev, zato lepo vabljeni na obisk. Odprte pa so tudi prijave za članstvo v društvu, kjer z veseljem sprejmemo tiste, ki kuhajo, pečejo, prodajajo ali imajo žilico za socialna omrežja.

Briške žene na degustaciji pri Mjrki

Pišite nam na e-naslov briskezeneindekleta@gmail.com. Bodite pozorni na imitacije, ker le mi smo tiste originalne!

Silvestra Elen Brašnič Saffigna
Fotografija: arhiv društva

70 let Lovske družine Dobrovo

Lovci letno opravijo preko 1500 prostovoljnih ur

Pisalo se je leto 1954, ko sta v Brdih z naravovarstveno dejavnostjo pričeli lovski družini Dobrovo in Sabotin. Prva je 70. obletnico delovanja obeležila sredi letošnjega maja, najprej z lovsko mašo pri cerkvi svete Gendarce na Koradi in nato s slovesnostjo na

Dobrovem. Ob tej priložnosti je lovska družina podelila več priznanj in zahval ter pet zlatih plaket. Slednje so prejeli Klet Brda, občini Kanal ob Soči in Brda ter še živeča ustanovna člana Jožef Movja in Evarist Kocijančič.

Slavnostnega dogodka so se udeležili predstavniki številnih severnoprimeških lovskih družin, pa tudi podpredsednik Lovske zveze Slovenije Miran Štrukelj, predsednik LKD Gorica Primož Bone in predsednik ZLD Gorica Silvo Batagelj ter predstavniki občin Brda in Kanal ob Soči, PGD Dobrovo, Jeep Club Brda in OŠ Alojza Gradnika Dobrovo.

Dobrovska lovska družina danes šteje 71 članov, ponosna pa je, da sta od začetnih 53 članov še dva živeča: Evarist Kocijančič, ki se pri svojih častitljivih skoraj 95 letih še aktivno udeležuje lova s svojim psom, in 92-letni Jožef Movja. Članstvo se je sicer, poudarja starešina Edi Sirk, ravno v zadnjem času zelo pomladilo. »Lovci LD Dobrovo smo si za varovanje narave in sonaravno upravljanje z divjadjo postavili visoke cilje. Sprejeli smo načelo, da vsak lovec spoštuje trajnostno rabo narave in to upošteva pri svojem delu, na lovu in prostem času, kar nam nalaga Etični kodeks slovenskih lovcev. Skrb za čisto in naravno okolje je naloga stalnica vseh nas. Živimo

LD Dobrovo ima šest pripravnikov, jubileja pa so se udeležili trije

v čudoviti deželi, ki je bogata z naravnimi danostmi, ki jih je potrebno za vsako ceno ohraniti za prihodnje rodove,« je posebej izpostavil v uvodnem nagovoru in dodal, da je vsekakor prva od dejavnosti zmanjševanje oziroma vzdrževanje stabilne populacije z odstrelom, a obenem lovska družina z namenom omejevanja škod na kmetijskih kulturah v lovišču, velikem 5454 hektarov, izvaja tudi biomeliorativne ukrepe, kot so strojna košnja, ročna košnja, vzdrževanje gozdnega roba in podobno, ter biotehnične ukrepe, kot so krmne njive, preprečevalna krmišča, lovske preže in podobno. Za oba ukrepa letno opravijo nekaj čez 1500 prostovoljnih ur. Posebnost lanskega leta je bil ulov šakala v Medani.

LD Dobrovo se za uspešno in srčno obeležje jubileja posebej zahvaljuje Kleti Brda, A-Marketu, LD Sabotin, LD Most na Soči, Miranu Klanjščku, Jošku Sirku, Boštjanu Podlipniku, Aljažu in Valterju Sirku, VS Višnjevik, Kvintetu Kvartin ter duhovnikoma Miru Mariniču in Alešu Rupniku.

E. K.

Fotografija: Andrej Colja

Društvo upokojencev Dobrovo

Čudovit izlet po Bosni, Hercegovini ter Srbiji

Petdnevni izlet DU Dobrovo v času od 10. do 14. maja je bil načrtovan že mnogo preden smo krenili na pot. 46 udeležencev, polnih pričakovanj, smo posedali na avtobusu in zvedavo ugotavljali, kdo vse gre na ta izlet.

Z agencijo Nomago nas je čakal res bogat program. Prvi dan je bila pred nami dolga vožnja do Sarajeva, kjer smo si s pomočjo lokalne vodičke na hitro ogledali glavne turistične znamenitosti. Sledila je namestitev v hotelu in večerja. Naslednji dan smo se po zajtrku odpravili do Baščaršije in na individualne ogleda Sarajeva ter tako imeli čas za nakupe in doživljajne utripa tega res lepega mesta. Sledil je odhod do Višegrada, kjer smo si z lokalnim vodičem ogledali znameniti most čez Drino, ki ga je zgradil bosanski janičar Mehmed Paša Sokolović. Po kosilu smo si ogledali Kusturičev Kamengrad ter se nato z ladjico Grizzly odpeljali na nepozabno križarjenje po Drini od Višegrada do Peručca.

Sledila je vožnja z avtobusom do Zlatiborja ter nastanitev in večerja v hotelu.

Tretji dan smo se po zajtrku odpeljali z najdaljšo gondolo na svetu, in sicer kar deset kilometrov od Zlatiborja do vrha Tornika. Po vrnitvi v dolino smo se z avtobusom odpeljali do Sjenice in po Pešterski planoti do razgledne točke Molitva, iz katere se odpre mogočen pogled na kanjon reke Uvac, ki je istočasno tudi eden redkih krajev, kjer smo tudi mi videli prelete mogočnega beloglavega jastreba.

Sledila je vožnja do Sjenice, nekaj prostega časa za kosilo ter nato ogled stare carske mošeje, nato pa vožnja do hotela v Zlatiborju ter večerja in nočitev.

Četrty dan smo najprej obiskali Mokro goro. Sledila je vožnja z vlakom po Šarganski osmici, ki je bila za nas enkratno doživetje. Nato smo se odpeljali na ogled etno vasi Emira

Kusturice v Drvengradu ter preko Tare proti jezeru Peručac do razgledišča Zelenik. Nato smo si ogledali tudi najkrajšo reko Godina, dolgo le 365 metrov.

Pot smo nadaljevali do Bajine Bašte, kjer smo lahko občudovali simbol mesta - hiško na skali. Sledil je ogled lokalne destilarne rakije ter vožnja nazaj do hotela in večerja.

Peti dan našega izleta smo se po zajtrku napotili do Sirogojna, kjer smo si v muzeju na prostem Staro selo ogledali in doživeli vpogled v življenje nekoč v tistih krajih. Sledila je vožnja do pečine Stopič, na kateri je ena najbolj zanimivih jam v Srbiji. Po ogledu jame nas je pot vodila do Užic in vasi Zlakusa, kjer smo si na domačiji Terzića avlija ogledali postopek in poslušali razlago lončarja, kako izdelati glineno posodo, saj je bila tam samo za nas pripravljena kratka, lončarska delavnica. Sledil je ogled zanimivosti na tej domačiji ter kosilo, pripravljeno v glinenih posodah. Od tu dalje pa nas je čakala še dolga pot domov.

O tem res lepem, bogatem izletu, si bo lahko vsak od nas zapomnil tisto, kar mu je bilo najbolj všeč. Meni je ostala v nepozabnem spominu pesem zapeta na Višegradskem mostu - oda gradu Višegradu, pa presenečenje našemu železničarju Jožetu na Šarganski osmici, pa kanjon reke Uvac z

razgledne točke Molitva, pa vožnja z ladjico, pa ...

Ogromno je bilo lepih trenutkov, ko smo lahko v praksi doživeli slogan Turizem smo ljudje. Lep primer tega je bil trenutek, ko nam je lokalna vodička v Sarajevu predstavila, kako se pije turška kava: v dobri družbi in klepetu ter najmanj eno uro. Po tem lahko ugotovimo, da je Balkan še vedno tak kot nekoč. Nič se ni spremenilo, nikomur se nikamor ne mudi.

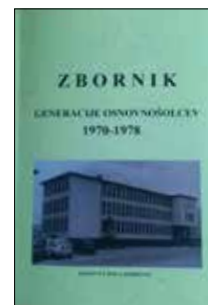
Kar tri dni je bil z nami lokalni vodič Miloš, ki nas je na lep, nevsiljiv, spontan način vodil in predstavil vse naravne danosti, lepoto in kulturo srbskega prostora. Da nam je bila vožnja zabavnejša, nam je povedal tudi kar nekaj smešnih vicev.

Sicer pa smo lahko soglasno ugotovili, da Srbija dobro trži svoje naravne lepote in je v zadnjih letih doživela skokovit razvoj. Odprta je tudi za tuje vlagatelje, o čemer smo se prepričali v Zlatiboru, mestu z 10.000 posteljami, kjer še vedno gradijo hotele in turistične komplekse, mesto pa nima stalno bivajočih prebivalcev.

Da je izlet tako dobro uspel, s hvaležnostjo omenjamo zasluge naše predsednice društva Vesne Filej ter celotnega upravnega odbora društva. Izpostavila bi tudi Evgenijo, nadalje vodičko Nino.

Mariza Prinčič

Izid in predstavitev zbornika generacije 1970–1978

Naša generacija. Precej povezana generacija. Za nas posebna generacija. Srečujemo se vsakih pet let, od zaključka osnovne šole.

Zadnje srečanje, ko smo praznovali tudi 60 let, smo imeli 13. maja 2023 v Vrhovljah pri Kožbani. Na obletnico

zaključka osnovne šole smo povabili tudi tiste, ki so bili to leto stari 60 let, pa niso bili naši sošolci. Bil je zelo lep in zanimiv večer, v družbi naših razredničark Darinke Sirk in Milene Beguš. Spomnili smo se tudi razrednika, pokojnega Emila Markočiča.

Ta dan je bil povod, da se je sošolki Alijani Lavrenčič (roj. Markočič) v naslednjih dneh porodila ideja, da pripravi zbornik o naši generaciji za obdobje šolanja na Osnovni šoli Dobrovo.

Sprožila je aktivnosti, kot so odprtje skupine na družabnem omrežju, pretok informacij, iskanje fotografij, opisov dogodkov, obisk arhivov. Obujanje spominov. Že ta proces je bil za nas nekaj enkratnega.

In Alijana je beležila, urejala, oblikovala. Potem je sporočila, da je zbornik zrel za izdajo. In predstavitev. In še eno prijetno druženje.

Uradno je zbornik ugledal luč sveta v petek, 5. aprila 2024, v Neblem pri Slavici (Vinarstvo Šibav) v nežno zelenkasti barvi, kakršna so bila naša spričevala oziroma izkazi.

V prvem je predstavila učence generacije 1970–1978 po šolah in razredih: šole Dobrovo ter podružnic Medana, Vipolže, Hruševlje, Šmartno in Kojško. V drugem delu je zbrala dogodke v obdobju šolanja generacije 1970–1978 od vstopa v šolo do vate. V tretjem delu pa je predstavila vsa naša srečanja po zaključku osnovne šole, bilo jih je enajst, vključno s tem zadnjim, na katerem smo predstavili zbornik. Zaenkrat je v elektronski obliki tudi priloga Briški cvet, glasilo učencev OŠ Do-

brovo v Brdih, šolsko leto 1977/78, ki jo je uredil Oliver Korenjak. Avtorica je pripravila krasno predstavitev, Slavica ambient za čudovito druženje. Vsi smo z veseljem pobrskali po sveže natisnjem zborniku, ki je prvi zbornik katerekoli generacije z Osnovne šole Dobrovo, zdaj Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo.

Agnes Kozorog
Fotografija: arhiv generacije

Volilni občni zbor OZVVS Brda

V načrtu so številni dogodki

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Brda je izvedlo četrti volilni občni zbor od ustanovitve leta 2012. Dogodek se je odvijal v gostišču Pri Marjotu v Gonjačah. Zbora se je udeležilo okrog štirideset članic in članov združenja, večje število pa je oddalo svoje glasove po elektronski pošti. Zbrane veterane je pozdravil predsednik združenja Jože Abramič. Zbora se je udeležila tudi podžupanja Občine Brda Teja Jelina, ki je v nagovoru poudarila pomen in poslanstvo združenja ter pohvalila delovanje in sodelovanje z občino in drugimi institucijami v Brdih. Novemu vodstvu pa je ob izvolitvi zaželela uspešno delo in nadaljnje sodelovanje kot do zdaj.

V letošnjem mandatnem obdobju so bile izvedene tudi volitve novih organov vodstva OZVVS Brda. Kandidacijska komisija je skrbno pregledala kandidacijske liste in zbor je izglasoval novo vodstvo za mandatno obdobje 2024–2028. Večjih sprememb vodstva združenja ni bilo. Zaradi večjega števila prijav na mesta v predsedstvu združenja je potekalo še tajno glasovanje za potrditev devetih članov predsedstva. Izvoljeno vodstvo za nadaljnja štiri leta je sledeče: predsednik združenja je Jože Abramič, podpredsednika sta Milenko Srebernič in Edbin Erzetič, sekretar je Igor Brešan, predsednik nadzornega odbora je Valter Debenjak, člana pa Jelko Drufovka in Jože Valenčič. Predsednik častnega razsodišča je Nedeljko Bužinel, člana sta Edbin Mavrič in Zvezdan Prinčič, člani predsedstva pa so Jadran Strehar, Zvonimir Kristančič, Miran Ribolica, Zlatko Lipicer, Vilko Prinčič, Jadran Bajt, Ljubomir Prinčič, Zoran Koncut in Stojan Terčič.

Občni zbor OZVVS

Udeleženci zbora so sklepčno potrdili vse točke zbora in aktivnosti za tekoče leto. Soglasno so potrdili tudi termin izvedbe tradicionalnega Pohoda po poti miru v občini Brda, da se še naprej odvija zadnjo soboto v mesecu maju ne glede na vremenske razmere in neodvisno od drugih dogodkov in aktivnosti. Tradicionalni letni izlet članic in članov s partnerji oziroma partnerkami pa se izvede v jesenskem terminu. Poleg številnih drugih aktivnosti v domači občini so v letnem načrtu dogodkov za tekoče leto še obiski sorodnih združenj po Sloveniji, slovesnosti in udeležbe na tradicionalnih prireditvah tudi drugod po Sloveniji skladno s poslanstvom Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Ponovno izvoljeni predsednik združenja Jože Abramič se je na koncu zahvalil vsem članicam in članom združenja za zaupanje in dosedanje delo ter poudaril, da naj bo novemu vodstvu zaupanje in izvolitev članov izziv ter motivacija za nadaljnje delo in uspehe pri doseganju skupnih ciljev pri delovanju združenja kot vsa leta do sedaj. Vse zbrane pa je pozval, naj se - kolikor je v njihovi moči in času - udeležujejo aktivnosti združenja. Le tako bomo ohranili razpoznavnost in povezanost med sosednjimi in drugimi sorodnimi združenji po Sloveniji.

Besedilo in fotografija: Mitja Močnik

Nagrajen eTwinning projekt

Pravljice in umetnost

V prvem razredu POŠ Kojsko smo v šolskem letu 2022/2023 sodelovali v projektu eTwinning z naslovom *Pravljice & umetnost*. Projekt je prejel nacionalni in mednarodni znak kakovosti.

Čestitke vsem udeležencem in mentorici Katarini Golob.

Srečanje srečne generacije

Le kdo se ne bi spomnil zaključnega izleta ...

V Novi Gorici se je 5. aprila zbrala družina 8. a in 8. b razreda, da smo obeležili 50-letnico zaključka osnovne šole na Dobrovem.

Na srečanju smo obudili lepe spomine, se spominjali različnih dogodivščin, ki jih je bilo zelo veliko. Naše življenje se je nadaljevalo, tako da smo se po osnovni šoli vpisali na različne srednje in poklicne šole, ki so jim sledile zaposlitve, nadaljnji študij ali pa opravljanje dela na kmetiji. Sledile so poroke, pa otroci in sedaj pri marsikomu že vnuki. Ugotavljali smo, da smo srečna generacija, ki ni imela težav z iskanjem prve zaposlitve doma ali v tujini. Veliko je tudi že upokojenih, ki so oznanjali, da imajo vedno več dela. Na žalost se nekateri sošolci srečanja niso mogli udeležiti zaradi zdravstvenih ali drugih težav. Spomnili smo se tudi sošolcev, ki jih ni več med nami.

To so Franko Pulec, Branko Šfiligoj, Silvo Simčič, Edi Filej, Marjan Simčič in Herman Kabaj.

Nekateri smo se zelo težko prepoznali. Posebno veseli in počaščeni smo bili, ker se je našega srečanja udeležila draga razredničarka Darinka Sirk.

In kateri lepi spomini so nam najbolj ostali? Ko smo pri matematiki poslušali partizanske govore ter razposajena dogajanja na (peš) poti v kinodvorano v Medano. Pa umetniško, enkratno risanje človeških organov ter živalskih podob naše razredničarke in obiskovanje

pevskega zbora ter tekmovanj v Mariboru in Celju. Kaj pa zaključni izlet v osmem razredu? Kdo se tega ne bi spomnil ... Še veliko je drugih spominov, ki jih vsak od nas nosi v sebi.

Življenje je kratko. Kaj pa je 50 let? Nič, če in ko se zaveš minljivosti. Na takih srečanjih je najbolj pomembno, da drug drugemu podarimo trenutke, ki bogatijo slehernega izmed nas. Splača se. Ravno nasmehe človeka, ki je v tvoji družbi, te naredi in dela srečnega. Nazdravili smo še na mnoga srečanja.

Nastja Valentinčič Al Bukhari

Društvo upokojencev Kojsko

Poklon briški češnji

Predstavniki Društva upokojencev Kojsko so 8. junija v Športnem parku Rio Kojsko sodelovali pri ustvarjalni delavnici v otroškem kotičku. Organizirali so delavnico izdelovanja »punčk iz cunj«. Bili smo prijetno presenečeni nad vnemo otrok. Idej in zamisli je bilo nešteto, zadovoljstvo ob končnem izdelku pa nepopisno.

Naslednjega dne pa so balinarji DU Kojsko na bali nišču v Športnem parku Rio Kojsko pripravili predstavitev balinanja. Tudi osnovnošolci so z zanimanjem opazovali, kaj se dogaja na igrišču in še sami preizkusili, kako balinarske krogle tečejo.

Besedilo in fotografija: Majda Korenjak

Predavanje Vesne Vuk Godina o vzgoji otrok

Zakaj naj otrok ne bi vzgajati skladno z načeli otroku prijazne vzgoje?

Kako razumeti »malega otroka«, kako ga vzgajati in socializirati, mu postaviti meje, pa zakaj so le-te potrebne tako za otroka kot za njegovo okolico, kakšne so težave pri razvoju odgovornosti in vesti pri otrocih, zakaj je avtoriteta pri vzgoji otrok potrebna, kaj je dvotirna vzgoja, kakšna naj bo kazni in še veliko več tematik je v več kot dvournem predavanju s prefinjeno provokativnostjo načela antropologinja in profesorica Univerze v Mariboru dr. Vesna Vuk Godina. Predavanje, ki se je odvilo 10. aprila v Vili Vipolže, je organiziral Vrtec Dobrovo v okviru roditeljskih sestankov za starše predšolskih otrok, odprto pa je bilo tudi za širšo javnost.

»Če hočete imeti odvisnike, če hočete imeti otroke, ki se bodo rezali, če hočete imeti otroke, ki bodo ob najmanjšem porazu uporabljali najbolj neverjetne tehnike pozabe,

če hočete otroke, ki se bodo za očno minus pet metali z nebotičnikov, potem je permisivna vzgoja pravilna vzgoja. Če pa hočete, da bo otrok funkcionalno odrasel, to pomeni, da bo znal funkcionirati v svetu, kjer ni center sveta, kjer ni vse po njegovo, kjer bo velikokrat nesrečen, ali pa

vsaj ne bo srečen, kjer bo moral premagati takšne in drugačne osebne in socialne poraze, potem je otroku prijazna vzgoja napačna,« poudarja dr. Vesna Vuk Godina.

Besedilo in fotografija:
Erika Koncut

Društvo upokojencev Kojsko

Na izletu v Benečiji

Sonce, oblaki in dve kapljici dežja – pravo aprilsko vreme – so spremljali naš izlet v Benečijo. Narava je v tem letnem času čudovita, zato smo za pot do našega prvega postanka v Špetru v Benečiji izbrali pot po Soški dolini mimo Kobarida. Tam smo si ogledali krajinski in pripovedni muzej – Slovensko multimedialno okno (SMO), ki na sodoben in zelo zanimiv ter izviren način prikazuje kulturno krajino od Julijskih Alp do morja, od Mangarta do Tržaškega zaliva, in se uvršča med nove oblike tematskih in pokrajinskih muzejev, ki ne slonijo več na zbiranju predmetov, temveč na pripovedi. Sledil je obisk pekarnice Dorbolo, kjer so nam ob kavi in kapučinu postregli s tipično nadiško sladico – gubanco. Pot smo nadaljevali do Čedad. Po ogledu mesta smo se odpravili proti Vidmu do znamenitega obrata San Daniele del Friuli, kjer smo si poleg njihovega znanega pršuta

privoščili pozno kosilo, ki se je nadaljevalo v prijetno druženje. Na poti proti domu pa smo že snovali načrte za nov izlet ...

Besedilo in fotografija: Majda Korenjak

V spomin zdravniku Vanji Jelinčiču

Bil je zdravnik z veliko začetnico

To pomlad je na drugo stran mavrice odšel Vanja Jelinčič. Človek z veliko začetnico, zdravnik z veliko začetnico in lionist z veliko začetnico. Odšel je iz našega vsakdana. Nikakor pa ne iz

Zdravnik

Njegova življenjska pot se je začela v Ajdovščini, ki je za vedno ostala del njegovega življenja. Pot ga je vodila po ožji Primorski, ljubezen pa ga je odpeljala tudi malo dlje - v Trbovlje. Že v zibelko mu je bila položena skrb za sočloveka, želja pomagati in zato zagotovo tudi odločitev za zdravniški poklic. Spričo tega je tudi vso svojo poklicno pot opravljal v zdravstvenih ustanovah. Iz Nove Gorice ga je zdravniška pot vodila v Brda. Kar deset let, od 1977 do 1987, je kot splošni zdravnik deloval med Brici in Brikami in s svojo strokovnostjo ter čutom za zdravstvene težave pomenil steber pri premagovanju težav sicer klenih in delovnih ljudi briške dežele.

Zaradi neumorne želje po pridobivanju novega znanja in iskanja možnosti, kako nadgraditi poslanstvo zdravnika, se je odločil za specializacijo iz ginekologije in porodništva. Zaključil jo je v rekordnem času, vso njegovo nadaljnje delovanje pa je dokaz, da se je odločil za prav. Postal je eden vodilnih, lahko rečemo tudi eden najboljših zdravnikov na tem področju. Od maja leta 1987 je bil zaposlen v bolnišnici dr. Franca Derganca v Šempetru pri Gorici in zatem v novogoriškem zdravstvenem domu.

Mnogim porodnicam je pomagal pri, za žensko enem najlepših trenutkov, rojstvu otroka. Na svet je pomagal tudi vsem svojim vnukom.

Brez dvoma je bilo eno njegovih najpomembnejših področij delovanja področje diagnostike in zdravljenja raka na dojkah. Brez znanja, predanosti in vztrajanja v vedenju, stalnem izobraževanju in iskanju sodobnih poti zdravljenja takšne uspešnosti zdravljenja te bolezni žensk na Goriškem ne bi bilo. Kot so zapisali njegovi kolegi: »Dolga leta je od Soče do morja poosebljal diagnostiko in zdravljenja raka dojk. Hvaležnost, ki so mu jo izkazovale bolnice, je neizmerna. Kajti ni jih le operiral. Po operaciji jih je vodil skozi dodatna zdravljenja, rehabilitacijo in jim bil opora v njihovem življenju, v vseh njihovih težavah in strahovih.«

Predanost zdravniškemu poklicu ga je stalno vzpodbujala k iskanju novih metod, predvsem boljših rešitev za bolnice. Pri tem je bil pogumen in zaupal je svoji presoji, kar se je iz dneva v dan potrjevalo v praksi.

Zato še enkrat zapišem: bil je zdravnik z veliko začetnico. Nesebičen in predan poslanstvu, ki ga je izbral

naše zavesti in našega spomina. Tako kot ljudje njegovega kovaje zapustil močno sled, neizbrisljivo in za vedno zapisano med nas.

za svojo poklicno življenjsko pot. Vanja je bil izjemno neposreden in iskren. Morda marsikomu tak način ni bil pogodu, saj ljudje zelo radi leporečimo. On tega ni počel. Niti kot zdravnik niti kot človek. Vendar pod črto: prav zato je bil človek, ki si mu lahko verjel, da, kar je rekel, drži. Obenem pa je vedno poiskal pot rešitve.

Vanja svojega bogatega znanja ni ljubosumno hranil zase. Kot menor, svetovalec in kolega ga je delil z vsemi in s tem brez dvoma neizmerno pomagal svojim mlajšim kolegom. Navkljub njegovemu nenadnemu odhodu bodo njegovo začeto delo nadaljevali in nadgrajevali, roza pentlja, s katero ozaveščamo o raku dojk v mesecu oktobru, pa bo na Goriškem od sedaj naprej pomenila trajen spomin nanj in njegovo pionirsko delo na tem področju.

Lionist

Ob vsem vedenju o Vanji Jelinčiču kot zdravniku nikakor ne preseneča dejstvo, da se je zapisal tudi svetovnemu lionističnemu gibanju, katerega moto je *We serve oziroma Pomagamo*. Bil je med ustanovnimi člani prvega Lions kluba na Goriškem in širše - Lions kluba Nova Gorica. Dolga leta je bil aktiven in tvoren član Lions kluba Dobrovo. Živi so spomini na njegovo izjemno zavzetost v delovanju družbe z željo pomagati pomoči potrebnim. Tudi pri tem delovanju je bil brezkompromisen. Z jasnimi cilji in eno samo odločnostjo: najti poti in načine, kako zbrati sredstva, kako povezati tiste, ki želijo pomagati, in tiste, ki to pomoč rabijo. Uspevalo mu je in lionistični misli je ostal zvest do konca. Kako tudi ne, saj je bil njegov moto življenja pomagati. Za delo v

lionistični družini je prejel številna priznanja.

Prijatelj

Vsak odhod sočloveka, ki ti je blizu, je boleč. Še posebno, ko odide prijatelj. V življenju jih ni malo, ki pomenijo bogastvo in se pravzaprav zdijo nenadomestljivi. Tak prijatelj je bil Vanja. Podobno smo Vanjo dojemali vsi, ki smo na takšnih ali drugačnih poteh potovali skozi skupen nam čas. Bil je tiste vrste prijatelj, ki te nikoli ni pustil na cedilu. Nikoli ni okolišil s svojim mnenjem. Vedno je odkrito povedal, kaj si misli. In to je tisto pravo prijateljstvo. Naj je šlo z zdravstveno težavo, naj je šlo za katero drugo težavo, vedno je našel čas in stopil naproti. Pri tem pa znal z njemu lastnim optimizmom pregnati črne misli in strahove. Preprosto, njemu si lahko verjel. Ni bil človek formalizmov. Bil je pravzaprav preprost in jasen v svojem razmišljanju in delovanju. Četudi je kdaj pa kdaj znal »udariti po mizi« in reči: »Nehaj, vse bo v redu.«

Imeti Vanjo za prijatelja je bilo svojevrstno darilo. Tudi zato, ker prijateljstev ni gradil zaradi interesov. Sklepal jih je skozi človeške vezi. Tudi zato je bilo okrog njega in njegove družine vedno veliko prijateljev, veliko ljudi, ki znajo ceniti pravi pomen in dragocenost prijateljstva.

Družina, z ženo Hedviko in otrokoma Kostjo in Mašo, mu je pomenila varno zavetje. In to varno zavetje jim je nudil tudi sam. Kasneje tudi vnukom Nacetu, Ameli, Sofiji in Maticu.

Vanja je bil preprosto človek. Ni bilo vedno lahko in preprosto z njim. Vendar tako je z ljudmi, ki imajo svoj jaz in jasno vizijo svojega življenja.

Naj sklenem z mislijo, ki sem jo izrekla na srečanju operirank na dojki v Novi Gorici pred mnogimi leti: »Ko cvetja ni več, se drevo zave svojih korenin.« (Haiku)

Močne korenine dr. Vanje Jelinčiča so ostale in bodo zagotovo skozi njegove naslednike pognale mogočne cvetove.

Ingrid Kašca Bucik

Fotografija: arhiv družine Jelinčič

Vsestranski Danilo Štekar

Ob letu osorej

Nemara ni Brica, ki ga ne bi poznal. Kmečkega fanta iz Snežatnega, ki se je izšolal za učitelja biologije in kemije, bil sedem let ravnatelj dobrowske osnovne šole, z 31 leti eden najmlajših v Sloveniji. Na Dobrovem je organiziral delovne akcije, v katere je privabil učence, učitelje in druge zaposlene. Uredili so igrišče, namestili ograjo okrog šole, zasadili park. Njegova zasluga je, da niso ukinili podružnične šole v Kojskem. »Po potresu sem dal podreti še kakšno steno, da je izgledala bolj poškodovana, ko je prišla komisija,« je rad pripovedoval anekdoto iz tistih časov.

Ravnateljstvo je nadaljeval na Osnovni šoli Frana Erjavca v Novi Gorici, na novogoriškem Zavodu za šolstvo je več let služboval kot višji pedagoški svetovalec za slovenske šole v Goriški in Videmski pokrajini. Domala pol stoletja je bil predsednik novogoriške Zveze kulturnih društev (ZKD), od tega kar 17 let v Brdih. »Volja je bila. Denar ni bil pomemben in ga tudi ni bilo. Bili pa so to zlati časi, polni idej,« se je spominjal tistega obdobja kot časa, prežetega z velikim entuziazmom. Skupaj s sodelavci si je prizadeval, da bi zamejske kulturne skupine čim bolj vključevali v slovenske programe, hkrati pa skrbeli za gostovanja domačih kulturnih društev v zamejstvu.

Spisek njegovih aktivnosti je dolg, saj je vse, kar je počel, jemal kot poslanstvo in v vsaki aktivnosti videl priložnost za graditev boljšega jutri. Med letoma 1983 in 1986 je bil pomočnik direktorja takratnega Primorskega dramskega gledališča (PDG; sedaj Slovensko narodno gledališče) v Novi Gorici, bil je tudi (prvi) predsednik programskega sveta novogoriške območne izposta-

ve Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, in to cele tri mandate, od leta 2000 do 2012.

Vse svoje poklicno življenje je prepletel z glasbo in kulturo nasploh. V njegovo bogato kulturno bero zagotovo sodi področje pevске oziroma zborovske dejavnosti, prireditve Primorska poje in revije Goriški zbori pojo, iz katerih se je v letu 1997 razvila tudi prireditev Briški zbori pojo. Bil je nepogrešljiv in stalen gost na raznih kulturnih prireditvah na Goriškem, zapisan je med ustanovitelji Lions kluba Nova Gorica, viteškega omizja Brda in Vipavska dolina, viteškega reda vina Slovenije ter kot ustanovni član Društva za zdravje srca in ožilja Nova Gorica.

»Nekaj smo naredili za ta majhen narod, za nas in za naše zamejce,« je skromno dejal. Potem je odšel. Pred enim letom. Poklanjamo se njegovemu spominu s hvaležnostjo za vse, kar je plemenitega naredil. Tudi za Brda.

Uredništvo

Fotografija, vir internet

2. edicija dogodka Stroji v vinogradu

Ni vsak priključek primeren za briški teren

Ob koncu maja je svetovalna služba zadružne Kleti Brda organizirala že 2. edicijo predstavitve strojev, dobrodošlih pri obdelavi vinogradov. Prikazov delovanja priključkov različnih proizvajalcev iz Slovenije in Italije se je udeležilo okrog 250 briških vinogradnikov, ki so si mnenje o posameznih strojih lahko ustvarili na različnih terenih v neposredni bližini zadružne kleti.

Za razliko od udeležbe na sejmih, kjer so priključki le na ogled, je svetovalna služba že drugo leto zaporedoma omogočila testiranje strojev na domačem briškem terenu, ki se zaradi obdelave tako v ravnini kot v terasah izkazuje kot zelo zahtevnega. Udeleženci letošnje predstavitve so si ogledali in preizkusili delovanje praktično vseh strojev, ki so potrebni za učinkovito in naravi prijazno obdelavo vinogradov: različne izvedbe mulčerjev, z bočnimi kolesi in brez, rahljače z napravo za dognojevanje, škropilnice, okopalnike, vrtavkaste brane in priključke za medvrstično obdelavo, ki vse bolj nadoમેščajo uporabo herbicidov.

»V prihodnosti bom nabavil kakšen stroj, zato sem želel videti, kako ti priključki delajo v praksi. Pri nas so zahtevne lege, za katere vsi stroji niso primerni,« o razlogih za udeležbo pove Boštjan Debenjak iz Dolnjega Cerovega. Da take predstavitve pozdravlja, poudarja tudi Jan Tronkar iz Gornjega Cerovega: »Za nakup strojev se najlažje odločamo prav na tovrstnih predstavitev tukaj doma, saj najbolj poznamo naše terene. V ravninah zna biti vsak dober strojniki in vsak stroj se zna dobro pokazati. Pomembno pa je, da prav na naših briških terenih vidimo efekt posameznega stroja. Poleg tega proizvodnja strojev ponuja novosti na letni ravni. Posamezni proizvajalci izpopolnjujejo stroje, kar je takoj občutiti pri našem delu.« »Dobra stran tovrstne predstavitve na domačem terenu je gotovo ta, da vidimo različne proizvajalce in razliko med posameznimi stroji, dobrodošla je tudi direktna komunikacija s proizvajalci. Ti upoštevajo naša mnenja kot tudi briški teren, kar se odraža v letošnjem še širšem izboru predstavljenih strojev. Konec koncev, če gremo v smeri zelenih Brd, moramo temu prilagoditi tudi nabor strojev,« je povedal Uroš Ščurek iz Plešivega. Boris Fabricijo iz Kozarnega izpostavlja še, da so take predstavitve spod-

budne in da si jih želi tudi v prihodnje: »Super je, da vidimo, kako se posamezno orodje obnaša na naših terenih. Ena stvar je videti predstavitev na velikih ravninah, čisto nekaj drugega pa tukaj v Brdih v naših brajdah. Poleg tega proizvajalci ponujajo vedno neke novosti. Moram reči, da so vsi udeleženci radi pogledali posamezne predstavitve, od škropilnic, zanimive so bile tudi rešitve glede reševanja zatratljenosti. Nenazadnje, proizvajalci sprašujejo nas tudi za mnenja, kaj in kako se rabi. Kar sem zaznal, so bili vsi zadovoljni.« Ervin Kocijančič iz Neblega nazadnje poudarja, da je v Brdih sleherni vinograd zgodba zase, kar terja, da so temu stroji prilagojeni: »Takšen prikaz delovanja v naših briških legah je odlična zamisel. Vedno sem bil zagovornik tovrstnih prikazov. Zelo pomembno je namreč, da pridejo proizvajalci na teren. Nenazadnje, tudi slovenski proizvajalci se izkazujejo za kvalitetne. Praktično vsi stroji so bili vrhunski, tako da je prav vsak udeleženec našel nekaj uporabnega za svoje potrebe.«

Zaradi obilice dela v vinogradih vinogradnikom vedno primanjkuje časa in tudi zato je prav direkten kontakt med proizvajalcem in uporabnikom na domačem terenu zelo dobrodošel ter ga briški vinogradniki pozdravljajo. O pomembnosti tovrstnih dogodkov priča tudi dejstvo,

2. edicija dogodka »Stroji v vinogradu«

da so se ga udeležili še vinogradniki iz Podravja, Posavja, Vipavske doline, Krasa in slovenske Istre. »S takimi predstavitvami spodbujamo učinkovito in pravočasno prilagajanje vinogradnikov na spremembe, ki jih terjajo klimatske spremembe, zavezanost k naravi prijazni pridelavi in pomanjkanju delovne sile,« še poudarjajo v Kleti Brda, kjer se nadejajo, da bi dogodek postal vsakoletna praksa.

Erika Koncut
Fotografija: Klet Brda

Kontaktna točka za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije

Za uspešno investicijo v sončno energijo in hranilnike

Aprila je družba Borzen v sodelovanju z Goriško lokalno energetske agencijo GOLEA v Vrtojbi predstavila na novo odprto svetovalno pisarno kontaktne točke za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije. Pisarna je namenjena svetovanju občanom in organizacijam s celega področja Goriške in slovenske Istre, ki si želijo v čim krajšem času izpeljati investicijo v obnovljive vire energije. Odprtje pisarne je za regijo velika pridobitev, saj z njo dobivajo možnost za brezplačno strokovno podporo vsi, ki si želijo izpeljati že začrtan projekt ali o investiciji v obnovljive vire še razmišljajo. Pričakuje se, da bo največ zanimanja za svetovanje za področji sončne energije in hranilnikov.

Za svetovanje v pisarni kontaktne točke je potrebna registracija na portalu kontaktne točke, ki je dosegljiv na spletnem naslovu <https://kt-ove.si/> ali s preprostim skeniranjem priložene QR kode v prispevku. Po uspešni registraciji in prijavi projekta, ki ga načrtuje, si uporabnik prav tako na portalu izbere svetovalca, s katerim se želi dogovoriti za svetovanje (v našem primeru nekoga iz omenjene agencije) in slednji ga bo kontaktiral za nadaljnje korake. Za tiste, ki nimajo možnosti za regi-

stracijo na spletnem portalu, so svetovalci dostopni tudi neposredno preko spodnjih kontaktov. Nanje se lahko obrnejo tudi tisti, ki bi želeli oddati vlogo za katerega od aktualnih Borzenovih razpisov za subvencioniranje investicij v obnovljive vire energije in okolju prijaznejši cestni promet, a nimajo možnosti za digitalno oddajo.

Svetovalna pisarna Nova Gorica
NASLOV:
Mednarodni prehod 6, 5290 Nova Gorica

TELEFON:
041 375 468 (Janez Melink)
031 562 866 (Matej Pahor)
031 541 145 (Tomaž Lozej)

E-POŠTA:
rajko.leban@kt-ove.si
janez.melink@kt-ove.si
matej.pahor@kt-ove.si
tomaz.lozej@kt-ove.si

Zlata trsna rumenica v Brdih

Prenaša jo ameriški škržatek

Zlata trsna rumenica (*Flavescence doree*) je nevarna bolezen, ki v vinogradih lahko povzroča velike težave. Trenutno imajo z obolenjem največ težav na Štajerskem, vendar zlata trsna rumenica predstavlja grožnjo tudi na Primorskem. V Goriških brdih je omejeno razširjena in le vestnim vinogradnikom, ki spoštujejo predpise o obveznem zatiranju prenašalca, gre zavalja, da razmere niso hujše.

Zlato trsno rumenico prepoznamo po značilnih bolezenskih znamenjih: splošna bledikavost okuženih trsov, rumenije oziroma rdečenje listov in močno vihanje robov navzdol, zaradi slabše olesenitve tkiva so poganjki mlahavi in povešeni, grozdčki se posušijo. S pomočjo prenašalcev (vektorjev) se zlata trsna rumenica lahko zelo hitro razširi po vinogradih na večjih območjih.

Najpomembnejši prenašalec zlate trsne rumenice je ameriški škržatek (*Scaphoideus titanus*). S svojim načinom prehranjevanja lahko prenaša fitoplazme z okuženih na zdrave trse. Zlata trsna rumenica se lahko zelo hitro širi, če se skupaj znajdejo okuženi trsi in velika populacija ameriškega škržatka. Ta kombinacija predstavlja veliko tveganje in največjo nevarnost za širjenje zlate trsne rumenice.

V Republiki Sloveniji se vsako leto pripravi *Navodilo za izvajanje ukrepov za zatiranje zlate trsne rumenice in prenašalca* in je namenjeno za izvajanje določb [Uredbe o ukrepih za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice \(Uradni list RS, št. 85/2023\)](#) in sicer glede načina:

- pregledovanja rastlin trte v skladu s prvo alinejo drugega odstavka 8. člena uredbe;
- odstranitve in uničenja rastlin trte v skladu s prvim odstavkom 10. člena uredbe;
- spremljanja ulova ameriškega škržatka in beleženja podatkov o številu ulovljenih ameriških škržatkov v skladu s četrtem odstavkom 11. člena in drugo alinejo drugega odstavka 14. člena uredbe;
- izvajanja zatiranja ameriškega škržatka oziroma rokovanja s fitofarmaceutskimi sredstvi v skladu z drugim in osmim odstavkom 11. člena uredbe.

Navodilo je objavljeno na spletni strani: <https://www.gov.si/zlata-trsna-rumenica/>

Simptomi okužbe z zlato trsno rumenico pri belih sortah

Simptomi okužbe z zlato trsno rumenico pri rdečih sortah

Priporočamo, da vinogradniki navodilo preberejo in opravijo predpisane ukrepe.

Uporaba insekticidov proti ameriškega škržatku, ki je glavni vektor zlate trsne rumenice, je obvezna. Izbor sredstev in termini zatiranja bodo objavljeni na spletnih straneh Agromet (<http://agromet.mkgp.gov.si/pp/>) in KGZ Nova Gorica (<https://www.kmetijskizavod-ng.si/>) ter na telefonskem odzivniku (090 93 98 15).

Informacije lahko poiščete tudi pri strokovnjakih za varstvo rastlin na KGZ Nova Gorica in na območnih izpostavah kmetijske svetovalne službe.

Pred uporabo sredstev, ki so nevarna za čebele, je potrebno odstraniti cvetočo podrast in izvesti druge preventivne ukrepe za varstvo čebel.

dr. Ivan Žežlina,
KGZS, KGZ Nova Gorica

O novi ponudbi Kmetijske zadruga Tolmin

Po stari recepturi do novega izdelka

V proizvodnji Alpije, v slovenskem prostoru čedalje bolj prepoznavne blagovne znamke Kmetijske zadruga (KZ) Tolmin, so pred časom na trg plasirali kar nekaj privlačnih novosti. Mednje zagotovo sodi klobasa s Tolmincem, ki je nastala v tesnem sodelovanju s hčerinskim podjetjem Mlekarno Planika Kobarid.

Gre za rahlo dimljeno klobaso, narejeno iz svinjine in kakovostne govedine iz domačih logov, v kateri najdemo koščke Planikinega sira Tolminc, izdelanega iz planinskega mleka. Po stari recepturi iz Posočja narejena klobasa s tolmincem pa je atraktivna tudi zato, ker ne vsebuje glutena. V njej je, kot radi poudarijo v Alpiji, »zajeta harmonija okusov, ki pričara domačnost v vaši kuhinji«. Zato ne preseneča, da ta zanimiva kombinacija dveh lokalno pridelanih okusov z lahkoto očara še tako zahtevne gurmane. Poleg tega so v tolminski Alpiji že pred leti z uporabo kakovostnega mesa in slanine hrenovkam močno dvignili ugled. Za letošnjo sezono piknikov pa so ponovno pripravili posebno ponudbo, ki bo v poletnih mesecih navduševala z mini hrenovkami za žar.

Novost so tudi slaščice iz lastne pekarnice na Dobrovem

A to še ni vse. Novost predstavljajo tudi izdelki iz lastne slaščičarne v Brdih, od koder na ohlajene police marketov Kmetijske zadruga Tolmin prihajajo ročno izdelani sočni zavitki, narejeni iz jabolk in tolminske skute iz Mlekarnice Planika. Poleg teh Kmetijska zadruga Tolmin svoje kupce razvaja še z drugimi slaščicami, med katerimi naj omenimo slastne tortice različnih okusov, kremne rezine in sadne košarice.

MED PREHRAMBNI MI NOVOSTMI lahko na trgovskih policah trgovin in marketov Kmetijske zadruga Tolmin po novem najdemo tudi klobaso s Tolmincem blagovne znamke Alpija, ki sicer ponuja več kot 25 kakovostnih suhomesnih in drugih izdelkov, pa tudi ročno izdelane slaščice (zavitke, tortice itd.) iz lastne pekarnice v Goriških brdih.

O »pokošenih« cenah

Sicer pa poletje v Goriška brda, kjer ima Kmetijska zadruga Tolmin svoj trgovski center, prinaša še več sočnih akcij, ki utegnejo biti zanimive tudi za bralce Briškega časnika. Te se ne bodo navezovale le na super »pokošene cene«, ki veljajo izključno v Marketu Brda, temveč tudi v Oštariji Brda, kjer lahko poleg okusnih malic, kosil in drugih jedi naročite tudi pice. Bralcem Briškega časnika naj ob tem namignemo, da bomo vse do konca poletja v Oštariji Brda pripravljali tudi atraktivne vikend akcije. Zato vam svetujemo, da pozorno pregledate akcijske letake, ki jih boste prejeli v svoje nabiralnike, in spremljate Facebook stran Kmetijske zadruga Tolmin.

Besedilo in fotografija: Tatjana Šalej Faletič,
strokovna sodelavka za marketing,
Kmetijska zadruga Tolmin

Pihalni orkester Brda

Strumno zakorakali v pomlad

Pomladno glasbeno sezono smo začeli že ogreti. Med zimskimi meseci smo pridno prebirali notno gradivo, znanje iz vaje v vajo nadgrajevali, marljivo snovali prihodnje projekte in aktivnosti. In teh je bilo v zadnjih treh mesecih res na pretek. Povsem sproščeno smo se prepustili viharju godbeniških obveznosti, ki pa nas je v trenutku zajel in nas ni izpustil vse do konca junija.

V novo sezono z novimi izzivi

Poletne temperature sredi aprila, šumenje morja in vonj borovcev, nepozabna druženja v krogu najboljših prijateljev. Že skoraj malo preveč filmsko in kičasto. Sezono smo začeli v Umagu. Letos smo se na delovni vikend prvič podali čez mejo, v hrvaško Istro. Obmorsko mestece smo v jutranjih urah prebujali v ritmičnih strumnega korakanja, za dopoldanske in popoldanske vaje pa koristili senčne koticke ob izbrani nastanitvi. Proste urice smo izkoristili za počitek na plaži, preizkušanje toplote in globine morja ter druženje. V domača Brda smo se vrnili še bolj povezani, okrepljeni z dodatnim glasbenim znanjem in povsem pripravljeni na prihajajoče obveznosti.

Navdušili učence

20. aprila smo ponosno zakorakali po šmartenskih ulicah. Z udarno glasbo, predvsem pa našo energijo smo prevzeli slehernega obiskovalca odmevne in prepoznavne prireditve Brda in vino. V čast in neizmerno veselje nam je, da so nas organizatorji prepoznali in umestili v izbor kvalitetnih glasbenih izvajalcev in nam dali možnost in priložnost, da se predstavimo. Med prebivanjem skozi množico navdušenih obiskovalcev smo ponosno prepevali poznan refren: »Veselo vam igra, ta naša muzika, če kdo nas ne pozna, iz Brd smo mi doma!«. Ponovno smo se odzvali povabilu Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo in obiskali učence prve triade šole na Dobrovem, kasneje pa še v podružnične šole v Kojskem. Posamezni člani orkestra smo, ob pomoči učencev naše Godbeniške šole Brda in učencev Glasbene šole Nova Gorica, pripravili pravo glasbeno poslastico. Predstavili smo naše inštrumente, delovanje godbeniške šole ter učencem zaupali majhne skrivnosti iz orkestrskih vrst. Z veseljem gostujemo na tovrstnih dogodkih, ker nas glasba vsekakor povezuje in osrečuje, v sebi pa vedno

Brda in vino

Dan mladosti - Dom upokojencev Podsabotin

Letni koncert

Prvomajska budnica

Fotografija: arhiv DU

Fotografija: Marjan Feri

Fotografija: arhiv orkestra

Pihalni orkester Brda

gojimo tudi majhno upanje, da bi katerega od učencev tako navdušili, da bi se nam v prihodnje pridružil v naši orkestrski družini.

Na praznični 27. april smo se tudi letos udeležili spominske proslave v Jami. Na povabilo Krajevne skupnosti Medana se vsako leto z veseljem odzovemo. Ob dnevu upora proti okupatorju smo z našimi ubranimi zvoki pospremili prireditev v Jami, kasneje pa tudi polaganje venca na medanskem placu.

Orkester je letos znova prebujal Brda

Brez tradicionalne prvomajske budnice briške godbe prvi maj ni dovolj prazničen. A kljub prepiru in prerekanju doma si muzikantje ta dan vzamemo zase. Veselje do glasbe izžareva našo briško pripadnost in še močnejše krepki željo po ohranjanju tradicije. Zapeljali smo v kar 15 briških vasi. Vaščanom smo ob igranju najlepših melodij pričarali nasmeške na obrazih, v zameno pa bili bogato nagrajeni s sladkimi in slanimi dobrotami. Z budnico smo razveselili tudi varovance Doma upokojencev Podsabotin, zavili pa smo še čez mejo, v sosednji Števerjan.

In že je nastopil težko pričakovan dan. Topli sončni žarki so se v družbi najboljših poslušalcev poslavljali v večer, ko so na grajskem dvorišču zadonele izbrane melodije. Pihalni orkester Brda, pod strokovnim vodstvom Neže Jelušič, je zadonel v vsej svoji veličini, grajski zidovi dobrovskega gradu pa so dogodku pričarali še nekoliko romantike. Večer se je zaključil s pomladno cvetko, vokalistko Nikito Bevk, ki je ob prepevanju slovenskih popevk marsikomu izvabila solze v oči.

Za dan mladosti igrali brez meja

Obljubili smo, da se za dan mladosti ponovno vrnemo in svojo obljubo tudi držali. Na prvomajski budnici so nas varovanci Doma upokojencev Podsabotin izzvali, da smo jim posvetili premalo časa, zato smo si zadali obljubo, da se kmalu spet vrnemo. 25. maja smo se člani odeli v naše rdeče uniforme, se ponovno zbrali v Podsabotinu in zaigrali kar nekaj poznanih komadov. Tokrat nas urniki niso priganjali, zato smo se prepustili željam varovancev doma in ostali, dokler so hoteli. Preživeli smo prijetno uro ob glasbi, plesu, klepetu in druženju. Ob skupnem fotografiranju in stisku rok pa obljubili, da se kmalu spet vrnemo.

Dan kasneje smo v dopoldanskih urah hiteli prati in likati srajce, kajti popoldne sta nas čakala kar dva nastopa. Z našimi melodijami smo se ob 80. obletnici vojnih zločinov in grozot poklonili žrtvam, 10 talcem v Gornjem Cerovem in 22 ujetnikom v goreči hiši pri Peternelu.

Festival briške češnje

Fotografija: Damijan Simčič ZOSO foto

Delovni vikend

Fotografija: arhiv orkestra

Rdeče češnje rada jem, glasbo pa imam še rajši

Ko se naša dežela oda s sladkobo sončnega sadja, svoje mesto zavzame kraljeva češnja. V okviru praznovanja Festivala briške češnje smo svojo češnjico na vrh torte dodali tudi mi. 1. junija smo z našimi melodijami v cilj pospremili vse kolesarske navdušence 28. maratona Junaki vinogradov. Teden kasneje pa s krajšim koncertom na nedeljo slavnostno zaključili dogajanje na enem od prizorišč Festivala briške češnje, na prizorišču pri gradu na Dobrovem.

Mesec smo zaključili z gostovanjem pri prijateljskem orkestru. Na povabilo Pihalnega orkestra Komen smo se pridružili projektu *Godbe po kraških vaseh* in zaigrali v vasi Mali Dol. Domačini so nas toplo sprejeli, mi pa smo jim poklonili del sebe - našo energijo ob preigravanju koncertnega izbora najlepših pevskih uspešnic. Briško-kraška glasbena naveza je uspešno prestala spoznavno dejanje, tako da si kaj kmalu lahko obetamo ponovno snidenje.

S prihodom poletja se za mesec ali dva nekoliko odahnemo in naše orkestrske obveznosti damo na stran. Zagotovo je poletje čas za premislek in snovanje novih aktivnosti, kot tudi za krpanje starih zamer in nerešenih problematik, glajenje strtih odnosov. Naj glasba navdihne tudi vaše poletne dni in izbriše nepotrebne skrbi.

Mateja Drnovšček,
Pihalni orkester Brda

Zaključni koncert mladih briških glasbenikov

V Brdih razvijajo veliko glasbenih talentov

V Vili Vipolže so 24. maja odmevali glasni aplavzi. Vznemirjenje učencev Glasbene šole Nova Gorica, ki so želeli na zaključnem koncertu pokazati vse pridobljeno znanje, je že ob uvodnem nastopu preglasilo navdušenje staršev, učiteljev in ostalih poslušalcev, ki so spremljali 19 briških osnovnošolcev.

Zaključni koncert učencev Glasbene šole Nova Gorica v Vili Vipolže

Na odru so, obsijani s sončnimi žarki, zasijali mladi glasbeniki in glasbenice od prvega do osmega razreda, ki jih poučujejo profesorji novogoriške glasbene šole. Pouk dislociranega oddelka je razpršen na več lokacijah. »Veseli nas, da se vsako leto več briških otrok zanima za naše programe. Želimo jim omogočiti čim boljše pogoje za vadbo različnih instrumentov, a to žal ni odvisno samo od glasbene šole, kjer se trudimo po najboljših močeh usklajevati učne ure. Z večjim posluhom pristojnega ministrstva bi lahko izvajanje še nadgradili,« je v nagovoru dejal pomočnik ravnatelja Alessandro Sluga, ki v Brdih tudi poučuje in je s prof. Claro Bensa poskrbel za organizacijsko plat koncerta. Ob tej priložnosti se je zahvalil staršem za njihov doprinos, da lahko učenci razvijajo

svoje glasbene talente, in nemalo jih je pokazalo zavirljivo raven igranja, slišali pa smo tudi en pevski nastop.

Doživet petkov večer, ki ga je povezovala Kristina Furlan, bo zlasti prvošolcem, za katere je bil to prvi zaključni koncert, še dolgo ostal v spominu. Violinistki Karin Jug in Eleonora Sluga sta ga izkoristili kot pripravo na mednarodno glasbeno tekmovanje Tartini. Z dovršeno izvedbo izbranih skladb sta povsem očarali občinstvo, ki ju je nagradilo z bučnim aplavzom, še daljšega pa so si ob koncu prislužili vsi nastopajoči briški učenci s skupnim priklonom.

K. F.

Fotografija: Ana Rojc

Revija otroških pevskih zborov

V dvorano prinesli pomladno veselje in otroško vedrino

Otroški pevski zbor naše šole se je 9. aprila predstavil na Reviji otroških in mladinskih pevskih zborov v Novi Gorici. 54 pevk in pevcev je zapelo tri skladbe briškega skladatelja Rada Simonitija, saj letos obeležujemo 110-letnico njegovega rojstva. Zapeli so pesmi *V vinogradu*, *Uspavanko* in *Na Jurjevo* ter *Tri ptičice* Tilna Slakana. Pevcem, zborovodkinji Valentini Bevčar Stanič ter pianistki Tjaši Rotar Komel čestitamo za odličen nastop. V dvorano so prinesli pomladno veselje in otroško vedrino.

Revija otroških pevskih zborov

Pesnica Petra Koršič v Vili Vipolže

Pesem v zrnki

V očarljivem vzdušju Vile Vipolže so se ljubitelji poezije 21. marca zbrali, da bi praznovali svetovni dan poezije s predstavitvijo pesmi iz nove pesniške zbirke *Štirje kvarti*, ki jo je uredila bri-

Petra Koršič: »Jutro se vedno bori s temo. In jo premaga.«

Petra Koršič je znana po svojih sugestivnih razmišljajočih verzih, v *Moji zrnki* pa je poslušalce popeljala na subtilno potovanje skozi pokrajine Brd in obmejnih območij, povezujoč teme identitete, ljubezni, narave in človeških izkušenj. Njene verze v mnogočem zaznamuje samosvoje razumevanje poezije kot upora, ki se prefinjeno poveže z opazovanjem narave, v kateri se po njenih besedah jutro »vedno bori s temo. In jo premaga. Vedno prehit in preseneti.«

Glasbenica Nina Pečar je z izborom glasbene spremeljave poudarila čustveno in tematsko bogastvo verzov, dodala globino in dimenzijo besedam pesnice, obenem pa ustvarila nevidno vez med poezijo in glasbo. Koršičevo **vznemirja odnos med poezijo, glasbo in likovnostjo, poezija pa ji predstavlja izhodišče za sozvočje treh umetniških govoric. Za njo sta že dve izvrstni pesniški zbirki, Furlanka je dvignila krilo in Bog z mano, pa tudi mnoge dejavnosti na področju kritike, prevajanja, lektoriranja, esejistike in promoviranja literature. Uredila je zbirko Štirje kvarti, pesmi pa so**

ška pesnica Petra Koršič. Predstavila je svoj del zbirke, kvart *Moja zrnka*, in pri tem presešla tradicionalne meje poezije z vključitvijo glasbe in interaktivne umetnosti.

Nina Pečar, nevidna vez med poezijo in glasbo

prispevali Alja Furlan, Borja Bolčina, Matej Gruden Keko in sama Petra Koršič. V njih poudarjajo posameznikovo intimnost in pesniški pogled na življenje kot edino, kar nas nikoli ne razdvaja, ampak družijo v sobivanju in soobstajanju. V tem, od burje prezračenem prostoru, si podajajo roke pesniki z obeh strani meje, delijo si prostor poezije, glasbe in likovne umetnosti, ozemlje filozofskega premisleka in veselja do življenja.

Kot granatna, sočna in sladka semena zrnke so se ob koncu pesniškega večera vsuli presenetljivi in duhoviti dodatki, na primer nastop s kitaro Mateja Grudna Keka, pa tudi predstavitev nove umetniške naprave z imenom Pesmomat. Ta ti s pritiskom dlani na ekran natisne in prebere pesem, podobno, kot ti bankomat našteje denar.

Večer ni bil le praznovanje poezije, ampak trenutek, ko se zavemo, kakšno privlačnost in moč ima poezija, kako zelo poudarja povezovanje ter spodbuja kulturni dialog in razumevanje med ljudmi.

Vida Zei

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

Ivan Skubin na mednarodnem dnevu kiparstva

Gre za odgovore na vprašanja o bistvu življenja

Sekcija kiparjev in umetnikov Zveze društev likovnih umetnikov Slovenije se je letos pridružila Mednarodni zvezi kiparjev, ki je zadnje aprilsko soboto praznovala mednarodni dan kiparstva (ISDay), svetovni slavnostni dogodek, ki se ga od leta 2015 vsakokrat udeleži več kot dvajset držav po svetu. Je nadaljevanje poslanstva Mednarodnega kiparskega centra (ISC), ki spodbuja ustvarjanje in razumevanje kiparstva ter njegovega edinstvenega, ključnega prispevka družbi. »Prav je, da temu ustvarjalnemu poklicu posvetimo posebno pozornost tudi v Sloveniji. Zato smo se odločili, da se priključimo prazniku kiparjev in ustvarjalcev, ki sta jim skulptura in urejanje bivalnih površin blizu,« so zapisali v slovenski sekciji kiparjev.

Projekt Odprti ateljeji in Umetniške postavitve v javnem prostoru

Primorsko regijo je na svetovnem dnevu kiparstva zastopal briški ustvarjalec Ivan Skubin, ki ima za sabo bogato umetniško pot. V tridesetih letih delovanja na področju keramike je imel nad 150 samostojnih in skupinskih razstav doma in v tujini, štirikrat je bil izbran za slovenskega umetnika v umetniški rezidenci Cité internationale des arts v Parizu. Je član IAC (International Academy of Ceramics), najvišjega mednarodnega strokovnega združenja umetnikov keramike s sedežem v Ženevi, lani pa ga je za njegove umetniške dosežke nagradila tudi briška občina.

Na mednarodnem dnevu kiparstva je Skubin sodeloval v projektu Odprti ateljeji in Umetniške postavitve v javnem prostoru. Odprl je vrata svoje galerije in delavnice v Bregu pri Golem Brdu, v Parku Pečno pri Kanalu so si obiskovalci lahko ogledali njegovo skulpturo Ikaros, na zelenici pred Vilo Vipolže, ki jo je Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda prijazno odstopil v uporabo, pa se je predstavil z dvema prostorskima instalacijama.

O človekovi ujetosti in o smislu bivanja

Pri prvi instalaciji z naslovom *Ujetniki* je v okna petih metalnih nosilcev postavil človeške obraze, modelirane iz gline in odžgane v posebni japonski tehniki ráku. »Človek je ujetnik. S svojo ozkostjo, ki jo simbolizirajo obrazi z groteskno fiziognomijo, stisnjeni v ozke odprtine, je ujet v kletko svojih misli, navad, predsodkov, čustev ... Kletko je olepšal in zloščil, ne ve pa, da utesnjuje, omejuje njegovo duhovno obzorje. Odprta okna sicer ponujajo možnost izstopa, možnost svobode, vendar ujetnik ne izstopi. Ostaja med zloščeni stenami svoje zlate kletke, mrko in zlovešče zre iz nje v svet,« razloži avtor instalacije.

Fotografija: IS

Ivan Skubin, *Ujetniki*, prostorska postavitve pred Vilo Vipolže

Fotografija: AG

Čuvarja praga, avtor in slikarke iz društva Dablo

Druga nosi naslov *Stražarja praga*, ki je povzet in na novo interpretiran po motivu iz egipčanske mitologije, po kateri mora duša umrlega prečkati strogo varovan prehod v svet onkraj. Iz črne in bele šamotirane gline je Skubin zgnedel dva dvometrska stražarja, katerih idejo je izzval neizprosni, pravični brodnik/sodnik Haron, ki preko Stiksa/Aherona, mejne reke, prevaža duše umrlih. Od njih ne zahteva novčiča, temveč srce, v katerem domujejo čiste misli, besede in dejanja. Samo duše, ki so v svojem človeškem razvoju dosegle najvišjo točko, lahko prečkajo reko. Pot jih vodi mimo čuvarja praga, arhetipskega lika, ki se pred človekom pojavi vsakokrat, ko se tehtajo naše misli in ravnanja. »Gre za odgovore na vprašanja o bistvu življenja, o človekovem poslanstvu, o smislu bivanja, skratka za stično točko z mojo filozofijo, mojim videnjem življenja,« je avtorjevo pojasnilo.

In čeprav je bil mednarodni dan kiparstva v Brdih namočen z dežjem in je bilo zato obiskovalcev manj, se je vpisal na zemljevid svetovnih kiparskih dogodkov. In tudi to je nekaj! Pravzaprav veliko.

Iva Sivec

Simetrija v Frančiškovi dvorani na Sveti Gori

Vsak avtor je simetrijo razumel in naslikal po svoje

Živimo v času izzivov. Eden izmed teh je ohraniti socialne in družbene vrednote, medtem ko uresničujemo cilje podjetij, poklica in družbenega statusa.

»Ustvarjalnost ali kreativnost je miselni ali družbeni proces odkrivanja novih idej in konceptov, je sposobnost ustvariti nekaj novega, kar ima za nekoga vrednost.« Tako stoji slikar pred praznim platnom v želji ustvariti nekaj lepega. Vsak ima svojo zgodbo, ki jo želi spraviti, v svojih barvah in s svojimi potezami čopiča, na papir ali platno. Slika nastane najprej kot vzorec v glavi, na platnu pa se oblikuje postopoma, po notranjem navnanju slikarja v danem trenutku. Prav ta želja po ustvarjanju je združila številne slikarje iz Goriških brd v društvo Dablo, kasneje se je krog povečal še za prijatelje iz Italije. Ti so Marija Grazia Peršolja in društvo Endas iz Tržiča (Trst) ter Alessandro Minin in društvo Albrecht Durer iz Tavagnacca (Videm). Skupaj ustvarjamo na ex tempore tako pri nas kot tudi v Italiji.

Razstava *Simetrija* je plod medsebojnega sodelovanja vseh treh društev. Simetrija kot simetričnost levega in desnega, zgornjega in spodnjega, simetrija barv, potez, oblik, miselnega vzorca, družabnega momenta. Tudi simetrija odnosov, želj in hotenj. Vsak avtor je simetrijo razumel in naslikal po svoje. Nastal je raznolik izbor del, ki vas vabi na ogled v ta biser Goriške. Nemogoče je tekmovati s pogledom na pokrajino, ki sega od gor do morja. Notranjost je vedno raznolika, globlja od pogleda videnega, bolj svetla od sonca in temnejša od teme ter vse nianse vmes.

V umetnosti je simetrija povezana z estetsko privlačnostjo, saj naš um pogosto dojema simetrične oblike kot lepe in urejene. Zgodovinsko gledano so mnogi umetniki in arhitekti uporabljali simetrijo za ustvarjanje harmoničnih in proporcionalnih umetniških del. V sodobni umetnosti simetrija ni vedno tako očitna ali strogo upoštevana, a še vedno igra ključno vlogo pri ustvarjanju vizualno privlačnih in uravnoteženih kompozicij. Umetniki lahko uporabljajo simetrijo subtilno, da vodijo gledalčevo oko ali ustvarijo občutek stabilnosti in reda.

Društvo Dablo se zahvaljuje patru Bogdanu za vse, Igorju Zimicu za povabilo in podporo ter vsem slikarjem, ki so si vzeli čas za simetrično slikanje in druženje. Hvala tudi Občini Brda in ZKD Brda za podporo društvu.

Alda Grudina, Dablo

Galerija Farovž v Šmartnem

Triangel, razstava treh dežel

Slikarska razstava treh dežel je umetniški skupni dogodek umetnikov iz Avstrije, Italije in Slovenije, ki poteka v slikoviti galeriji med briškimi griči. Ta razstava je rezultat sinergije med umetniki in njihovo skupno zavezanostjo ustvarjalnosti in kulturni izmenjavi.

Razstava prikazuje raznoliko paleto umetniških del, ki poudarjajo čudovit preplet slik v obliki in konceptu. Vsak umetnik prinese svoj edinstven pogled tudi z zgodbo v sliki. Rezultat je bogata tapiserija barv, oblik in izrazov, ki odražajo kulturno in umetniško dediščino svojih držav. Ta mešanica stilov in tehnik ustvarja prepričljiv dialog med umetniškimi deli, ki slavi tako individualno ustvarjalnost kot kolektivni navdih.

Razstavljajo domači slovenski umetniki iz Goriških brd ter italijanski umetniki s predsednico društva Mario Grazia Peršolja in slikarji iz Koroške s predsednikom društva Gerhardom Lipecnikom iz Celovca. Naše sodelovanje poudarja čezmejne kulturne povezave in skupne umetniške cilje.

Razstava je napolnila galerijo Farovž v Šmartnem in obiskovalce vabi k doživetju živahnega prepleta umetniških vizij v ozadju osu-

pljive briške pokrajine. Je priložnost, da obiskovalci cenijo lepoto umetnosti in narave v harmoniji, ki ponuja edinstveno kulturno izkušnjo.

Hvala vsem soustvarjalcem dogodka, občini in Teji Jelina, ki je dala dogodku posebno noto.

Alda Grudina, DABLO

Hiša Alma v Medani

V spomladanskem razstavnem vrtu

Trije drobni, a žlahtni dogodki so se zgodili v medanski Hiši Alma od zadnje izdaje našega časnika. Tri razstave, zelo raznolike po vsebini in sporočilnosti, a vse tri take, ki so v hiši na placu našle svoj pravi dom. Kipar Tom Winkler, fotografi v projektu *Človek – narava* in slikarka Vesna Davidovič Poznič so se vsak za nekaj pomladnega časa naselili v posebno hišo sredi Medane.

Brez zadreg po neskončni krajini oblik in materialov

Najmlajši med njimi, Tom Winkler, absolvent magistrskega programa kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, je marca odprl vrata v letošnje dogajanje. Kako je lahko še lepše, kakor novo sezono začeti z mladim ustvarjalcem, ki je poleg tega odraščal v Brdih in je zagotovo na njegovo zaznavanje sveta vplivala tudi briška krajina, so zapisali v Zavodu Alma Ars. Poseben kipar, ki se v svoji umetniški praksi osredotoča na ustvarjanje nenavadnih objektov in zanje uporablja različne tehnike, s katerimi posredno preoblikuje material, ga opiše spremno besedilo. Tovrstne preobrazbe običajno ne kažejo sledi ali odtisov umetnikovih rok na končnih izdelkih in gledalca sprva pustijo v dvomih glede načina izdelave. Dela, tudi tista v Hiši Alma, ki jim je avtor nadel skupen naslov *Iz globine*, ne nagovarjajo gledalca s formo, temveč ga usmerjajo v razmislek o odnosu med materialnim in duhovnim, živim in neživim, organskim in neorganskim, vidnim in nevidnim. Tom Winkler vsekakor predstavlja enega najbolj svežih imen na področju kiparjenja na Slovenskem, mu »polaska« Zoran Poznič, predsednik Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov. »Brez zadreg, brez upoštevanja nekaterih večnih aksiomov nas pelje po svoji neskončni krajini oblik in materialov in dopušča različne interpretacije in razmisleke,« Poznič dobro ujame Winklerjevo ustvarjalno misel.

Kaj je ostalo od usihajočih semen bombaža

Pomladno vzdušje se je nadaljevalo s skupinsko fotografsko razstavo, ki se je v Medano preselila iz Kranja, kjer se je pred tremi leti porodila zamisel o festivalu sodobne fotografije »z željo, da razstavimo, promoviramo, podpiramo in razvijamo dela slovenskih in mednarodnih fotografskih umetnikov ter zgradimo

Fotografija: zasebni arhiv MA

Gostiteljica razstave Martina Alma s slikarko Vesno Davidovič Poznič

močno in trajno platformo za sodobno fotografijo«. Tako so zapisali organizatorji festivala, katerega lanska tema z naslovom *Človek – narava* je fotografe vabila, da na razpis prijavijo svoje foto zgodbe, ki se ukvarjajo s tesno prepletenim odnosom med človekom in okoljem, z odnosom, ki kroji usodo. Da torej sodelujejo tako z dokumentarno fotografijo, ki prikazuje vpliv in posledice človekovih dejanj na naravo, kot s sodobnejšim, domiselnim jezikom fotografije. Kar 656 prijav iz 90 držav so prejeli organizatorji čedalje odmevnejšega mednarodnega festivala fotografije Kranj Foto Fest. Gostitelj festivala se je za cel mesec spremenil v galerijo na prostem, letos spomladi pa se je delček velike kranjske galerije preselil tudi v Medano.

Soustanoviteljica in direktorica festivala Fernanda Prado Verčič je za Almino hišo izbrala šest avtorjev, tudi zmagovalko lanskega festivala Amino Kadous iz Egipta s serijo fotografij *Belo zlato*. Žirija je njeno delo opisala kot inteligenten, večplasten projekt, ki povezuje avtoričino družinsko zgodovino s širšo kulturno, gospodarsko in okoljsko tematiko. V secesijsko opremljeni spalnici v

Tom Winkler, *Iz globin*

Hiša Alma v Medani

zgoranjem nadstropju Almine hiše so fotografije zgovorno spregovorile o avtorici, ki vidi sebe kot odsev v bombažnem potovanju, v spominih, ki odsevajo bombažne niti, segajoče tri generacije nazaj. Praded je bil trgovec s svilo in volno, ded je ustanovil svojo tekstilno tovarno, oče je nadaljeval s tkanjem družinskih niti in sajenjem bombaža. Na podlagi zapuščine starih staršev, njihovih arhivov in razpadajoče zgodovine lastne države se umetnica skozi svoje *Belo zlato* poskuša ponovno povezati in spomniti, kaj je ostalo od njihovih lastnih usihajočih semen bombaža. Od tistega, kar je bilo nekoč glavni simbol egipčanske identitete in kulturnega bogastva.

Veliko pretresljivih zgodb o človekovi brezbriznosti do narave se je spisalo tudi na fotografijah drugih razstavljalcev z vseh koncev sveta (Slovenija, Turčija, Nemčija, Senegal), a tudi veliko osupljivo lepih prizorov iz narave in prikazov raznolikih ustvarjalnih procesov, seveda poznanih samo posvečenim.

Razburkana morja, piš vetra, kipeča zemlja ...

Zadnja iz spomladanskega razstavnega vrta je vzbrstela slikarka Vesna Davidovič Poznič. Da je svojo razstavo poimenovala *Pod kožo*, je zagotovo imela razlog. Tam, pod kožo, kamor drugi ne vidijo, se odvija proces, ki ga slikarka nanese na platno kot odraz duše, kot potrebo po izlitju občutkov, komunikaciji z zunanjim svetom in soočenju z vsem, kar je del njenega sveta. »Gol stati pred sabo je lahko dejanje največjega poguma,« prizna avtorica pestrih dogajanj in burno glasnih abstraktnih barvnih kompozicij, tako polnih energije, da nas nezavedno potegnejo vase. »Njen likovni univerzum je poln ljubezni, je ekstaza in nirvana hkrati, je bolečina, včasih tudi jeza; so razburkana morja, v njem potrpežljivo trepetajo piš vetra, kakor da bi potuhnjeno čakal, da lahko postane orkan; je kipeča zemlja, polna hrepenenja, miru, kristalne harmonije in utripa čiste iskrene umetniške duše,« spišejo poetično razlago v Zavodu Alma Ars. Razstava slikarke Vesne Davidovič Poznič iz Brežic odpira edinstven vpogled v osebne zgodbe, ki se odvijajo »pod kožo«, je povabilo obiskovalcem, da razmislijo o lastni identiteti, vodi jih v raziskovanje globokih čustev in misli, skritih za zunanjim videzom. V dneh, ko Brda slavijo svojo kraljico, češnjo, »bom z vami«, obljublja slikarka. »Lahko boste v galeriji izvedeli kaj več o tem, kaj se skriva pod kožo«.

O tem, kaj se skriva v vabilu na dogodek, ki želi v Brda znova vnesti duh poezije, obuditi ostareli običaj penčanja in nesnovno kulturno dediščino spojiti z umetnostjo, pa v naslednji številki.

Iva Sivec

Fotografija: zasebni arhiv MA

Film Amen

To je šele prvi del Rudanove glasbene zgodbe

Dokumentarni film Mirana Rudana *Amen*, ki so ga 15. maja predvajali v Vili Vipolže, nosi v sebi večjo sporočilnost, ponudil je gledalcem priložnost, da se poglobijo v Miranovo življenje. Prepletena zgodba Miranovega glasbenega življenja je bogata z nastopi njegovih glasbenih prijateljev in sodelavcev, ki so skozi leta oblikovali in vplivali na njegovo kariero.

Film nas popelje od njegovih začetkov leta 1984 s skupino Nuclear 003, prek obdobij z *Moulin Rouge*, *Rendez Vous* in *Pop Design*, do aktualne zasedbe Miran Rudan inDESIGN.

Umetniško prikaže uspehe in neuspehe, vzpone in padce, srečo in žalost, ki so oblikovali Mirana v umetnika, kakršen je danes. Njegovo življenjsko in glasbeno pot bogatijo iskreni in ganljivi komentarji ljudi, ki so z njim prehodili del te poti. Po projekciji je Miran naznanil, da je *Amen* šele prvi del njegove glasbene zgodbe in da čez 40 let lahko pričakujemo nadaljevanje.

Patricija Špacapan

Bogati sadovi briške Univerze za tretje življenjsko obdobje

Od številnih delavnic do filma

Dvorana v Šmartnem je bila polna, na začetku in do konca. Takrat še boljše volje in nasmejanih obrazov. Kako ne, ko pa je »zdravnica« v dokumentarnem filmu vsem pacientkam predpisovala samo in zgolj eno zdravilo: včlanitev v društvo UNI3 Brda. A je bil najprej na vrsti pozdravni govor.

Da sodi novogoriška Univerza za tretje življenjsko obdobje v mrežo 55 tovrstnih slovenskih ustanov, razloži predsednica briške podružnice Duška Domenis. Da je pred 33 leti nastala prva primorska univerza v Novi Gorici, pred devetimi leti pa so jo osnovali tudi v Brdih. Da so v letošnjem študijskem letu razpisali nad 20 različnih aktivnosti, med katerimi so vsekakor najpomembnejše tiste na področju učenja. Da ljudi privlačijo tudi fizične aktivnosti (telovadba, ples, igranje kitare, pletenje košar, peka kruha), največji odziv pa dosejajo pri druženjih, ekskurzijah, izletih in drugih dogodkih, »med njimi takih, kakršen je današnji«, še pove predsednica, ki se zaveda, da jim »vse to ne bi uspelo brez mentoric in mentorjev, ki nesebično prenašajo svoje znanje, in ne brez donatorjev, Občine Brda, TIC in Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda.« Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo in podružnična šola Kojško jim nudita brezplačno uporabo svojih prostorov, Občina Brda in ministrstvo za šolstvo pa jim finančno pomagata z razpisi sredstev za izobraževanje starejših, za kar se je guvernica topla zahvalila. Prav tako učiteljem in učencem Podružnične šole Kojško, ki društvo že vrsto let razveseljujejo s svojimi nastopi. Veseli so tudi sodelovanja z nekaterimi briškimi društvi, med njimi z Zavodom Oljka iz Šmartnega, likovnim društvom Dablo, s katerim so se povezali letos in ki je tokratni dogodek obarval z razstavo likovnih del, ter društvom Perifigi Dobrovo, »prostorom za srečevanje forme, mešanje misli, kaljenje nove senzibilnosti,« kakor pravijo »perifigovci« o sebi. S slednjim so letos v režiji Neli Maraž posneli že drugi film, tokrat z naslovom *Pri zdravnicah*, v katerem nastopajo članice in člani dramsko-filmskega krožka, besedilo zanje pa je napisala Melanija Bole, tudi članica društva. In prav ta film je narisal nasmejane obraze, omenjene na začetku zapisa.

Prireditev ob koncu študijskega leta briške Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki s svojimi aktivnostmi bogati življenje in dogajanje v Brdih, je pozdravil še podžupan Jurij Špacal in praznovanje na zadnji aprilski petek v dvorani Hiše kulture se je lahko začelo. Bilo je petja in glasbe in recitacije in plesa, bili so na odru mali

Pozdravni govor Duške Domenis, predsednice društva

in veliki, mladi in starejši. Bil je kruh in bilo je pecivo iz delavnice mentorice Danile Terčič, bile so pletene košare iz vrbja iz delavnice Lucijana Grudine, bile so slike briških likovnikov pod mentorskim vodstvom Aleksandra Veliščka, bilo je mnogokaj. Tudi prijetno druženje, zadovoljstvo ob rezultatih koristno preživetega časa in povabilo: Prisluhnjimo nasvetu »zdravnice«!

Iva Sivec

Fotografija: arhiv UNI3

Koncert v spomin Radovanu Kokošarju

Zborovodja mora biti kot magnet

V soboto, 19. maja, smo sestavi, ki jih je Radovan vodil ali z njimi sodeloval, priredili prijatelju koncert v spomin. Zbrani v ambientu Vile Vipolže smo Vokalni ansambel Reunion, Pihalni orkester Salonit Anhovo, Vokalna skupina Vinika, Nonet Brda in Moški pevski zbor Ludvik Zorzut pripravili poseben in doživet večer. Pod taktirko maestra Armanda Mariuttija sta zazveneli uvodni skladbi *Ave Verum Corpus* in *Hymn to the Fallen* združenih zborov in pihanega orkestra, ki sta nas uvedli v živahnejši del večera, tak, kakršen bi bil Radovanu všeč.

Moški zbor Ludvik Zorzut pod vodstvom Zarjana Kocine je izvedel deli Ludvika Zorzuta in Rada Simonitija, ki so ju pogosto izvajali skupaj z Radovanom ter Radovanovo priredbo Avsenikove *Čez zelene trate*, ki so jo zapeli skupaj s pevci noneta in solistko Martino Kocina. Sledil je nastop Noneta Brda, ki ga vodi Martina Kocina. Predstavili so se z Radovanovimi priredbami ter noviteto za alt in moški glas *Mavrica*. Pihalni orkester Salonit Anhovo pod dirigentsko paličico Armanda Mariuttija je predstavil štiri skladbe, kot zadnjo Stoji učilna zidana, ki jo je zanj priredil Radovan. Vokalni ansambel Reunion, ki ga vodi Matej Petejan, je številni publiki podal

Koncert Radovan Kokošar

tri Radovanove priredbe rokovskih skladb. Poseben trenutek je nastopil, ko so pevci Reuniona in pihalnega orkestra pod taktirko Armanda Mariuttija izvedli *Bohemian Rhapsody*, eno izmed najbolj ikoničnih rock pesmi vseh časov britanske rock skupine Queen in za konec ustvarili posebno glasbeno doživetje. Nastopajočim se je zahvalila Radovanova soproga Martina Kokošar.

Poklon umetniku z neizbrisnim pečatom

Radovan Kokošar (1966–2019) se je glasbi zapisal že s štirimi leti, ko je začel

igrati harmoniko. Njegova ljubezen in poklic je bila glasba. Prvi pevski zbor je vodil kot dijak. Postal je učitelj in dirigent, umetniški vodja in duša številnih zasedb, s katerimi je tako doma kot po svetu dobil veliko nagrad in priznanj. Bil je ustanovni član kvarteta Big Ben, katere originalno zasedbo so sestavljali še Vladimir Čadež, Gianni Rijavec in Armando Mariutti. Vzporedno s tem je delovala zabavno-glasbena pop skupina z istim imenom, pri kateri je sodeloval. Med drugimi je vodil Pihalni orkester Salonit Anhovo, Nonet Brda, Moški pevski zbor Ludvik Zorzut Medana in Vokalni ansambel Reunion. Bil je tudi pedagog z izjemnim občutkom za mlade

Koncert Radovan Kokošar

Koncert ...

in na Dobrovem je ustanovil ter dolgo vodil glasbeno šolo Pro Musica. Je avtor številnih kompozicij in aranžmajev, ki so jih izvajali različni izvajalci, tudi na največjih evropskih odrih. Uglasbil je več pesmi Ludvika Zorzuta in Alojza Gradnika ter ustvaril tudi zajeten opus sakralne glasbe; domačini se ga spominjajo kot orglarja v medanski cerkvi. Na orgle je rad zaigral tudi v domačem Solkanu.

Radovan je bil vsestranski umetnik, dirigent, skladatelj in aranžer, bil je »glasbenik, maestro in še veliko več«, kot je zapisal tenorist in njegov glasbeni sopotnik Vladimir Čadež. V dokumentarnem filmu Ožbeja Černeta *Reunion, od entuziazma do Križank* je Radovan na vprašanje, kako obvladovati in voditi tako velik zbor, kakršen je bil v prvih letih delovanja Vokalni ansambel Reunion, odgovoril, da mora biti zborovodja kot magnet, saj te ljudje le tako poslušajo, upoštevajo in ti sledijo. Radovan je to nedvomno bil – to vemo vsi, ki smo imeli srečo, da smo lahko sodelovali z njim.

Njegova duša poeta je znala pobožati. Tako je pevce Noneta Brda navdihnil k skupnemu petju, ker to » ... ni samo pesem, je mnogo, mnogo več ... Je prijateljstvo in zaupanje, je ustvarjalni navdih in sozvočje duha, je veselje in žalost, je medsebojno razumevanje in sprejemanje; ker je za fante na začetku življenjske moči in ker je za može zrele modrosti.«

Smisel druženja godbenikov Pihalnega orkestra Salonit Anhovo je ubesedil ob njihovi 60-letnici delovanja: »Stkejo se prijateljstva, navezanosti, odnos do skupinske odgovornosti in kar je najvažnejše, veselje do skupnega bivanja in soustvarjanja. Preprosto lepo je, da s ponosom in v sreči radi igramo.«

Koncert je izzvenel z globokim občutkom hvaležnosti za vse, kar je dirigent prispeval k našim življenjem in glasbeni skupnosti. Bil je poklon umetniku, ki je s svojo strastjo in talentom zapustil neizbrisen pečat.

Eda Belingar in Anja Mugerli
Fotografija: Ožbej Černe

Piccolo Opera festival

Kolopetje, sončni zahod in glasba

Kulturno društvo Piccolo Opera Festival je v sodelovanju z ZTKMŠ Brda in A. S. D. Collio Bike Team organiziralo posebno druženje, kjer so se udeleženci podali na navdihujoče kolesarsko potovanje skozi čudovito naravo.

Projekt Kolopetje/Ciclocanto je združil glasbo in gledališče ter prepletel skladbe iz opernega in komornega repertoarja 19. stoletja z deli sodobnih avtorjev, kot sta Joe Schittino in Andrea Amici.

Udeleženci so se zbrali v Krminu (Italija) in se nato podali proti Šmartnemu (Slovenija), kjer so na zgornjem trgu vasice lahko občudovali slikovit sončni zahod ob zvokih dua D'Ito, ki ga sestavljata Sachika Ito (sopran) in Davide Sciacca (kitara).

V juniju in juliju so priredili še tri operne dogodke: 21. junija na kmetiji Čarga: Podoknice v vinogradu, 27. junija v Vili Vipolže: Opera in vila ter 3. julija na Gradu Dobrovo: »Il giocatore/kvartopirec«.

Patricija Špacapan

ART CIRCLE: Mini galerije mednarodne umetnosti

Festival bogati našo regijo

Od 16. do 23. marca je v prvem delu mednarodnega Festivala vizualnih umetnosti ART CIRCLE pomlad in jesen 2024 v zavetju umetniških rezidenc na kulturnih ambasadah številnih držav ustvarjalo 28 umetnikov. Prva letošnja kulturna produkcija je nastala na kulturnih ambasadah v Brdih in čez mejo v Italiji. Strokovna žirija je po javnem pozivu izbrala umetnike iz Hrvaške, Avstrije, Nemčije, Italije, Japonske, Poljske, Španije in Nizozemske, ki so ves teden ustvarjali na temo odnosov med in s sosedi ter razmišljali – tudi v duhu Evropske prestolnice kulture (EPK) – o dialogu med narodi in nacionalnostmi.

Prva letošnja kulturna produkcija ekipe se je sklenila 23. marca z odprtjem razstave gostujočih umetnikov v Vili Vipolže, na ogled pa je bila do 26. maja. Tokrat je sodelovalo 24 umetnikov in štirje gostje iz devetih držav. Sedem dni so preživeli pri gostiteljih – lokalnih ponudnikih v osrčju slovenske Toskane in ustvarjali ter zaključili rezidenco z razstavo. S tem so profesionalni umetniki ustvarili prave mini galerije, popestrili dogajanje v regiji ter ponudili lokalnemu prebivalstvu in gostiteljem na njihovih domačijah nove izkušnje.

Dialog med narodi

Mednarodni festival vizualnih umetnosti ART CIRCLE že od leta 2011 prireja KUD Manifest, kulturno društvo s sedežem v Sloveniji, ki umetniške festivale, rezidence in druge kulturne dejavnosti organizira po vsem svetu. Cilj je povezovanje profesionalnih umetnikov z mednarodno mrežo, diplomatskim svetom in lokalno skupnostjo. Ključni povezovalni del kroga so kulturne ambasade, posebna oblika umetniških rezidenc. Do danes se je v festival pod umetniškim vodstvom akademskega slikarja Klemna Bruna vključilo že 20 kulturnih ambasad v Brdih, Vipavski dolini, na Krasu in na italijanski strani Brd. Festival uspešno sodeluje s številnimi občinami na Goriškem. »Letos smo pripravili za javnost odprte dneve, ko so lahko obiskali lokacije festivala in se osebno srečali z gostujočimi umetniki,« je povedala

Kulturna ambasada Italije, Alessandro Giorgi, Italija

Klemen Brun in Maša Gala ob njunih slikah (Atelje Šempeter)

akademska slikarka Maša Gala, vodja projektov. »Na strokovnem področju je letos za naš festival novost razpisana tema, ki je konceptualno navezana na teme prihajajoče EPK. Gostujoče umetnike smo v času rezidenc popeljali tudi po našem obmejnem območju in veliko je bilo govora o temah odnosov med in s sosedi ter o dialogu med narodi in nacionalnostmi, kaj to pomeni za

ART CIRCLE: Mini galerije mednarodne umetnosti

vizualnega umetnika in kako to doživlja skozi avtorsko umetniško prakso. Pogledi tako različnih narodnosti, ki so se festivala udeležili spomladi v naši regiji, so brez dvoma zanimiv in izviren vpogled v razmišljanja na primer japonskega umetnika ali pa vseh naših umetnikov iz Italije, Hrvaške in Avstrije.«

Nagrada Etko Tutta

»Nagrada Etko Tutta je dolgo pričakovana in končno uresničena želja ekipe. Poimenovana je po preminulem idejnem vodji in slikarju Etku Tutti, ki je že leta 1997 začel z aktivnim delovanjem na področju povezovanja različnih sektorjev s kulturo. Njegove iniciative so bile izrednega pomena za začetke kulturnega turizma in povezovanja lokalnih ponudnikov s tujimi umetniki. To nagrado želimo vsako leto podeliti tujemu ali domačemu udeležencu festivala,« je pojasnil Klemen Brun, umetniški direktor. Nagrado podeljujejo za umetniško odličnost, avtorsko izvirnost, strokovno aktivno udeležbo in podporo festivalu za več let ter podporo v tujini, ki pomaga pri promociji slovenske kulture in regije v tujini. »Japonec Norihiko Saburi je prvi prejemnik po izboru strokovne žirije,« je dodal.

Umetniška dela, ustvarjena v času rezidence, ostanejo v zbirki ART CIRCLE in so na ogled v Sloveniji ter na poznejših razstavah v tujini. Na ta način projekt prispeva k prenosu sodobne umetnosti v druge, tudi ruralne regije.

Nov turistični produkt

Vsaka lokacija, ki gosti umetnike, je posvečena državi, ki ima diplomatsko veleposlaništvo v Sloveniji, in umetniki, ki jih gostijo, prihajajo predvsem iz te države. Uradna diplomatska veleposlaništva podpirajo svoje kulturne ambasade. Na ta način ART CIRCLE povezuje kulture številnih narodov z lokalno regijo in diplomatskim svetom.

V ustvarjalnem tednu sredi marca je vsaka ambasada gostila po tri umetnike. Prišli so iz Avstrije, Hrvaške, Nemčije, Italije, Japonske, Poljke, Španije in Nizozemske. Poleg devetih lokacij v Brdih na obeh straneh meje se je na neodvisni lokaciji znašel še Atelje Šempeter, kjer je ustvarjal tržaški umetnik Paolo Cervi Kervischer.

»Festival bogati našo regijo. Z razpršenostjo malih galerij, ki jih vinarji vzpostavljajo v svojih kletih in degustacijskih prostorih, gostinci v restavracijah in ponudniki nočitev v sobah, smo oblikovali nov turistični produkt, nad katerim se navdušujejo prav vsi naši obiskovalci,« meni Tina Novak Samec, direktorica ZTKMŠ Brda. »Kulturne ambasade, poleg tega, da predstavljajo umetnost, skrbijo tudi za širjenje sporočila miroljubnosti v tem prostoru,« pa je sklenil briški župan Franc Mužič.

ART CIRCLE jesen 2024 bo od 5. oktobra do 12. oktobra po številnih regijah po Goriškem in v Italiji, odprli pa bodo tudi novo lokacijo v Italiji.

Ana Cukijati

Fotografija: arhiv ART CIRCLE

Pomladni koncert v Vili Vipolže

S pesmijo so pomahali poletju v pozdrav

V Vili Vipolže se je 29. maja odvil že tradicionalni *Pomladni koncert*, na katerem so se predstavili otroški pevski zbor, Orffova skupina, pevci solisti ter recitatorji.

Otroški pevski zbor, v katerem poje kar 56 pevcev, je najprej zapel skladbe, s katerimi se je predstavil na reviji *Naša pomlad* v Novi Gorici. Letošnji program so med drugim posvetili briškemu skladatelju Radu Simonitiju, saj letos obeležujemo 110-letnico njegovega rojstva. Sledil je preplet slovenskih pesmi v izvedbi solistk in solistov, zbora ter Orffove skupine. Slišali smo pesmi *Ne čakaj na maj*, *Mlade oči*, *Ne bodi kot dru-*

gi, *Še si tu* in druge. Pesmi so med seboj doživeto povezovali recitatorji. Povabilu se je odzval tudi Briški kvintet, ki je skupaj z devetošolcem Alanom zaigral legendarno Avsenikovo *Cveteli so beli kostanji*. Nastopajoče in obiskovalce je nagovoril tudi ravnatelj Uroš Kobal, ki se je še posebej zahvalil mentoricam Valentini Bevčar Stanič, Tjaši Rotar Komel, Metki Colja Petelin, Demi Munih in Briškemu kvintetu.

Topel majski večer je sklenila pesem *Carpe diem*, ki nas spodbuja, da uživamo vsak dan, kot da je naš zadnji.

Fotografija: Dani Kristančič

Simpozij Grof Silverio de Baguer in Goriško-Gradiška grofija na prelomu iz 19. v 20. stoletje

Predstavljal teme iz naše preteklosti

Občina Brda je kot lastnica Gradu Dobrovo skupaj z Goriškim muzejem in čezmejnimi partnerjem Musei provinciali di Gorizia uspešno kandidirala za sredstva na razpisu Sklada za male projekte GO! 2025 in pridobila sredstva za projekt z naslovom DeBAGUER & MUŠIČ - Nove muzejske zbirke na Gradu Dobrovo / Nuove collezioni museali al castello di Dobrovo. Goriški muzej, ki upravlja z muzejsko zbirko na Gradu Dobrovo, želi tako prostore kot razstavne sklope urediti v skladu s sodobnimi standardi hranjenja muzealij in njihovega razstavljanja. Razstavni prostori so bili nazadnje obnovljeni konec 80. let prejšnjega stoletja in potrebujejo temeljito obnovo, da bi objekt v polnosti valorizirali. Projekt med drugim zajema tudi restavriranje nekdanje zbirke grofa Silveria de Baguerja.

Grof Silverio de Baguer se je konec 19. stoletja poročil s Cecilijo Catterini, lastnico Gradu Dobrovo, in tu postavil pomembno muzejsko zbirko na Goriškem na prelomu iz 19. v 20. stoletje, eno prvih na tem območju. Razstavljene predmete je deloma kupil na svojih diplomatskih misijah ali prinesel z raznih službenih in zasebnih potovanj, nekatere pa je dobil od svojega očeta Jaimeia. Ob smrti je grof večji del zbirke z oporoko podaril današnjim Pokrajinskim muzejem v Gorici – Musei provinciali di Gorizia, s katerimi smo se dogovorili za sodelovanje pri dopolnitvi razstav. O njegovem doprinosu k modernizaciji kmetijstva ter zbirateljski vlogi že priča razstava *Grajska zbirka – poskus rekonstrukcije*, ki je bila pod kuratorstvom Herka Saksida odprta leta 1998. V sodelovanju z Musei provinciali di Gorizia namerava Goriški muzej obstoječo zbirko na Gradu Dobrovo posodobiti in dopolniti z originalnimi predmeti iz donacije.

Grof de Baguer kot osebnost in kot mednarodno poznani in priznani diplomat zahteva poglobljeno vedenje in raziskavo, zato smo v okviru projekta pripravili tudi simpozij z naslovom *Grof Silverio de Baguer in Goriško-Gradiška grofija na prelomu iz 19. v 20. stoletje*. Osvetlil je grofa de Baguerja ter gospodarske, kulturne in družbene okoliščine v Goriško-Gradiški grofiji, kjer je po poroki pretežno živel in deloval. Dogodek smo razdelili na dva sklopa, ki sta se 12. in 25. aprila v obliki večernega dogodka odvila v Vili Vipolže. Zanimive teme in predavatelji so pritegnili slovenske in italijanske slušateljce. V nadaljevanju jih le na kratko predstavimo, saj se navezujejo tudi na Goriška brda kot sestavni del Goriško-Gradiške grofije.

Predavatelji na prvem delu simpozija: Lucia Pillon, dr. Robert Devetak, Raffaella Sgubin, Federico Vidic in moderatorka dr. Tanja Gomiršek

Občinstvo med predavanjem Lucie Pillon

Prvi del simpozija

Prvi sklop smo naslovlili *Goriška grofija v času grofa Silveria de Baguerja*. Na štirih kratkih predavanjih smo spoznali gospodarske in kulturne posebnosti območja ter pomen plemstva, ki je imelo v lasti velik delež zemlje. Kot prva je nastopila italijanska arhivistka in raziskovalka Lucia Pillon. Predstavila je gospodarske in družbene tokove, ki so zaznamovali območje pred prvo svetovno vojno: vzroke zaostrovanja nasprotij med italijanskim in slovenskim prebivalstvom, šibkost gospodarskega sistema, ki je onemogočal kakršno koli rast, in revščino na podeželju. Kljub obetavnim izhodiščem v prvi polovici 19. stoletja in napredovanju industrializacije, zlasti zaradi bližnjega pristanišča Trsta, se je gospodarska rast konec 19. stoletja ustavila. Propadel je tudi projekt turističnega razvoja, s katerim

Simpozij Grof Silverio de Baguer in Goriško-Gradiška grofija na prelomu iz 19. v 20. stoletje

bi Gorica postala »avstrijska Nica«. Načrt gospodarske obnove, ki je temeljil na gojenju specializiranih pridelkov za izvoz po razširjenem železniškem omrežju, pa je prekinil izbruh prve svetovne vojne in razpad Avstro-Ogrske.

Direktorica Goriških pokrajinskih muzejev Raffaella Sgubin je prikazala slog oblačenja plemiških in premožnih slojev. Razkošne ženske toalete so sledile pariški modi in se v detajlih spreminjale iz desetletja v desetletje. Ženske obleke so krojili v t. i. liniji S, ki je postala bolj praktična za nošnjo. Spreminjala se je tudi oblika rokavov, zlasti v zadnjih desetletjih 19. stoletja je postala modna oblika, ki ji rečemo »na pršut«. Bogato okrašen ženski klobuk je postal zelo pomemben dodatek, saj je predstavljal simbol prestiža in bogastva. Predavateljica je izpostavila, da se v času pred prvo svetovno vojno prvič pojavijo ženske hlače.

Dr. Robert Devetak se je osredotočil na posvetno dobrodelno delovanje goriškega plemstva. Za višje družbene sloje se je pričakovalo, da bodo podpirali človekoljubna prizadevanja. V tem oziru so se angažirale predvsem plemkinje, zlasti iz družin Tacco, Rechbach, Marinelli-Rassauer, Coronini, Strassoldo, Radetzky, Ritter von Záhony in Attems. Podrobneje je predstavil Gospejino društvo za pomoč revežem, ki je revnim prebivalcem pomagalo z denarnimi darovi, delitvijo surovin in uporabnih predmetov ter organizacijo javne kuhinje. Ena najpomembnejših osebnosti je bila Angiolina Ritter von Záhony, ki so jo poimenovali »mati revežev« in so v njeno čast že v času življenja po njej poimenovali eno od ulic v Gorici.

Nova dognanja je v zvezi z rodbino španskih diplomatov Baguer osvetlil Federico Vidic. Začetnik linije diplomatov je bil Silverijev stric Francisco Baguer y Ribas. V Odesi je ustanovil trgovsko podjetje, povezano z izvozom kmetijskih pridelkov na španski trg. Tja se je leta 1817 preselil s svojim bratom Jaimejem in čez nekaj let postal generalni konzul. Kmalu je v diplomatsko službo pritegnil tudi brata Jaimeja Diega. Slednji se je poročil z Goričanko Ano Corsi, s katero je imel štiri sinove, ki so se vsi zaposlili na španskem ministrstvu. Najstarejšemu Silveriu je papež zaradi zaslug podelil naziv grofa. Gorica, znana po zdravem in dobrem podnebju, je pritegnila tudi družino Baguer, ki je svoje položaje na tem območju utrdila s porokami.

Drugi del simpozija

Drugi sklop simpozija se je odvil 25. aprila in se je osredotočal na Grofa Silveria de Baguerja in Goriška brda. Grad Dobrovo ni videl le kot sedež gospodstva, temveč tudi kot žariščni prostor za širjenje kulture med Brici. Časopis je ob njegovi smrti zapisal, da je bil med svojimi slovenskimi koloni izredno priljubljen. Njegovega pogreba v Gorici so se udeležili vsi njegovi koloni iz Brd.

Kustodinja Goriških pokrajinskih muzejev Alessandra Martina je predstavila pomen dragocene zbirke grofa Silveria de Baguerja, ki je predstavljala enega prvih zasebnih muzejev

Simpozij Grof Silverio de Baguer in Goriško-Gradiška grofija na prelomu iz 19. v 20. stoletje v Vili Vipolže 12. 4. 2024

Predavatelji na drugem delu simpozija: Andrejka Ščukovt, Uroš Lavrenčič Mugerli, Alessandra Martina, Alenka Kozič, dr. Tanja Gomiršek in moderatorka dr. Danila Zuljan Kumar

v takratni Goriško-Gradiški grofiji. Šlo je za raznoliko kolekcijsko muzejsko zbirko, tipično za 19. stoletje, ki je štela 2000 kosov. Kot je iz sestave predmetov razvidno, je Baguer z zbirko želel javnosti predstaviti tako lokalno zgodovino kot tisto fascinantno, ki so jo pripovedovali eksotični predmeti, izvirajoči zlasti iz sredozemske Afrike in z Daljnega vzhoda. Muzej naj bi skupaj z de Baguerjevimi aktivnostmi na področju vinogradništva in kmetijstva služil kot orodje za celovit razvoj območja, saj si je na sodoben način prizadeval prikazati odličnost tipičnih pridelkov, ki jih je tržil.

Kustodinja Goriškega muzeja dr. Tanja Gomiršek je pokazala napore grofa Silveria de Baguerja pri modernizaciji posestev in uprave. Grof je živel v časih, ki so bili prelomni zlasti na področju vinogradništva in vinarstva ter sadjarstva. Zaradi pojava trtnih bolezní je bilo treba spremeniti gojitveno obliko vinogradov. Grof Silverio de Baguer je bil eden prvih v Goriški grofiji, ki je zasadil vinograd ob kolih in pokazal, da taka gojitvena oblika prinaša boljši pridelek. Prav tako je zaradi pojava trtne uši precepljal trte na odporno ameriško podlago in uvajal nove sorte, pri tem pa skrbno ohranjal lokalne, kot je bila

Simpozij Grof Silverio de Baguer in Goriško-Gradiška grofija na prelomu iz 19. v 20. stoletje

npr. rebula. Z dograditvijo Bohinjske železnice leta 1906 se je usmeril v gojenje zgodnjih in poznih sort sadja, ki so bile primerne za prevoz po železnici in so jih na severu dobro plačali. Vse napore je z dobrim upravljanjem povezal v gospodarsko uspešen obrat, ki je dajal dobiček.

Uroš Lavrenčič Mugerli in Alenka Kozič, arhivista Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici, sta raziskala Društvo kolonov in malih posestnikov Fojana, ki je nastalo z namenom, da skupaj odkupi zemljišča gospostva Dobrovo. Ustanovilo se je s pomočjo pravnika in politika dr. Henrika Tume. Že kmalu po odkupu so naleteli na številne težave. Družini Baguer kot španskim državljanom ni pripadala vojna odškodnina. Zadrugi pa niso bili navajeni delovati v skupini, zato so se med nekaterimi pojavili nesporazumi. Zaradi težavnih gospodarskih in družbenih okoliščin v času pred drugo svetovno vojno je dolg naraščal in so se bili prisiljeni podvreči prisilni upravi. Prodaja zemljišč tistih, ki so emigrirali, je preostalim zadrugi omogočila rešiti zadruho.

Konservatorica Andrejka Ščukovt z Zavoda za varstvo kulturne dediščine je na primeru nekdanjih kolonskih vasi Biljana in Fojana, ki sta bili nekdanje delni lasti gospostva Dobrovo, predstavila merila za vrednotenje naselbinske dediščine v Brdih. Pri tem se, zlasti na podlagi ohranjenosti poselitvenega modela, posameznih stavb, stavbnih detajlov in nekdanjih kolonskih stavb ocenjuje celostno ohranjenost naselja v času in prostoru. Obe vojni, popotresna obnova po letu 1976 ter »nepremišljeni gradbeni posegi s sinonimom napredka so

pogosto ustvarili monotono podobo nekoč harmonično oblikovanih naselij.« Vas Biljana v primerjavi s Fojano dosega kriterije za uvrstitev na omenjeni seznam, saj se je tu ohranila historična poselitev, enoten gabarit stavbnih mas ter se v veliki meri obnovil star stavbni fond, kjer so še prisotni oblikovni in kamnoseški detajli ter lokalni gradbeni materiali.

Dogodek je bil simultano prevajan, tako da so mu lahko zlahka sledili vsi obiskovalci. Izjemen obisk simpozija je pokazal, da kakovostne teme pritegnejo tako strokovno javnost iz sosednjega italijanskega prostora kot tudi Brice, ki se zanimajo za teme, vezane na naše okolje. Med drugim smo poklepetali z direktorjem Državnega arhiva iz Gorice Marcom Plesnicarjem ter predsednikom društva Società Cormonese Austria Giovannijem Battisto Panzero ter direktorico Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici dr. Tanjo Martelanc. V imenu Občine Brda je navzoče na obeh večerih z navdušenjem pozdravila podžupanja Teja Jelina. Ugotovila je, da je odziv obiskovalcev pokazal pomen simpozija in zanimivost predstavljenih tematik. Na novo smo navezali stike z antikvarjem grofom Strassoldom. Nekaj besed smo izmenjali tudi s trenutnim lastnikom vile v Blankižu Renzom Medeotom, ki je zavzeto prisluhnil predstavam. Veselimo se vseh nadaljnjih sodelovanj. Zahvaljujemo se tudi sponzorju obeh večerov, Kleti Brda, ki je s svojimi vini Bagueri oplemenitila naše druženje.

dr. Tanja Gomiršek, Goriški muzej
Fotografija: Kristina Furlan

40. revija briških pevskih zborov Medana 2024

Tradicionalni pevski praznik je navdušil vse generacije

Na predvečer dneva upora proti okupatorju in medanskega krajevnega praznika se je odvila že 40. Revija briških pevskih zborov, ki v medanskem kulturnem domu poteka že od leta 1982.

Na začetku nam je nekaj besed namenil predsednik Krajevne skupnosti Medana Valter Kocina, nato pa še občinska svetnica Nadja Šviligoj. Kot je že v navadi, so nam najprej zapeli najmlajši iz vrtca Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo. Otroci vsako leto poskrbijo, da se medanski kulturni dom dodobra napolni. Iz njihovega navdušenja je razvidno, da se za prihodnost zborovskega petja v Brdih ni potrebno bati. Za otroki so na oder stopili člani moškega pevskega zbora Ludvik Zorzut iz Medane, ki ga vodi Zarjan Kocina. Sledile so jim Nevenka, dve Vesni in Danijela z imenom Majnice, pa skupina Mozaik, skupina, katere pevci prihajajo iz Italije in Slovenije, pod vodstvom Patricka Quaggiata. Ni manjkal niti naš Nonet Brda, ki ga vsi že dobro poznamo in smo nanj zelo ponosni.

Vinike so se nam letos ob odsotnosti dolgoletne vodje Franke Žgavec predstavile z novo pevovodjo. Franko, ki je prav pred kratkim prešla Gallusovo listino, priznanje Javnega skla-

da za ljubiteljske dejavnosti Republike Slovenije – podelili so jo letos v Mariboru v sklopu 28. tekmovanja slovenskih zborov *Naša pesem* –, je v Medani zamenjala mlada, nadobudna profesorica glasbe Urška Kumar.

Moški pevski zbor Srečko Kumar je občinstvo navdušil, kot le on zna. Na koncu pa so nam zapeli še gostje iz slovenske Istre. Oktet Aljaž si je za osnovno vodilo zadal predstavljanje istrskih pesmi in ohranjanje moškega petja z vsemi vsebinami, ki sodijo zraven. To je ohranjanje slovenskega jezika, kulturno udejstvovanje in druženje.

Tako je izzvenela še ena revija pevskih zborov, ki bi z lahkoto napolnila tudi večje prizorišče. KS Medana, njeno vodstvo in Zarjan Kocina so še enkrat pokazali, kako odlični organizatorji so. Reviji je sledilo druženje. Vrhunec večera pa je nastopil, ko so spontano zadonele slovenske pesmi iz ust vseh prej nastopajočih pevcev. Tako veselo in svečano smo vstopili v praznični 27. april. Bilo je nepozabno. Hvala vsem pevcem!

Dominik Rusjan

Slikar Luka Širok razstavlja v Vili Vipolže

Nikogaršnji obrazi ob »hibridnih velikanih«

»Japonci pravijo, da ima vsak človek tri obraze: prvega, ki ga pokaže širši javnosti, drugega, ki ga kaže svojim bližnjim in prijateljem, in tretjega, ki ga ne pokaže nikomur.« Tako je umetnostna zgodovinarica in kustosinja Dolenjskega muzeja Jasna Kocuvan Štukelj predstavila umetnikova dela majhnih dimenzij, na katerih le v sledeh zaslutimo fizično pojavo, z zabrisanimi in nerazpoznavnimi obrazi, postavljenimi v brezmejen, enobarven prostor. Zadnji četrtek v maju so izginjajoči, nikogaršnji in (vendar) »vsakogaršnji« obrazi v kombinaciji z ogromnimi formati lahko pomenili bodisi prijetno bodisi neprijetno izkušnjo. »Globoko in iskreno razgaliti samega sebe pomeni ponotranjiti komunikacijo s samim seboj in razmisliti o svojem soočenju z zunanjim svetom,« pojasni njihov učinek na gledalca kuratorica Jasna Kocuvan Štukelj na odprtju razstave akademskega slikarja Luke Široka v Vili Vipolže.

Ogledalo sodobnega časa in sveta

Luka Širok, napol Bric, saj živi in dela (tudi) v Brdih, je bil pred dvema letoma povabljen na 18. Novomeške likovne dneve, kjer je prejel posebno nagrado strokovne žirije. Slednja mu je omogočila samostojno razstavo, poimenoval jo je *Makro mikro ekspanzije*, ki se je tokrat (sicer delno okrnjena) preselila v Vilo Vipolže in bo v njej naseljena vse do letošnjega oktobra. Da je Širok eden vidnejših umetnikov svoje generacije in vsestranski ustvarjalec vizualne umetnosti, ki se v likovnem izrazu loteva različnih slogovnih prijemov, ga predstavi ličen letak, ki spremlja njegovo razstavo. Da mladi ustvarjalci, tako kakor Luka Širok, premikajo svet likovne umetnosti in spreminjajo merila estetike v današnjem digitalnem času in obdobju umetne inteligence, so zapisali ob njegovi nedavni, aprilski razstavi v Celovcu. Da »k ustvarjanju pristopa zelo odprto in se brez natančnejših priprav prepušča notranjim vzgibom, željam, hotenjem in razmišljanjem, s katerimi ustvarja podobe, nanašajoče se na problematiko sodobnega časa in s katerimi kaže svet, poln nenehno spreminjajočih se podob in skrajnih dražljajev,« je vidno tudi neukemu očesu. Bolj poučenemu ne uide sorodnost z ameriškim slikarjem Pollockom, enim glavnih predstavnikov abstraktnega ekspresionizma, in zaznamovanost s pomembnim italijanskim slikarjem Vedovo.

Avtor Luka Širok pred enim od hibridnih velikánov

Močno senzibilna, barvno intenzivna in izrazito nabita dela

Razstava *Makro mikro ekspanzije* prikazuje dela, nastala v času pandemije covid-19, ko je svet preplavila nova stvarnost, ki je zatresla naš vsakdanjik, preizkušala človeško potrpežljivost, vzdržljivost in moč, pove kuratorica razstave, pri čemer avtor poudari, da je bil najbolj boleč in najgloblji poseg prav v kulturno življenje. »Zato so Širokovi ogromni formati, 'hibridni velikani', kakor jih sam imenuje, zasnovani kot nekakšni čuvaji, stražarji, kot navidezni zidovi, prepreke, katerih moč se pomnogoteri ob soočenju s podobami zabrisanih obrazov na majhnih formatih. V tej kombinaciji delujejo kot grozeče prikazni naše podzavesti, kot mogočen skupek, vozle miselnih sinaps, ki nam počasi zagospodujejo. Barvni navidezni kaos številnih ekspresivnih linij je avtor zgradil z najrazličnejšimi pripomočki, brez uporabe osnovnega slikarskega orodja – čopiča,« pojasni kuratorica razstave. Takšna erupcija barvnih nanosov, z nezadržno silovitostjo razlitih po (plastični) podlagi, niti ni mogla nastati z majhnimi, nežnimi potezami čopiča. Za pravo barvno ekspanzijo trenutnih razpoloženj in navdiha je moral uporabiti večje in močnejše orodje – metlo. »Ustvarjalno zorno polje Luke Široka je izredno prostrano in njegove čutne zaznave globoko senzibilne; v tem duhu nastajajo dela, ki so močno senzibilna, barvno intenzivna in izrazito nabita,« sklene kuratorica.

Obiskovalce, ni jih bilo veliko, a bili so ljubitelji umetnosti, je pozdravila direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec in izrazila zadovoljstvo, da se je umetnik odzval njihovemu povabilu. Poudarila je, da si razstavo v Vili Vipolže, ki poleg slovenskih večkrat gosti tudi tuje umetnike, lahko ogledajo tudi turisti, ki prihajajo v Brda, njim in vsem domačinom pa pomenijo tovrstni dogodki tisto vrednoto, ki bogati človekov vsakdan.

Iva Sivec

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

28. kolesarski maraton Junaki vinogradov

Mednarodni dobrodelen dogodek za vse generacije

Klet Brda je 1. junija priredila že 28. kolesarski maraton *Junaki vinogradov*. Tudi letos je bil dogodek dobrodelno obarvan, saj bo Klet Brda delež vplačanih startnin namenila strokovni podpori slepim in slabovidnim otrokom, mladostnikom in njihovim družinam, ki jo ponuja Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica. Sočasno pa za ta namen pod okriljem Lions kluba Idrija poteka dobrodelna akcija *Kolesarim, da pomagam 2024*, kjer se sredstva nakazujejo s prostovoljnimi prispevki in donacijami na SMS sporočila SLEPI1 ali SLEPI5 na številko 1919.

Letos je bilo dogajanje na dvorišču Kleti Brda pestro že v dopoldanskim uricah, saj so lanskemu Mini maratonu s poganjalčki, ki je namenjeno otrokom od 2 do 4 let, dodali še dve dirki, in sicer za malo večje otroke od 4 do 7 let in od 7 do 10 let, ki so se lahko pomerili v dirki s kolesi okoli kleti. Prav vsi mali kolesarji so si za svojo tekmovalnost prislužili medaljo, Frutabelo in sok. Želimo si ponuditi več dogodkov za širše lokalno prebivalstvo, predvsem pa približati kolesarstvo najmlajšim.

Pot rekreativnega maratona je dolga 108 kilometrov. Maratona se je letos udeležilo 768 kolesarjev z vse Slovenije in tudi tujine. Kar nekaj udeležencev smo zabeležili iz sosed-

Glavnina kolesarskega maratona iz Kojškega v Gonjače

Dobitnika pikčaste majice

nje Italije in celo Švice. Klet Brda na cilju posebej nagraduje najstarejšega in najmlajšega udeleženca oz. udeleženko, najštevilčnejšo družino ter najštevilčnejše klube. Najstarejši udeleženec je letos štel častitljivih 85 let, najmlajši pa 11 let. Najštevilčnejši klub je bil letos Kolesarski klub Brda, sledil je kolesarski klub Ome-

ga Air, kolesarski klub Meblo Jogi in kolesarski klub Axis. Novost letošnje edicije je bil bolj tekmovalno usmerjen gorski cilj na vrhu sabotinskega klanca, ki sta ga najhitreje premagala Jana Pilih in Blaž Šuligoj.

Ana Vuk

Fotografija: Jure Batagelj

Olimpijska bakla

V Brdih je jeklena volja doma

Kot 112. slovenska občina smo 3. junija toplo sprejeli olimpijsko baklo. V družbi številnih briških športnih društev in športnikov ter v organizaciji ZTKMŠ Brda in Občine Brda smo v pozitivnem vzdušju bakli dahnilo značilno briško vztrajnost ter po Brdih širili olimpijski duh in sanje. Hvala vsem sodelujočim in ostalim, ki so soustvarjali olimpijski utrip v Brdih: NK Brda, Miran Srebrnic, Florijan Debenjak, Rafko Marinič, Balinarski Klub Goriška brda, Anet Trakonja, Kolesarsko društvo Brda, Lea Blažič, Moto Klub Brda, Lidija Kristančič, OŠ Alojza Gradnika Dobrovo in POŠ Kojsko, #lospravilos, Društvo starodobniki Goriške, Mladinsko društvo Vdrjn - Ujemi svoje Sanje, Vita Benedetič, ZTKMŠ Brda, Občina Brda in OKS-ZŠZ Nova Gorica.

E. K.

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO
foto

Brezmejna 3. etapa kolesarske Dirke po Sloveniji

Znova je objela Brda

30. jubilejna kolesarska Dirka po Sloveniji s starom v Ljubljani in ciljem na Kidričevi ulici v Novi Gorici je objela celotna Brda, v duhu brezmejnosti pa obiskala tudi sosednji občini Števerjan in Goričko. Na Goriškem smo v tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo, s številnimi klubi, društvi, zavodi in posamezniki pripravili pravi spektakel ob sprejemu kolesarjev in gledalcev pred televizijskimi ekrani. Ta dan so ob progi potekale številne zanimive aktivnosti. Posebej smo izpostavili eno točko atrakcije, in sicer razgledni stolp v Gonjačah, ki je bil deležen izjemnih helikopterskih posnetkov s preletom in pogledom čez celotno edinstveno briško kulturno krajino. Dirka predstavlja izjemno promocijsko priložnost za naš prostor, saj je pričakovan doseg dirke preko televizijskega prenosa na tv programu Eurosport 1 in 2 60 milijonov gledalcev po Evropi in dodatno še 30 milijonov gledalcev drugod po svetu.

S ciljem promocije enotnega teritorija in skupnega nastopa smo se povezali občini Nova Gorica in

Brezmejna 3. etapa kolesarske Dirke po Sloveniji

Brda ter Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda, ki je v Brdih prevzel vlogo lokalnega organizatorja spremljevalnih aktivnosti. Ponovno smo kot pri Giru d'Italia leta 2021 stopili skupaj ter v promociji dirke komunicirali usklajeno, tako grafično kot vsebinsko. Velik poudarek smo dali na družbene medije. Na kanalih Tour of Slovenia smo organizirali nagradno igro, kjer smo iskali Vseslovensko »kološtorjo«, torej najzanimivejšo anekdoto, ki se je kdaj pripetila s kolesom. Poleg e-skiroja v vrednosti 500 evrov smo prvim trem najboljšim podarili še izposoje koles ter doživetja v obeh regijah. Na ta način smo želeli prikazati široko športno-turistično paleto ponudbe regije. Za prodajne namene smo izdelali majice in zvončke za kolesa z grafiko dirke ter napisom *Dirka brez konfinov* po simboličnih cenah. Majčke lahko še vedno kupite na našem TIC v Šmartnem.

Veseli in ponosni smo, da so organizatorji Dirke po Sloveniji v Občini Brda prepoznali vrednote dobrega partnerja, v destinaciji Brda pa potencial izjemne kulturne krajine, v tesni navezi z izjemnim prebivalstvom, ki ob takih dogodkih zna stopiti skupaj in dodati tisto češnjo na torti, ki posnetkom Slovenije v neposrednem televizijskem prenosu doda pridih pristnosti in srčnosti.

Hvala Društvu upokojencev Dobrovo, Društvu upokojencev Kojsko, Planinskemu društvu Brda, Kolesarskemu društvu Brda, Občini Brda, krajevnim in vaškim skupnostim, mladinskim društvom, Društvu #lospravilos, OŠ Alojza Gradnika Dobrovo in podružnični šoli Kojsko, Domu upokojencev Podsabotin, Društvu starodobnikov Goriške, Darju Mohoriču za izdelavo lesenih koles, vsem posameznikom ter seveda vsem Brikam in Bricem. Vaša podpora in energija sta naredili ta dan še bolj poseben!

Tina Novak Samec,
direktorica ZTKMŠ Brda

Los Plavilos

Aktivni in uspešni plesalci vse leto

Za nami je sezona polna dogodivščin, dogodkov, druženja, novih prijateljstev in dosežkov. Pod našim okriljem je letos migalo preko 200 članov, od tistih najmlajših pa do tistih izkušenih.

Septembra smo skupaj z Mladinskim društvom Cerovo organizirali dogodek Briški dan športa, kjer so se obiskovalci lahko preizkusili v različnih športih, prava atrakcija je bil turnir v »živem namiznem nogometu«.

V novembru so se naše mladinke udeležile tekmovanja World dance championship v Liberecu na Češkem, kjer so s točko No. 1 v kategoriji Junior small groups – Urban street dance dosegle 4. mesto, za kar so punce prejele tudi čestitko župana. Januarja smo v Kulturnem domu Deskle staršem in drugim obiskovalcem na #lospravilos zimski produkciji pokazali naše prve plesne kreacije v sezoni. Aprila pa je luč sveta ugledala naša druga plesna predstava z naslovom *One world, one life, one love*, v kateri je nastopalo preko 60 naših plesalcev.

In že so sledila tekmovanja. Konec aprila smo se udeležili mednarodnega festivala Libero dance open - Spring edition na katerem smo se predstavili s točkami:

- I'MMA SHINE, elitno bronasto priznanje v kategoriji Urban group kids,
- PAT & MAT, elitno bronasto priznanje v kategoriji Urban duo/trio kids,
- LOSE CONTROL, bronasto priznanje v kategoriji Urban formation junior,
- No. 1, elitno bronasto priznanje v kategoriji Urban group adult,
- READ ALL ABOUT IT, bronasto priznanje v kategoriji Show dance solo junior.

Konec maja smo se udeležili mednarodnega festivala Rolly dance open v Mariboru, kjer so naši plesalci dosegli:

- I'MMA SHINE, srebrno priznanje v kategoriji Open group Children,
- PAT & MAT, srebrno priznanje v kategoriji Urban duo/trio Children,

- LOSE CONTROL, srebrno priznanje v kategoriji Urban formation Junior,
- LEGACY, srebrno priznanje v kategoriji Urban group adult,
- READ ALL ABOUT IT, srebrno priznanje v kategoriji Show dance solo Junior.

Kot zadnje pa je bilo na vrsti še Državno prvenstvo UPZS, kjer so si plesalci priplesali:

- I'MMA SHINE, 2. mesto, elitno srebrno priznanje v kategoriji Urban street dance velike skupine Pionirji II,
- PAT & MAT, 7. mesto, srebrno priznanje v kategoriji Urban street dance pari Mlajši mladici I,
- LOSE CONTROL, 3. mesto, elitno srebrno priznanje v kategoriji Urban street dance velike skupine Mlajši mladinci II,
- LEGACY, 1. mesto, zlato priznanje v kategoriji Urban street dance male skupine Odrasli,
- READ ALL ABOUT IT, 1. mesto, srebrno priznanje v kategoriji Show ples solo ženske Mlajši mladinci II.

Tekmovalno sezono smo zaključili z izletom tekmovalnih skupin v Gardaland. V maju smo organizirali že tretji Muč ,n' bjž, dogodek, namenjen vsem najmlajšim, mladim in mladim po duši. V dopoldanskem času smo izpeljali dva pohoda: pohod za odrasle in družinski tematski pohod. Vsi smo se na koncu razveselili medalje in pašte z golažem. Popoldne nas je zabavala Brigita s predstavo *Potujoči cirkus nerodne Avguštine*, preizkusili smo se v različnih športnih igrach, si poslikali obraze, igrali otroško tombolo, si ogledali nastope plesalcev in se s plesno animacijo ogreli za zabavo z Dejanom Vunjakom in Brendijevimi barabami ter DJ Baromatom.

Sodelovali smo na Dirki po Sloveniji, kjer smo v

Los Plavilos

Gonjačah prikazali živo animacijo češenj in napisa »BRDA«.

Z nastopi in animacijami smo sodelovali na številnih dogodkih, med drugim Otroci v Riu, Noč čarovnic v Cerovem, Martinovanje v Šmartnem, Prižig lučk na Dobrovem, Prižig največje vinske smreke v Medani, Praznik Rebule in oljčnega olja, Kolesarski maraton Junaki vinogradov, Olimpijska bakla v Brdih, Festival briške češnje na Dobrovem, v Medani in Kojškem, Državni praznik v Cerovem in Turnir malega nogometa Rio Kojško.

Sezono smo zaključili z #lospravilos poletno produkcijo 19. junija v Vili Vipolže. Na produkciji so se predstavile vse naše plesne skupine.

Sedaj pa že komaj čakamo skok v poletje in vas vabimo, da se nam pridružite na naših poletnih programih.

Anja Pertovt

Ujemi svoje sanje 2024

Že deseti avtomobilistični spektakel v Vedrijanu

Jubilejna deseta izvedba prireditve Ujemi svoje sanje, ki se je odvila 6. aprila, je obiskovalce navdušila s karavano kar 41 športnih vozil. Ti so ob lepi sončni soboti tradicionalno v vas z vedrim pogledom privabili obiskovalce od blizu in daleč.

Adrenalinsko doživetje ima korenine v letu 2012, ko je Milan Marinič praznoval 60. rojstni dan. Prav Milanov jubilej je bil povod za noro idejo Marjana Smrdelja, ki je veliko let nastopal s F3000, da bi se po Vedrijanu zapeljali športni bolidi. Milan in Ljubo Marinič ter Davorin Pelicon so brez pomisleka »ujeli« zamisel in skupaj z ostalimi soorganizatorji pričeli pisati zgodbo prireditve Ujemi svoje sanje. Vajeti je sicer z leti prevzela vedrijanska mladina iz Mladinskega društva Vdrjn, ne gre pa pozabiti, da je v organizacijo vsa leta vpetih veliko vaščanov kot tudi drugih briških ljubiteljev tega športa. Pri organizaciji je tudi letos veliko vlogo odigrala Sanja, hčerka Marjana Smrdelja, ki je uspešno zbrala dirkače in poskrbela za potrebno dokumentacijo.

A preden so se športni bolidi podali po vijugasti in slikoviti vedrijanski pisti, so se dirkači popeljali tudi skozi naravno bogastvo briških vasic. Iz Vedrijana so se povzpeli do Gonjač, se nato spustili mimo Šmartnega, Zalega Brega in Biljane do Dobrovega, od tukaj pa se usmerili proti Neblemu. V nadaljevanju se je karavana zapeljala mimo Hruševlja in preko Belega ter Noznega zavila v Krasno, kjer se je spustila preko Višnjevika vse do Dobrovega in se nazadnje vrnila v Vedrijan. Adrenalinska atrakcija v Vedrijanu se je pričela ob 14. uri, ko

so dirkači v razmahu 30 sekund in s kar tremi vožnjami obiskovalcem pričarali razburljivo športno doživetje, ki se je nato zaključilo z druženjem do večernih ur.

E. K.

Fotografija: Darjo Mohorič

Slavnostno odprtje pokritega balinišča

Anže Petrič in Martin Zdauc sta uprizorila pravi balinarski spektakel

Večletna prizadevanja Balinarskega kluba Goriška brda, ki bo prihodnje leto slavil 60-letnico ustanovitve, so bila v lanskem letu uslišana: štiristezno balinišče v Vipolžah zgrajeno leta 2012 je dobilo streho, zaprte pa so tudi že tri stene. Investicija je bila vredna skoraj 290.000 evrov, Fundacija za šport je projekt sofinancirala v višini

nekaj čez 40.000 evrov, sicer pa je klub k temu pristavil še lastna in donatorska sredstva.

Slavnostna predaja namenu, ki sta jo hudomušno vodila Dominik Rusjan in Kristina Furlan, se je odvila v četrtek, 6. junija. Reza traku ni bilo, sta pa simbolično »približevala« predsednik kluba Zvezdan Prinčič in

župan Občine Brda Franc Mužič. Poseben spektakel za pred množico prisotnih podpornikov briškega balinarstva od blizu in daleč je bil prikaz štafetnega zbijanja, ki sta ga izvedla slovenska reprezentanta Anže Petrič in Martin Zdauc, za glasbeno doživetje pa so poskrbeli MoPZ Srečko Kumar, Zarjan Kocina, Martina Kocina in priznani operni solist SNG Opera in balet Ljubljana Ivan Andres Arnšek.

Na slavnostnem dogodku je klub skupaj s predsednikom Balinarske zveze Slovenije Primožem Marinkom podelil priznanja Občini Brda, Miranu Klanjščku, Zvez-

danu Prinčiču in Lučanu Kocini, dodatno priznanje pa je podelil še Marjan Ferfolja v imenu Območne balinarske zveze Nova Gorica.

Nova pridobitev je že vlila pozitivno energijo tudi članom, kar je zaznati predvsem pri ženskem delu ekipe. Sicer pa se briški balinarji nadejajo, da bi kmalu gostili razna državna prvenstva, pa tudi mednarodne športne dogodke.

E. K.

Fotografija: Andrej Colja

90 let Brune Simčič

*Življenje teče še hitreje kot ura,
najboljša ura pa je tista,
ki se zlepa ne pokvari,
in nekaj podobnega ste vi, draga Bruna.*

Bruna Simčič iz Gonjač je 17. marca 2024 praznovala 90 let. Praznovanje takšnega jubileja je prav gotovo priložnost, da se ustavimo, se zahvalimo in proslavimo vsak trenutek, ki smo ga doživeli. Takšen trenutek smo izkoris-

tili tudi predstavniki Društva upokojencev Kojsko in naši slavljenci voščili ob 90. rojstnem dnevu.

Bruna je bila našega obiska vesela in s ponosom nam je povedala, kako lepo je praznovala rojstni dan v objemu svojih najdražjih in kako so jo presenetili s pismom sina, ki živi z družino v Ljubljani.

V pismu med drugim piše:

»Draga naša mama in nona

Tvoja pot se je začela onkraj meja današnje Slovenije in to v zelo turbulentnih časih bližajoče se vojne. Namesto, da bi svoja otroška leta preživela v brezskrbni otroški razposajenosti, si se skupaj s svojo številčno družino kmalu morala soočiti z vsemi grozotami vojne in pomanjkanja.

Hudim in zahtevnim časom vojne so vendarle sledila lepša in bolj mirna 50. leta prejšnjega stoletja, ki so ti prinesla veliko več miru in zadovoljstva, predvsem pa novega življenjskega partnerja in dva sinova. Ja, 50. in 60. leta so bila res lepa, tako za naju z bratom kot za vaju z nonom. Tudi vidva sta bila takrat na višku svojih moči in kolikor se spomnim: znala sta tudi uživati življenje ob priložnostnih plesih in druženju s prijatelji – tudi ob zvokih harmonike.

V vseh teh letih je bilo res veliko dogodkov, ki so tako ali drugače zaznamovali tvoje, kot tudi življenje celotne naše družine. Vsi smo se še posebej veselili prve vnukinje Ane, ki ji je čez nekaj let sledil še Tim.

Draga nona, vem, da svojih devetih križev danes ni lahko nositi, a tudi trpljenje je del življenja in ti to dobro veš. In čeprav se ti včasih zdi, da je breme let že kar pretežno in si naveličana vsega, je prav in lepo, da smo še vedno skupaj in se radi spominjamo vsega, kar smo skupaj doživeli.«

Majda Korenjak

V Hruševlju nazdravili zlatoporočencema Darku in Jerici Špacapan Parton so jima spletli sovaščani

»Družina je kompas, ki nas vodi. Je navdih, s pomočjo katerega lahko dosežemo višave, in je naše udobje, ko tu in tam omahnemo,« so besede Brada Henryja, v katerih se bosta gotovo našla tudi Darko in Jerica Špacapan iz Hruševlja, ki sta si večno zvestobo zaobljubila v letu, ko je švedska skupina ABBA s skladbo *Waterloo* zmagala na tekmovanju za pesem Evrovizije in ko se je na ameriški televiziji ABC pričela predvajati tv serija *Happy Days*.

Kot poudarjata zlatoporočenca, ki sta si poročna prstana izmenjala 25. maja 1974 najprej s civilno poroko na Dobrovem in nato še v šlovrenski cerkvi, so bila skupna leta polna takšnih in drugačnih preizkušenj, a prežeta tudi z veliko ljubezni, ki jima je podarila dva otroka in tri vnuke, za katere sta izjemno hvaležna.

Petdeset let skupne ljubezni sta proslavila v krogu družine. Da sta praznovala pomemben jubilej, pa gotovo ni ušlo niti mimoidočim, saj je njuno dvorišče krasil »parton«, ki so ga spletli sovaščani. Ti jima želijo, da bi bila tudi prihodnja skupna leta polna radosti in topline ljubezni.

E. K.

Fotografija: osebni arhiv

Duhovnik Gašper Rudolf

Že 70 let mašuje in uči

Duhovnik Gašper Rudolf že 70 let širi evangelij med nas, nas spodbuja, tolaži in uči, naj bomo dejavni kristjani in poštene državljanje. Njegovo priporočilo je, da smo veseli in pogumni ljudje ter kristjani.

Težko je spraviti na papir vse, kar nam je Gašper dal, nas učil in nam priporočal. Ob tako lepih mejnikih, kot je 70 let mašništva, je navada, da se spominjamo njegovega preteklega dela in zaslug. Zdi se mi, da je to zanj premalo. Ob tem dogodku je gotovo tudi čas za zahvale.

Hvala, Gašper, za vse priprave na krst naših otrok, ki smo jih obiskovali. Čeprav imajo ti naši krščenci že 40 let in več, so vaša navodila še vedno uporabna. Na teh srečanjih smo se učili, razpravljali in spoznavali, kaj nas čaka, naše dolžnosti. Kako pozorno in z veliko ljubeznijo ste nam predstavil dinamiko naših mladih družin, naše medsebojne odnose. Kako veliko je bilo čudenje, koliko odnosov se pojavi v družini z rojstvom otrok. Danes vemo, da se je vse uresničilo.

Hvala vam za tedne duhovnosti naših otrok. Najprej smo pričakovali, da bodo to počitnice, morda varstvo. Bili so to časi novih spoznanj, učenja življenja. Nedelja, zaključek tedna, ko smo bili skupaj, je bila nepozabna. Vsak starš je v pogovoru z vami izvedel veliko o svojem otroku, saj so se teden dni z vami pogovarjali, razmišljali, hodili v hribe in se seveda zabavali. Danes se ti otroci, zreli starši, spominjajo in živijo takratne izkušnje.

Hvala za vse nedeljske pridige, ko ste nam razlagal Božjo besedo. Njih odmev je naše vodilo in spoznanje, kako naj živimo. Vaša beseda je trda, vendar resnična in osvobajajoča.

Hvala, Gašper, za napotke, kako praznovati, kako vsakemu prazniku dati dušo, pravi pomen, veselje in sproščenost.

Naša hvaležnost je za vse vaše delo v različnih župnijah. Povsod ste pustil sled in vsako vaše občestvo ste obogatil. Novogoričani so z vašim trdim delom dobili novo, čudovito cerkev Kristusa Odrešenika. V njej ste ustvarili in obogatili novo občestvo.

Gospod Gašper nam je zgleden duhovni vodja in vsakemu prijatelj. Nепrecenljiva so srečanja z njim. Kljub svojim letom in utrujenosti je vedno pripravljen

vsakogar sprejeti, se pogovoriti, svetovati in tolažiti. Po takem pogovoru z njim si potolažen in ugotavljaš, da se je vredno ravnati po njegovih nasvetih.

Vem, da je vzgojil veliko veselih in pokončnih kristjanov. Še naprej ustvarja in bogati novo občestvo v Meddani. Meddanci vas imajo radi. Vabi nas, da sprejemamo življenje z veseljem in radostjo.

Želim mu še moči in pripravljenosti, da nas vodi. Z Božjo pomočjo mu bo to gotovo uspelo. Dobri Bog mu znova in znova daje moč, da ne omaga in nadaljuje svojo pot, pot duhovnika.

Gašper, hvala za vse dobro, ki smo ga od vas prejeli. Bog vas živi!

Branka Gorjup